

GEMEENTE BEMMEL

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 1978

gem. Bemmel
H.F.M. Andrijsz.

GEMEENTE BEMMEL

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 1978

**BUREAU VOOR RUIMTELIJKE ORDENING EN ARCHITECTUUR
F.W. v DROFFELAAR B.V.**

**BURO VOOGT B.V. ADVISEURS VOOR LANDSCHAP REKREATIE
EN RUIMTELIJKE ORDENING BUITENGEBIEDEN**

I Toelichting

1. Algemeen	1
2. Begrenzing plangebied	2
3. Onderzoek	
a. Inventarisatie	2
b. Inventarisatie agrarische bouwpercelen	3
4. Wegen	4
5. Straalpad, transport- en energieleidingen	6
6. Bestemmingen	7
7. Plan en voorschriften	9
8. Overleg	29

II VoorschriftenIII Bijlagen

- A. Inventarisatie ten behoeve van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Bemmel
- B. Normen standaardbedrijfseenheden

Kaarten

- 1. de gekleurde plankaart blad 1, op schaal 1 : 10.000 (als werkexemplaar achterin het boek, op schaal 1 : 20.000);
- 2. de gekleurde plankaart, blad 2, details, op schaal 1 : 2.500 (als werkexemplaar achterin het boek, op schaal 1 : 5.000);
- 3. de plankaart in zwart-wit, blad 3A, op schaal 1 : 10.000, overzicht dwarsprofielen;
- 4. de plankaart in zwart-wit, blad 3B, op schaal 1 : 200, dwarsprofielen;
- 5. de plankaart in zwart-wit, blad 4, op schaal 1 : 10.000, zonering overgangsbepaling;
- 6. de bestaande toestand-kaart in zwart-wit, bijlage A, op schaal 1 : 10.000.

toelichting

TOELICHTING BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 1978
GEMEENTE BEMMEL

1. Algemeen

Het bestemmingsplan Buitengebied 1978 heeft ten doel het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied (plan in hoofdzaak 1957) te gaan vervangen als bestemmingsplan, gebaseerd op de Wet op de Ruimtelijke Ordening, zomede het in de totaliteit opnemen van het recentelijk in 1974 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied-Natuurgebieden 1973.

Het vigerende bestemmingsplan 1957 is door de raad vastgesteld bij besluit van 13 juni 1957. Gedeputeerde Staten hebben hun beslissing ten aanzien van dit plan kenbaar gemaakt bij hun besluit van 18 maart 1959, no. 1976/355-3303. Het vigerende bestemmingsplan Buitengebied-Natuurgebieden 1973 is vastgesteld bij besluit van de raad d.d. 13 mei 1974, no. 59. Gedeputeerde Staten hebben hun beslissing ten aanzien van dit plan kenbaar gemaakt bij hun besluit van 28 april 1975, no. 8658/1248-3308.

De eerste voorbereidingen om tot dit bestemmingsplan te komen zijn reeds gestart omstreeks 1973. Belangrijke vertraging in de afwerking van dit plan is ontstaan als gevolg van de onzekerheid of het gemeentegebied al dan niet doorsneden zou worden door wegen van meer dan plaatselijk belang en een eventuele aansluiting op het door de Minister vastgestelde tracé van rijksweg 15. Ook de nadere studies ten aanzien van rijksweg 15, waardoor eventueel het vastgestelde tracé verlaten zou worden, hebben aanleiding gegeven met de afwerking van het plan te wachten tot wat meer zekerheid op dit punt verkregen zou zijn. Na veelvuldig overleg met rijks- en provinciale instanties in de loop der jaren met betrekking tot de wegen is nu gekozen voor het gereedmaken van dit bestemmingsplan Buitengebied op basis van het streekplan Midden-Gelderland.

2. Begrenzing plangebied

Het bestemmingsplan Buitengebied omvat het gehele gemeentegebied, met uitzondering van de dorpen Angeren, Bemmeler, Doornenburg*) en Haalderen, waarvan de gronden in afzonderlijke bestemmingsplannen geregeld zijn, danwel waarvoor bestemmingsplannen in voorbereiding zijn. Daarnaast omvat het bestemmingsplan Buitengebied 1978 tevens niet de gronden van de voormalige veiling te Ressen, welke in een afzonderlijk bestemmingsplan zijn bestemd, vastgesteld door de raad d.d. 25 september 1975. Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben hun beslissing ten aanzien van dit raadsbesluit kenbaar gemaakt bij hun besluit van 23 juni 1976, no. 16178/552-3305. Voornoemde gronden zijn op de kaart van het bestemmingsplan Buitengebied aangegeven als grond, vallende buiten dit plan.

3. Onderzoek

a. Inventarisatie

Door Bureau Voogt B.V. te Arnhem is een zeer nauwgezette inventarisatie van het gemeentegebied gemaakt, omvattende geomorfologie, bodemgeschiktheid en bodemgebruik, bodemgesteldheid, zanddiepte, waterhuishouding, grondwatertrappen, landschapswaardering en natuurwaardering. Naast deze milieubeschrijving is ruime aandacht geschonken aan de land- en tuinbouw, onderverdeeld in een beschrijving van de agrarische karakteristiek, bedrijfsstructuur, tuinbouwteelten, ontwikkelingen op de bedrijven, werkgelegenheid, ruilverkaveling, bouwpercelen en landbouwwaardering.

Dit uitvoerige rapport, hetwelk in principe gereedgekomen is in 1975 en bijgesteld in 1978, is in extenso als bijlage bij dit plan gevoegd. Dit rapport is als deelonderzoek door de gemeente in principe geaccepteerd als uitgangspunt voor de opstelling van het bestemmingsplan Buitengebied.

In de bestemmingen komt deze inventarisatie niet altijd tot uitdrukking. Als gevolg van een te voeren beleid op basis

*) met inbegrip van Sterrenschans

van indicaties weergegeven in het Streekplan Midden-Gelderland en de zienswijze van Gedeputeerde Staten van Gelderland kenbaar gemaakt in hun brief van 28 april 1975, no. 8658/1248-3308, welke brief het besluit van G.S. vergezelde van gelijke datum en nummering met betrekking tot het bestemmingsplan Buitengebied Natuurgebieden 1973 en waaruit bleek dat zij het gewenst en noodzakelijk achtten dat in het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan voor het buitengebied de bestemming Agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde gegeven diende te worden aan alle uiterwaarden in de gemeente Bemmelen, ter ondersteuning vanwege de omringende, uit landschappelijk oogpunt waardevolle en dienovereenkomstig bestemde gebieden.

Ook de aanwijzingen in het Streekplan Midden-Gelderland, waarbij op een zeer klein gedeelte na de uiterwaarden alle zijn aangewezen tot landelijk gebied I en II en voor een zeer klein deel tot landelijk gebied III, wijzen in een richting van stringente bescherming en als gevolg daarvan een hogere waardering van de in potentie aanwezige landschappelijke waarde.

De inventarisatie dient dan ook in dit licht gezien te worden als een op zichzelf staand gegeven ter ondersteuning van een toekomstig beleid bij eventuele in de uiterwaarden gewenste wijzigingen.

Genoemd rapport geeft voor de geïnteresseerde lezer ook een vluchtig overzicht van de geschiedenis.

b. Inventarisatie agrarische bouwpercelen

Een eerste inventarisatie van de agrarische bouwpercelen heeft plaatsgevonden in 1973. Medio 1973 zijn deze bouwpercelen besproken met de betrokken agrariërs. Na die tijd heeft nog enige malen bijstelling van deze agrarische bouwpercelen plaatsgevonden naar vorm en aantal door de Gewestelijke Raad van het Landbouwschap, welke zich daarvoor heeft laten bijstaan door een plaatselijke commissie. Van deze medewerking is dankbaar gebruik gemaakt om tot het huidige beeld van de bouwpercelen te komen.

Het moet niet onmogelijk worden geacht dat, gezien het tijdsverloop tussen besprekingen met de betreffende agrariërs ten aanzien van de bouwpercelen en de ter visielegging van het plan, door de betrokkenen alsnog wensen of bezwaren naar voren zullen worden gebracht, gezien inmiddels gewijzigde omstandigheden. Anderzijds is het niet wenselijk geacht nogmaals in overleg te treden met de betrokken agrariërs, daar naar verwachting 80 à 90% zich zal kunnen vinden in de bouwpercelen, zoals die destijds met hun besproken zijn en het weinig zinvol is deze mensen nogmaals op te roepen voor een hoorzitting daarover.

4. Kegen

Het door de Minister vastgestelde tracé voor rijksweg 15 doorsnijdt de gemeente van west naar oost. Hoewel omtrent het moment van uitvoering niets met zekerheid te zeggen is, wordt zowel van de zijde van de provincie als van het gewest Arnhem getracht deze weg zo snel mogelijk te laten realiseren. Wel staat vast dat, nadat verschillende andere tracé's voor het wegvak Ressen-Babberich bestudeerd zijn, uiteindelijk zowel rijk, provincie als gewest gekozen hebben voor het reeds door de Minister vastgestelde tracé, zoals dat op de plankaart is aangegeven, hetgeen ook moge blijken uit de kaart behorende bij het streekplan Midden-Gelderland.

Enkelbaans wordt vanaf Ressen tot iets ten oosten van de Karstraat rijksweg 15 uitgevoerd, daarbij aansluiting op een nieuw weggedeelte ter vervanging van de Karstraat tussen de TW 102 en de TW 103. De wenselijkheid van deze doortrekking is in hoofdzaak gelegen in de aanwezigheid van de inmiddels tot stand gekomen tuinbouwveiling, welke als een belangrijk verkeersaantrekkend object gezien moet worden. Een directe aansluiting op het rijkswegennet is voor deze veiling van groot belang met als gevolg daarvan een ontlasting van het overige wegennet van het verkeer dat anders zijn weg daarover had moeten zoeken.

Het voorlopige eindpunt van de enkelbaans aanleg van rijksweg 15 vanaf Ressen tot aan de nieuw geprojecteerde weg ten oosten van de Karstraat zal bij volledige aanleg van rijksweg 15 uitgroeien tot een volledig aansluitpunt ter hoogte

van Bemmél. Verder in oostelijke richting zal nabij Doornenburg bij uitvoering van rijksweg 15 wederom een aansluitpunt tot stand komen, met als gevolg daarvan dat de TW 103 voor een deel een nieuw tracé moet verkrijgen om aan te sluiten op dit aansluitpunt. De brug over het Pannerdens Kanaal zal tevens voorzien zijn van rijstroken voor langzaam verkeer, welke hun aansluiting op het plaatselijk wegennet zullen vinden ten oosten van Doornenburg, niet op enigerlei wijze gekoppeld met het aansluitpunt hiervoor genoemd ten westen van Doornenburg.

De als lineair element te zijner tijd door de gemeente gelegen rijksweg 15 zal naast de hiervoor genoemde aansluitpunten gekruisd kunnen worden, hetzij over of onderdoor, aan de oostzijde van de spoorweg Arnhem-Nijmegen; ten noordwesten van Bemmél op het tracé van de Plaksestraat, waarbij een viaduct over rijksweg 15 gedacht is; ten zuidwesten van Angeren, waarbij de Kampsestraat over rijksweg 15 gevoerd zal worden, waarna deze zal worden voortgezet met een geprojecteerd fietspad naar de van der Mondeweg (tertiaire weg 103 tussen Haalderen en Bemmél).

Ten westen van Doornenburg zal de Krakkedel middels een in rijksweg 15 te bouwen tunnel het tracé van rijksweg 15 kunnen passeren. Dit vindt ook plaats direkt ten noorden van Doornenburg met de Rijnstraat. Uit het voorgaande blijkt, dat rijksweg 15 in de noord-zuid richting op 7 plaatsen gekruisd kan worden, terwijl op 2 van deze 7 punten een volledige aansluiting voor het gebied is voorgenomen.

De overige wegen binnen het gemeentegebied zijn, overeenkomstig hun bestaande ligging en functie, bestemd, waarbij onderscheid gemaakt is in tertiaire weg, lokale weg, quartaire weg, landweg, onverhardeweg, fietspad en voetpad. Daarnaast komen nog een lokale weg op waterkering ofwel dijk en een quartaire weg op waterkering voor.

De bij de hiervoor genoemde wegen en de hiervoor besproken primaire autoweg behorende bebouwingsgrenzen d.d. uitstralingzones zijn op de plankaart indicatief aangegeven en variëren van 100 meter uit de as van de primaire autoweg

tot 10 meter uit de as van een onverharde weg.
Een nauwkeurige omschrijving van deze bebouwingsgrenzen is vastgelegd in artikel 51 "Bebouwingsgrenzen", waarin tevens de eventuele afwijkingen van deze bebouwingsgrenzen beschreven zijn.

5. Straalpad, transport- en energieleidingen

Het meest westelijke punt van de gemeente, ter plaatse van het tracé van rijksweg 15, wordt gekruisd door een straalverbinding naar Nijmegen.

Een tweede straalverbinding Arnhem-Nijmegen is gelegen over het dorp Bommel. Beide straalverbindingen zijn als bestemming in het plan ingevoerd als dubbelbestemming (zie artikel 53), waarbij op de kaart de maximale variërende bouwhoogte is aangegeven.

Het gemeentegebied wordt van zuidwest naar noordoost doorkruisd door de 50 kv-lijn Nijmegen-Bommel-Arnhem en van zuidwest in oostelijke richting door de 150 kv-lijn Nijmegen-Bommel-Doetinchem. Beide kv-lijnen zijn als bestemming in het plan ingevoerd met daarbij aangegeven de contractstrook met op de kaart ingeschreven breedtemaat. De bestemming is geregeld in artikel 52 "Hoogspanningslijn" van de voorschriften. Het betreft hier een dubbelbestemming, welke over de onderliggende bestemmingen heen gaat en waarin tevens de toegelaten bouwwerken en de hoogte daarvan zijn vastgelegd. Zowel de straalverbindingen als de hoogspanningslijnen komen beide voor als bestemming en als aanduiding voor zover zij zijn aangegeven buiten de begrenzing van het plangebied.

Het gemeentegebied wordt van oost naar west doorsneden door tweemaal twee aardgasleidingen Angelo-Ravenstein, welke op enige afstand van elkaar gelegen zijn. Deze aardgasleidingen zijn als aanduiding op de kaart aangegeven, niet als bestemming.

In het zuidelijke tracé van de hiervoor genoemde twee aardgasleidingen was het noodzakelijk een bebouwde voorziening te treffen ten noordoosten van Bommel, direkt nabij het tracé van rijksweg 15. De hiervoor benodigde grond is als bestemming "Nutsbedrijf klasse B", nader omschreven in artikel 21

van de voorschriften, in het plan opgenomen.

6. Bestemmingen

Bij beschouwing van het bestemmingsplan valt een grote differentiatie in bestemmingen op, belangrijk groter dan in het voormalige plan in hoofdzaken gebruikelijk was. Dit is een gevolg van gekozen uitgangspunten, waarbij getracht is aan de grond de meest doelmatige bestemming te geven, overeenkomstig de functie, presentatie, landschappelijke waarde etc.

Bestudering van de inventarisatie (zie bijlage) als bedoeld onder 3 - onderzoek - onder a, het streekplan Midden-Gelderland en de zienswijze van het provinciaal bestuur, reeds weergegeven onder het hiervoor aangehaalde hoofdstuk 3 - onderzoek - hebben aanleiding gegeven tot viertal bestemmingen in de uiterwaarden, te weten "Agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde", "Agrarisch uiterwaardengebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde", "Natuurgebied" en "Bos van natuurwaarde en landschappelijke waarde".

Het achter de rivierdijken gelegen gemeentegebied is hoofdzakelijk een agrarisch produktiegebied. Kleinere delen van dit gebied geven toch nog aanleiding agrarische bestemmingen met landschappelijke en grote landschappelijke, danwel gecombineerd met natuurwaarde, in te voeren.

In vergelijking met de Woningwet van 1901, de basis waarop de uitbreidingsplannen werden gemaakt, treden in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, welke nu de basis vormt van een bestemmingsplan, zeer belangrijke verschillen aan de dag.

Het uitbreidingsplan was een plan waarin alleen en uitsluitend bebouwing geregeld werd, het bestemmingsplan daarentegen bepaalt het gebruik van gronden, hetgeen kan inhouden het gebruik van gronden voor bouwwerken. Daarnaast is het mogelijk het gebruik van gronden anders dan voor bebouwing en het

gebruik van de op de gronden aanwezige gebouwen te regelen. Een derde mogelijkheid is het in de hand houden van andere werken en werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde, door middel van een aanlegvergunning.

Het instrumentarium dat de Wet op de Ruimtelijke Ordening het gemeentebestuur ter beschikking stelt opent dus zeer ruime mogelijkheden om de ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente volledig in de hand te houden.

Aansluitend aan de gedachten van het provinciaal bestuur, dat nieuwe burgerbebouwing in het buitengebied moet worden voorkomen, zijn hiervoor dan ook geen mogelijkheden opgenomen. De gedachte van het provinciaal bestuur, dat van het bestemmingsplan Buitengebied een sanerende werking uit moet gaan, is hier op gepaste wijze, hetgeen nader toegelicht zal worden bij de overgangsbepaling, verwerkt, uitgaande van de gedachte dat totale sanering in 10 jaar niet mogelijk is en in vele gevallen, indien een grote dichtheid van bestaande bebouwing in het buitengebied voorkomt, ook niet zinvol is.

Het is wellicht van belang te weten dat in het buitengebied 784 menselijke nederzettingen voorkomen, waarvan 345 agrarische en 439 burgers. Verwacht mag worden dat nog een aantal agrarische behuizingen over zullen gaan-via de vrijstellingsbevoegdheid daartoe-tot burgerwoonhuis vanwege het beëindigen van het agrarische bedrijf ter plaatse.

Nu reeds is de verhouding tussen burgerwoonhuizen en agrarische behuizingen 56% : 44%. Een stijging tot 60% voor de burgerwoonhuizen en een verlaging van de agrarische behuizingen tot 40% mag zeker gedurende de looptijd van het bestemmingsplan verwacht worden.

Zoals reeds onder 3 - onderzoek - is gememoreerd, is dankbaar gebruik gemaakt van de medewerking van het Gewestelijk Landbouwschap bij de bepaling van de agrarische bouwpercelen. De betrokken agrariërs zijn zeer vroegtijdig met dit aspect bekend gemaakt en hebben hun wensen destijds kenbaar kunnen maken. Niet onmogelijk is dat, gezien de lange tijd van

voorbereiding, bij de ter visielegging toch nog gewijzigde inzichten ten aanzien van de bouwpercelen zullen blijken.

In principe heeft ieder bedrijfsmatig geëxploiteerd agrarisch bedrijf een bouwperceel gekregen, dat overeenkomt met de werkelijke bouwplaats, waarbij uitbreiding van woon- en bedrijfsgebouwen mogelijk is.

Indien de ontwikkeling van een als zodanig bestemd agrarisch bedrijf het wenselijk maakt met de bebouwing de grenzen van het bouwperceel te overschrijden of indien in het kader van de schaalvergroting nieuwe bedrijven worden gesticht op een plaats waar geen bouwperceel is aangegeven, kunnen burgemeester en wethouders in vele gevallen gebruik maken van hun bevoegdheid ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening om hieraan tegemoet te komen. In dit plan is bewust gekozen voor de wijzigingsbevoegdheid in plaats van de uitwerkingsplicht voor de vestiging van nieuwe agrarische bouwpercelen. Dit zal nader worden uiteengezet in de toelichting op de voorschriften.

De algemene hoofdlijnen, wering van burgerbebouwing en bestemming tot agrarisch gebruik van gronden, betekenen niet dat boerderijen, die door allerlei factoren, zoals ruilverkaveling, schaalvergroting, geen opvolging e.d., aan hun oorspronkelijke bestemming zijn of worden onttrokken, niet als burgerwoning zouden mogen worden gebruikt. Hier wordt nader op teruggekomen bij de toelichting op de voorschriften.

7. Plan en voorschriften

De bestemmingen binnen het plangebied zijn vastgelegd op de plankaart blad 1, schaal 1 : 10.000. Voor een aantal bestemmingen is de schaal van de kaart te klein om deze nog op verantwoorde wijze aan te geven. Voor die bestemmingen is op de plankaart een verwijzing met nummers aangegeven, verwijzend naar blad 2 van het plan, waarbij op schaal 1 : 2.500 de bestemmingen bepaald zijn. Blad 3 van de plankaart, onderverdeeld in de bladen A en B, geeft de dwarsprofielen van de wegen met de aanduiding waar het profiel genomen is. Blad 4 van de plankaart geeft de zonering aan waar op grond

van de overgangsbepaling gehele vernieuwing mogelijk zal zijn van de ten tijde van de ter visielegging aanwezige bebouwing, voor zover deze niet overeenkomstig de feitelijke functie op de plankaart blad 1 en 2 bestemd is.

De voorschriften geven een nadere omschrijving van de bestemming en bepalen wat er binnen die bestemming mogelijk is.

Voor zover de voorschriften een nadere toelichting vragen zal de volgorde worden gevolgd, zoals zij voorkomen in het voorschriftenpakket. De voorschriften zijn ingedeeld in 7 hoofdstukken, te weten:

- Hoofdstuk I - Algemene bepalingen
- Hoofdstuk II - Nadere omschrijving van de bestemmingen zomede voorschriften omtrent gebouwen
- Hoofdstuk III - Nadere voorschriften omtrent gebouwen
- Hoofdstuk IV - Voorschriften omtrent bouwwerken geen gebouwen zijnde
- Hoofdstuk V - Voorschriften met betrekking tot andere werken of werkzaamheden (aanlegvergunningen)
- Hoofdstuk VI - Voorschriften met betrekking tot een ander gebruik van de grond dan bouwen, zomede tot het gebruik van opstallen
- Hoofdstuk VII - Strafbepaling en titel

Hoofdstuk I bevat de artikelen 1 t/m 5.

Artikel 1 geeft de begripsomschrijvingen. Deze zijn noodzakelijk opdat steeds op gelijke wijze een begrip zal worden uitgelegd en gehanteerd.

Artikel 2 bepaalt de wijze van meten. Dit is ook een noodzaak, omdat daaromtrent geen verschil van mening kan ontstaan.

Artikel 3 bepaalt de toepassing van voorgeschreven maten en afstanden. Deze bepaling wordt ook wel dubbelteelbepaling genoemd, omdat hiermede voorkomen wordt dat grond ten

onrechte ten tweede male voor verlening van een bouwvergunning wordt ingebracht.

Artikel 4 - vrijstellingsbevoegdheid. Hieraan is een dringende behoefte, daar bijvoorbeeld de plaats van een transformatorhuisje en gebouwtjes voor de gasvoorziening, waterleiding en rioolwaterpompgebouwtjes moeilijk vooraf concreet bepaald kan worden. De vrijstelling is beperkt tot gebouwtjes van maximaal 40 m² en een goothoogte van niet meer dan 4 m. Aan deze vrijstellingsbevoegdheid is een bezwarenprocedure gekoppeld en wel op zodanige wijze, dat diegene die bezwaren heeft ingediend ook tijdig in kennis wordt gesteld van het besluit van de gemeente, opdat hij de gelegenheid heeft zó nodig en zo gewenst in beroep te gaan bij de raad.

Artikel 5 - overgangsbepaling. Een overgangsregeling kan nooit ontbreken bij het maken van nieuwe plannen. Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben bij herhaling kennis gegeven met betrekking tot een hun door hen gewenst saneringsbeleid in het buitengebied en wel in het provinciaal blad no. 65 van 29 mei 1970 en laatstelijk bij brief van 14 augustus 1972, no. 2729/502-3314. In genoemde brief wordt een genuanceerder beleid uitgestippeld dan eerst gesteld in het provinciaal blad no. 65.

Dit genuanceerde beleid van de provincie is gemeentelijk zodanig opgevat en verwerkt, dat voor de eerstvolgende 10 jarige periode voor een deel van het gebied een saneringsbeleid gevoerd zal worden in die zin, dat gehele vernieuwing van de in dat gebied gelegen bebouwing niet mag plaatsvinden. In het overige gebied, als aangegeven op blad 4 van het bestemmingsplan Buitengebied, getiteld Zonering overgangsbepaling, zal wel gehele vernieuwing toegestaan zijn. De overgangsbepaling is van toepassing op die gebouwen, die ten tijde van de ter visielegging van het ontwerpplan aanwezig zijn, danwel op bouwwerken welke zijn of mogen worden gebouwd krachtens de voor de ter visielegging van het ontwerpplan aangevraagde bouwvergunning en welke afwijken van het plan. Tevens is de overgangsbepaling van toepassing

verklaard op die gebouwen, welke ten tijde van de vaststelling van het plan wel voldoen aan de bepalingen van het plan, doch door handelingen waarop het plan geen invloed heeft, bijvoorbeeld verkoop van grond, niet meer aan het plan zullen voldoen. Deze categorie viel tot nog toe niet onder de overgangsbepaling, waardoor situaties konden ontstaan dat zelfs een geringe aanpassing van een dergelijke bouw niet meer mogelijk was vanwege het ontbreken van de daarvoor planmatig benodigde grond en het niet vallen onder de overgangsregeling, daar zij ten tijde van de vaststelling wel voldeden aan de planmatige eisen. De toegelaten uitbreidingen zijn niet voor alle categorieën, zoals genoemd in artikel 5, eerste lid sub a, gelijk. Hoewel alle categorieën die genoemd zijn, met uitzondering van fortificaties, een uitbreidingsmogelijkheid krijgen van 25% van het aanwezige bebouwde oppervlak, wordt deze voor de landelijke woonbebouwing begrensd op zodanige wijze, dat het woonhuis geen grotere omvang mag verkrijgen bij deze toegelaten uitbreiding dan 600 m³ en mogen de daarbij behorende bijgebouwen geen 25% worden uitgebreid, doch slechts 10%. Bij de toegelaten uitbreidingen mag het aantal woningen niet worden vermeerderd en moet het bouwwerk niet zodanig van karakter veranderen dat het niet of belangrijk minder in de omgeving past. Ook mag na uitbreiding de hoogte niet meer dan 8.50 m bedragen en de goothoogte niet meer dan 4.50 m. Indien de hoogte of goothoogte van het bestaande gebouw reeds meer bedraagt dan de hiervoor genoemde waarden, mag de hoogte of goothoogte na uitbreiding gelijk zijn aan die van het bestaande gebouw.

Bij een calamiteit, zoals brand of storm, mag ten allen tijde herbouwd worden, ook al is het pand gelegen in de zone waarin een saneringsbeleid wordt toegepast. Ook het plaatsen in de rooilijn is in dat geval niet verplicht, maar zal wel zoveel mogelijk bevorderd worden in overleg met belanghebbende door de gemeente.

Gehele vernieuwing van de bestaande aanwezige bebouwing is

alleen dan toegestaan indien de gebouwen zijn gelegen in een gebied, hetwelk nader op de plankaart blad 4 is aangegeven.

Aan burgemeester en wethouders is de bevoegdheid gegeven vrijstelling te verlenen voor de bouw van een garage tot ten hoogste 40 m², alleen indien geen garage aanwezig is of van onvoldoende afmetingen en deze garage niet voldoende kan worden uitgebreid. De vrijstellingsbevoegdheid van burgemeester en wethouders strekt zich ook uit tot de toegestane uitbreiding van 25% voor de landelijke woonbebouwing tot ten hoogste 50%, met wederom de restrictie dat het woonhuis niet groter mag worden dan 600 m³. Deze mogelijkheid is opgenomen om zeer kleine woonhuizen toch aan hedendaagse eisen te kunnen laten voldoen. De bevoegdheid van burgemeester en wethouders om in bijzondere gevallen in het gebied waar geen gehele vernieuwing toegestaan is toch een enkel bouwwerk geheel te laten vernieuwen, is gebonden aan een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten. Bijzondere omstandigheden kunnen bij een verantwoord planologisch beleid noodzaken tot afwijking van het ingenomen standpunt dat gehele vernieuwing niet mogelijk moet zijn. Sociale indicaties zouden bijvoorbeeld hiertoe aanleiding kunnen zijn. Ook bijvoorbeeld een grote gebondenheid aan de grond indien geslachten van een familie ter plaatse gewoond zouden hebben. Genoemde voorbeelden zijn uiteraard niet uitputtend. Geval voor geval zal afzonderlijk bekeken moeten worden.

Aan burgemeester en wethouders is ook een vrijstellingsbevoegdheid verleend om een groep bijgebouwen, behorende tot een woonhuis, welke ieder op zich zou mogen worden uitgebreid en in stand gehouden, te laten vervangen door één gebouw met een gelijk oppervlak als de bestaande gebouwen plus de toegestane uitbreiding, mits de goothoogte van het gebouw niet meer dan 3 m en de hoogte niet meer dan 6 m zal bedragen, met als doel hierdoor een bijdrage te leveren aan een betere esthetisch landschappelijke oplossing.

Daar het buiten wonen direkt aanleiding zou kunnen geven tot het houden van dieren en het als hobby bewerken van de grond,

is een vrijstelling voor burgemeester en wethouders ingevoegd, zodat zij bij woningen gelegen binnen de begrenzing van plankaart 4, waarbij gehele vernieuwing is toegestaan, los van de toegelaten uitbreidingen van het bestaande gebouwencomplex, indien het bouwperceel waarop de woning gelegen is tenminste 2000 m² oppervlak heeft, een schuur of schuilgelegenheid voor dieren toe te staan met een maximaal oppervlak van 25 m² en een goothoogte van niet meer dan 3 m en een hoogte van niet meer dan 5 m. Bij woningen gelegen op een bouwperceel van tenminste 1000 m² kan als extra toegelaten worden een hobbykas van niet meer dan 25 m² met een goothoogte van niet meer dan 2.25 m en een hoogte van niet meer dan 3.50 m, mits het totaal bebouwde oppervlak van alle op het bouwperceel gelegen bouwwerken niet meer zal bedragen dan 2/5 van het oppervlak van het bouwperceel.

Daar het niet de bedoeling is dat de overgangsbepaling cumulatief wordt toegepast, is dit uitdrukkelijk in het voorschrift gesteld, zodat, indien aan het gebouwencomplex op basis van de overgangsbepaling van een vorig bestemmingsplan uitbreiding gegeven is, deze uitbreiding wordt geacht te zijn gegeven overeenkomstig de huidige overgangsbepaling en dus wordt afgetrokken van de toe te stane mogelijkheid.

Hoofdstuk II - Nadere omschrijving van de bestemmingen zomede voorschriften omtrent gebouwen.

Zoals uit de titel van het hoofdstuk blijkt, is de omschrijving van de bestemming, zomede het voorschrift omtrent gebouwen in één hoofdstuk samengebracht. Dit houdt dus in dat artikelsgewijs een bestemmingsomschrijving wordt gegeven met daarop volgend voorschriften omtrent gebouwen. Deze opzet is gekozen om tot een duidelijker leesbaar geheel te komen. Indien men aan de hand van de kaart de aan de grond gegeven bestemming heeft gevonden, kan men in het betreffende artikel - bij de nu gekozen methode - behalve de bestemmingsomschrijving ook nagaan welke gebouwen daarop gebouwd mogen worden.

Artikel 6 - Agrarisch gebied.

Deze bestemming betreft een gebied dat men ook wel agrarisch

produktiegebied noemt en waar de agrarische belangen de boventoon voeren. Uiteraard heeft een dergelijk agrarisch gebied ook zijn bekoring en landschappelijke waarde, maar deze kan bijvoorbeeld ten opzichte van de andere gebieden met landschappelijke en grote landschappelijke waarde genoemd worden een agrarisch gebied met beperkte landschappelijke waarde. Zoals reeds gesteld, wordt de agrarische produktie in dit gebied als belangrijkste element beschouwd.

Nieuwe agrarische bouwpercelen kunnen gevestigd worden door middel van planwijziging volgens artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Bewust is gekozen voor deze mogelijkheid in plaats van de uitwerkingsplicht volgens artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Burgemeester en wethouders kunnen nu, na een verzoek tot vestiging van een nieuw agrarisch bouwperceel, alle belangen afwegend een beslissing nemen. De uitwerkingsplicht houdt in dat burgemeester en wethouders, na een verzoek tot vestiging van een agrarisch bedrijf, altijd verplicht zijn een nieuw agrarisch bouwperceel in het plan op te nemen. Er kunnen echter in sommige gevallen zwaarwegende bezwaren tegen de vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf zijn.

Ook juridisch is de uitwerkingsplicht minder juist dan de wijzigingsbevoegdheid. In feite wordt het plan gewijzigd, er wordt een nieuw agrarisch bouwperceel toegevoegd en niet nader uitgewerkt. Voor het opnemen van nieuwe agrarische bouwpercelen wordt nu van hetzelfde systeem gebruik gemaakt als voor het verwijderen van agrarische bouwpercelen van de plankaart.

Hoewel volgens de richtlijnen van Gedeputeerde Staten de uitwerkingsplicht voor de vestiging van nieuwe agrarische bouwpercelen aanbevolen wordt, is gebleken dat er voor Gedeputeerde Staten geen aanleiding bestaat tot het onthouden van goedkeuring, wanneer een gemeentebestuur voor het wijzigingssysteem kiest.

Een nieuw bouwperceel klasse A kan alleen toegewezen worden om ter plaatse de hoofdbewoner beroepsmatig de uitoefening van een reëel agrarisch bedrijf mogelijk te maken, danwel te dienen als plaats van hervestiging van een bestaand agrarisch bedrijf, al dan niet als gevolg van een wijziging in de landinrichting.

Het begrip reëel agrarisch bedrijf behoeft een nadere toelichting.

Het recente Koninklijk Besluit met betrekking tot het bestemmingsplan Buitengebied 1973 van de gemeente Buren d.d. 25 mei 1978 no. 30 laat geen enkel misverstand bestaan ten aanzien van het gebruiken van het begrip reëel agrarisch bedrijf indien niet tot een nadere omschrijving van dit begrip wordt overgegaan. Zonder definitie komt een bestemmingsvoorschrift, waarbij de aanwijzing van een bouwperceel uitsluitend wordt geaccepteerd ten dienste van een reëel agrarisch bedrijf, niet voor goedkeuring in aanmerking. Als gevolg hiervan is in artikel 1 een definitie opgenomen van het begrip reëel agrarisch bedrijf. Hoewel algemeen bekend geacht mag worden dat een reëel c.q. volwaardig agrarisch bedrijf, wil daarop één persoon een volledige dagtaak vinden, een omvang dient te hebben van ca. 130 standaardbedrijfseenheden, is in de definitie een minimum van 100 standaardbedrijfseenheden genoemd als maatstaf om te bepalen of er al dan niet sprake is van een reëel c.q. volwaardig agrarisch bedrijf.

Deze definitie noodzaakte anderzijds weer een definitie te geven van de standaardbedrijfseenheden en wel zodanig, dat tijdens de geldingsduur van het plan het begrip standaardbedrijfseenheden niet buiten de planprocedure om gewijzigd zou kunnen worden. Hiertoe is het begrip standaardbedrijfseenheden bepaald tot de norm zoals die bekend gemaakt is in de Staatscourant no. 71 d.d. 21 april 1978. Voor diegenen die mogelijk niet de Staatscourant dagelijks lezen zijn in bijlage B bij deze

toelichting de genoemde standaardbedrijfseenheden weergegeven.

In dit plan worden tevens geïntroduceerd de bouwpercelen klasse A en B, waarvan de alom bekende bouwpercelen waarop de woningen en bedrijfsgebouwen aanwezig zijn genoemd worden bouwpercelen klasse A en de bouwpercelen klasse B bedoeld zijn voor de vestiging los van het hoofdbouwperceel in het vrije veld, bijvoorbeeld voor ligboxenstallen.

De bouwpercelen klasse B kunnen gevestigd worden via een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening door burgemeester en wethouders. Dit systeem is gekozen, daar anders ofwel soms noodzakelijke bedrijfsgebouwen buiten het hoofdbouwperceel niet tot stand kunnen komen, danwel, indien men dat onder een vrijstellingsbevoegdheid regelt, de plaatsbepaling onvoldoende duidelijk wordt vastgelegd, hetgeen tot ondergraving van het bouwpercelensysteem aanleiding zou kunnen geven. In het agrarische productiegebied, waarover hier gesproken wordt, op de kaart bestemd tot Agrarisch gebied, kunnen ondergeschikte gebouwen, zoals schuilgelegenheid voor mens en dier, tot maximaal 50 m² en veldschuren en melkstallen tot maximaal 200 m² bij vrijstelling gerealiseerd worden. Ten aanzien van de noodzakelijkheid wordt advies gevraagd aan de Provinciale Landbouwkundige Dienst. In dit voorschrift wordt ook de mogelijkheid gegeven aan burgemeester en wethouders om vrijstelling te verlenen voor de bouw van schuilplaatsen en/of voederbergingen voor vee, niet behorend tot een bedrijfsmatig beoefend agrarisch bedrijf, mits de aanvrager tenminste 1 ha onbebouwd agrarisch gebied ter beschikking staat. Ook hier de beperking van een maximaal oppervlak van 50 m², een goothoogte van maximaal 3 m en een hoogte van maximaal 6 m. Deze bepaling is opgenomen om te voorzien in een schuilgelegenheid en/of voederberging voor paarden, pony's en schapen of dergelijk vee wat gehouden wordt door niet-agrariërs.

Noodzakelijke uitbreiding van een bouwperceel kan door burgemeester en wethouders gerealiseerd worden door wijziging ex artikel 11 van de W.R.O. tot een maximaal oppervlak van het bouwperceel klasse A van 1,5 ha. Een geringe overschrijding van het bouwperceel kunnen burgemeester en wethouders, gehoord de Provinciale Landbouwkundige Dienst, bij vrijstelling verlenen tot maximaal 10 m.

De overgang van agrarisch woonhuis c.q. boerderij tot burgerwoonhuis is in dit artikel tevens geregeld onder het stellen van een vijftal voorwaarden. Indien aan één van deze voorwaarden niet voldaan wordt, dient de vrijstelling geweigerd te worden. Het betreft de navolgende voorwaarden:

- het gebouw of de gebouwen mogen niet meer dan 10% worden uitgebreid;
- het gebouw mag niet zodanig van karakter veranderen dat het niet meer in de omgeving past;
- het aantal woningen mag niet toenemen;
- indien het vrijkomen van een bestaande agrarische bebouwing het gevolg is van de stichting van een nieuwe agrarische bebouwing, mag overgang tot burgerbouw uitsluitend plaatsvinden indien dringende bedrijfstechnische redenen oorzaak waren van de nieuwe gestichte bebouwing;
- de verbouwing van de bestaande agrarische bebouwing als gevolg van overgang van boer naar burger mag niet tot gevolg hebben dat gehele of vrijwel gehele vernieuwing van het bouwwerk plaatsvindt.

Deze laatste eis dient mede om te voorkomen dat in agrarisch gebied het karakter van de bestaande bebouwing geheel verloren zou gaan en vervangen zou worden door bungalows, welke ter plaatse niet passend zijn.

Aan burgemeester en wethouders is overeenkomstig het gestelde in artikel 11 van de W.R.O. de bevoegdheid gegeven het plan

te kunnen wijzigen indien als gevolg van een verleende vrijstelling de overgang heeft plaatsgevonden van boerderij tot burgerwoonhuis voor wat betreft de aanduiding agrarisch bouwperceel, indien zij redenen aanwezig acht dit agrarisch bouwperceel eerder van de plankaart te verwijderen dan bij de eerstvolgende herziening. Het aanwezig blijven van het bouwperceel heeft als regel geen nadelige gevolgen, daar één van de voorwaarden tot bouwen op een bouwperceel gelegen is in het feit dat de bebouwing noodzakelijk moet zijn ten dienste van een daarop gevestigd agrarisch bedrijf. Deze doelstelling vervalt indien de boerderij als burgerwoning wordt gebruikt, zodat in dat geval toch reeds niet meer op het agrarische bouwperceel gebouwd mag worden. De bevoegdheid is voor alle zekerheid opgenomen indien zich redenen voordoen om toch het bouwperceel van de kaart te willen verwijderen.

Artikel 7 - Bijzondere agrarische bedrijven

Deze bestemming geeft de mogelijkheid naast een agrarisch bedrijf tevens een agrarisch loonbedrijf, een maalderij of een veevoederdistributiebedrijf uit te oefenen. De bestemming valt uiteen in de klassen A en B, waarbij klasse A gelegen is in het agrarisch gebied (agrarisch produktiegebied) en klasse B gelegen is in een agrarisch gebied met beperkte bebouwing. Het onderscheid tussen deze twee bestemmingen demonstreert zich uitsluitend in het feit dat in de klasse A in het agrarisch gebied silo's bij vrijstelling van B & W tot 15 m hoogte mogen worden opgericht en tot 23 m met een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten en in het agrarisch gebied met beperkte bebouwing de hoogte beperkt wordt tot 15 m.

Artikel 8 - Agrarisch gebied met beperkte bebouwing.

Om een belangrijke verdichting van het agrarisch gebied rond de dorpskern uit landschappelijk-esthetische en milieuoverwegingen te voorkomen, is aan dit gebied een bestemming gegeven waarin enige beperking aan de agrariërs is opgelegd. Deze beperking ligt in hoofdzaak in het feit, dat rond de dorpskernen uitsluitend geheel nieuwe bouwpercelen bij een

volledige planwijziging tot stand kunnen worden gebracht. Dit om een belangrijke verdichting rond de dorpskern te voorkomen. Ditzelfde geldt voor de tweede beperking in dit gebied, met name dat de uitbreiding van gebouwen ten dienste van de intensieve veehouderij beperkt wordt tot een uiterst maximum, inclusief de aanwezige gebouwen ten dienste van de intensieve veehouderij, van 250 m². Juist in deze sector, welke niet grondgebonden is, kan een belangrijke verdichting van de bebouwing ontstaan indien hiertegen geen maatregelen getroffen worden. Op de aangegeven bouwpercelen binnen deze bestemming mag de betrokken agrariër zijn gebouwencomplex ten dienste van zijn grondgebonden produkties binnen de begrenzing van het bouwperceel vrijelijk uitbreiden. Naast varkens- en kalvermesterijen wordt onder intensieve veehouderij ook verstaan pluimveehouderij en pelsdierenfokkerij. Een varkensfokbedrijf dient niet als intensief veehouderijbedrijf beoordeeld te worden. Bij vrijstelling kunnen silo's worden toegestaan tot 15 m hoogte en tot 23 m hoogte met een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten. accepteren. Door middel van dezelfde procedure ex artikel 11 van de W.R.O. zal het mogelijk zijn een te klein bouwperceel tot maximaal 25% uit te breiden, mits het totale bouwperceel niet meer dan 1 ha oppervlak zal bedragen. Ook aanwijzing van een bouwperceel klasse B voor een ligboxenstal tot een maximum van 1000 m² is bij toepassing van artikel 11 van de W.R.O. mogelijk. De overgang van boerderij tot burgerwoonhuis is op gelijke wijze geregeld als in artikel 6 - Agrarisch gebied.

Artikel 9 - Agrarisch gebied van landschappelijke waarde. Uit de titel van de bestemming blijkt de landschappelijke waarde van dit gebied, waarbij dit gebied enerzijds bestemd is voor de agrarische produktie en anderzijds voor behoud, beheer of herstel van de aanwezige landschappelijke waarde. De belangrijkste afwijkingen van deze bestemming ten opzichte van de bestemming Agrarisch gebied zoals omschreven in artikel 6 zijn:

1e. silo's maximale hoogte 15 m met een verklaring van geen

bezwaar van Gedeputeerde Staten;

2e. bij wijziging ex artikel 11 van de W.R.O. silo's en geventileerde hooibergen tot maximaal 23 m;

3e. aanwijzing nieuwe bouwpercelen uitsluitend voor overwegend functioneel plaatsgebonden reële agrarische bedrijven;

4e. afmetingen nieuwe bouwpercelen maximaal 100 x 100 m. Ook bij deze klasse is de overgang van boerderij tot burgerwoning mogelijk gemaakt onder reeds genoemde voorwaarden.

Artikel 10 - Agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde.

Behoud, beheer of herstel van de grote landschappelijke waarde dient nagestreefd te worden naast het functioneren van de grond als agrarisch gebied. In dit gebied wordt in principe geen bebouwing toegestaan. Voor zeer noodzakelijke gevallen is aan burgemeester en wethouders bevoegdheid gegeven, gehoord de Provinciale Landbouwkundige Dienst en na een ontvangen verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten, vrijstelling te verlenen voor de bouw van schuilgelegenheden tot 50 m² melkstallen tot 100 m² en silo's tot 15 m.

Voor silo's tot 23 m dient een planwijziging ex artikel 11 van de W.R.O. met advies van de P.L.D. en Staatsbosbeheer tot stand te komen.

Nieuwe agrarische bouwpercelen kunnen in principe uitsluitend met een volledige planwijziging tot stand gebracht worden. De belangrijkheid van deze gebieden en de op zich beperkte oppervlakte wettigen dit standpunt.

Artikel 11 - Agrarisch gebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde.

Dit gebied is vergelijkbaar met het agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde, zoals omschreven onder artikel 10, waarbij hier echter de geïnventariseerde natuurwaarde het belang van het gebied vergroot. De omvang van dit gebied is zeer gering en er komen binnen dit gebied geen agrarische bouwpercelen voor. Deze omstandigheid maakt het mogelijk binnen dit gebied geen enkele bebouwing toe te staan.

Artikel 12 - Agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde.

Ook hier weer drie functies, te weten grote landschappelijke waarde, agrarische, zomede waterberging etc. Behoud, beheer en/of herstel van de grote landschappelijke waarde dient primair gesteld te worden naast afvoer van hoog water en ijs. Op één punt in deze bestemming, met name tegen het Pannerdens Kanaal, komt een agrarisch bouwperceel voor.

De regeling van silo's, schuilgelegenheden en melkstallen komt overeen met de bestemming "Agrarisch gebied met grote landschappelijke waarde" als omschreven in artikel 10.

In deze bestemming worden nieuwe agrarische bouwpercelen niet toegelaten. De overgang van boerderij tot burgerwoonhuis is op gelijke wijze geregeld als in de overige bestemmingen.

Artikel 13 - Agrarisch uiterwaardengebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde.

De hiervoor genoemde bestemming betreft weer de functies natuurwaarde, landschappelijke waarde en waterberging naast hun agrarische functie. Gezien de aard der terreinen dient ook hier de landbouw ondergeschikt te zijn en dient behoud, beheer en/of herstel van de genoemde functies naast die van waterberging etc. primair gesteld te worden. In deze bestemming komen geen agrarische bouwpercelen danwel bebouwing voor.

Artikel 14 - Bos van natuurwaarde en landschappelijke waarde.

De als zodanig bestemde bosjes dienen behouden te worden. Het beheer moet gericht zijn op behoud en/of herstel van de aanwezige natuurwaarde en de aanwezige gewassen en houtopstanden. Zij liggen verspreid op het grondgebied van de gemeente en geven een extra dimensie aan het gebied. In hoofdzaak komen zij voor in de uiterwaarden.

Artikel 15 - Natuurgebied.

De tot natuurgebied bestemde gronden liggen deels binnendijs, doch grotendeels buitendijs.

De natuur- en landschappelijke waarde zijn van groot belang. Het beheer dient er op gericht te zijn deze waarde te behouden en/of te herstellen.

Voor zover deze gronden buitendijks gelegen zijn, is de grond ook bestemd tot waterberging en afvoer van hoog water en ijs. Ook deze primaire taak voor dit gebied dient in het beheer als natuurgebied volledig tot zijn recht te komen.

De bestemmingen genoemd onder de artikelen 16 t/m 41 betreffen niet agrarische functies, welke ter plaatse aanwezig zijn en door middel van deze bestemmingen gesanctioneerd worden. Een uitzondering hierop maakt de bestemming Manege (artikel 40) welke nog niet bestaat, maar de bouw mogelijk moet maken om te voorzien in een dringende behoefte.

Enerzijds kan deze positieve bestemming gelegen zijn in de functie van het betreffende bedrijf voor z'n omgeving, anderzijds dat het niet reëel is de op zich mogelijk niet gewenste functie ter plaatse te bevriezen, waardoor de betrokkene zodanig economisch nadeel zou ondervinden dat voortzetting van zijn bedrijf tot de onmogelijkheden zou gaan behoren. De bestemmingen zijn zoveel mogelijk toegespitst op de feitelijke functie van de bedrijven, zodat andere functies ter plaatse niet uitgeoefend zullen kunnen worden en uitbreiding van het aantal ook niet mogelijk zal zijn. Enkele bestemmingen zijn zodanig nauw begrensd, dat geen enkele uitbreiding meer mogelijk is, zoals bijvoorbeeld de bestemming Handel en nijverheid klasse B, gelegen op de hoek van de Ressenestraat en de Kerkenhofstraat, als gevolg van het aanleunen tegen de kerk in Ressen als cultuurhistorisch monument. Een dergelijke stringente beperking komt ook voor op het horecabedrijf aan de Waaldijk, waar uit landschappelijke overwegingen verdere uitbreiding niet gewenst is.

De bestemmingen nabij de Lingewal betreffen een bestaande toestand ter plaatse (zie detail 5 op kaartblad 2), waarin tevens opgenomen een onderstation van de P.G.E.M. als Nutsbedrijf klasse A.

De gronden bestemd tot Tuinbouwveiling, waarop gevestigd de veiling Bemmel betreffen sanctionering van de toestand welke middels artikel 19 van de W.R.O. tot stand gebracht is.

Het gevestigde kampeercentrum aan de Rijndijk tussen Doornenburg en Angeren is op blad 2 van de bestemmingsplankaart gedetailleerd bestemd.

Het betreft hier een kampeercentrum waar stacaravans een zeer belangrijke plaats innemen. Het geheel ingerichte terrein is overeenkomstig de feitelijke toestand bestemd en wel in een viertal bestemmingsvlakken. Bestemmingsvlak I betreft gronden bestemd voor afschermende groenbeplanting, zomede parkeergelegenheid. Bestemmingsvlak II omvat het terrein waarop een dienstwoning is toegestaan, zomede andere gebouwen voor recreatie en dienstverlening aan de kampeerdere. Bestemmingsvlak III is het gebied waar de stacaravans zijn toegestaan tot een maximum aantal van 175, overeenkomstig de verleende kampeervergunning. Bestemmingsvlak IV is bestemd voor mobiele caravans en tenten.

Het principetracé van de TW 103 om te zijner tijd aan te sluiten op het aansluitpunt op rijksweg 15 ten noordwesten van Doornenburg is zodanig gewijzigd, dat dit tracé op redelijke afstand ten opzichte van het kampeercentrum komt te liggen.

De bestemming "Drinkwaterwingebied" is gegeven aan gronden tussen de Bemmelsedijk en de Zandsestraat, in eigendom van de N.V. Waterleidingmaatschappij Gelderland, behorende bij de eigendommen van voornoemde maatschappij en pompstation gelegen onder Lent in de gemeente Elst. Deze gronden behoren tot het eerste beschermingsgebied van het waterwingebied, terwijl de begrenzing van het tweede beschermingsgebied op de kaart over andere bestemmingen heen gegeven is.

Het tweede beschermingsgebied is gelegen over de bestemmingen Agrarisch gebied, Agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde en Bos van natuurwaarde en landschappelijke waarde. Ter voorkoming van het feit dat hierdoor het aantal bestemmingen binnen de plankkaart met drie zou worden vermeerderd indien de modelbepalingen voor waterwingebieden, zoals door de provincie voorgesteld, gehanteerd zouden worden, is aan de bestemmingen Agrarisch gebied, Agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde en Bos van natuurwaarde en

landschappelijke waarde de bepaling toegevoegd dat deze gronden voor zover gelegen binnen de begrenzing van het tweede beschermingsgebied tevens bestemd zijn voor drinkwaterwingebied tweede beschermingsgebied. Op deze wijze blijft inhoudelijk de bestemming gelijk aan de door G.S. voorgestelde modelbepalingen, maar wordt het aantal bestemmingen beperkt.

De artikelen 56 en 57 geven voor de bestemming Drinkwaterwingebied en Drinkwaterwingebied tweede beschermingsgebied hun eigen specifieke aanlegvergunningenstelsel. Daarnaast wordt nog aandacht gegeven in de gebruiksbepaling, vastgelegd in artikel 60, aan de specifieke eisen die deze bestemming verlangt.

De overige bestemmingen van hoofdstuk II zijn voldoende sprekend voor zichzelf, zodat nadere toelichting niet noodzakelijk is.

Een uitzondering kan nog gemaakt worden voor de bestemming Waterkering en verkeersdoeleinden, waarbij kan worden opgemerkt dat de bestemming uitsluitend omvat de huidige waterkering zonder rekening te houden met eventuele noodzakelijke verbeteringsplannen voor deze waterkering. Het is gewenst, indien deze noodzakelijke werken moeten plaatsvinden, daarvoor de procedure te volgen zoals deze door Gedeputeerde Staten kenbaar is gemaakt.

Deze procedure is door Gedeputeerde Staten als volgt beschreven:

- a. Het Polderdistrict (in het algemeen gesproken het dijkbeherend lichaam, daar hier in Bemmeloord ook een deel van de dijken valt onder de zorg van Rijkswaterstaat) stelt een globaal dijkverbeteringsplan op met varianten en geeft - na overleg met het gemeentebestuur - daarbij aan dat het dijkverbeteringsplan in het bestemmingsplan zal worden ingepast.

Na een hoorzitting, resp. hoorzittingen, waarbij overleg kan plaatsvinden, wordt het plan, vergezeld van een verslag van de hoorzitting, door het Polderdistrict

voorgelegd aan de Coördinatiecommissie.

- b. De opmerkingen van de Coördinatiecommissie worden door het Polderdistrict in het globale dijkverbeteringsplan verwerkt.
- c. De gemeente ontwerpt een herziening van het bestemmingsplan aan de hand van het onder b bedoelde (bijgewerkte) dijkverbeteringsplan en legt het ontwerp om advies voor aan de Provinciale Planologische Commissie. Bij de inzending om advies worden de door de Coördinatiecommissie gemaakte opmerkingen bijgevoegd.

Tot zover een deel van de door G.S. vastgestelde procedure voor het opnemen van dijkverbeteringsplannen.

Hoewel de Provinciale Planologische Commissie heeft aangedrongen het dijkverbeteringsplan in het onderhavige bestemmingsplan op te nemen, is gebleken bij een nader ingesteld onderzoek dat het dijkbeherend lichaam nog geen beslissingen genomen heeft, welke geleid hebben tot een gewijzigd, bijgewerkt dijkverbeteringsplan, zodat nog op vele punten niet uitgesproken is of de dijkverbetering binnen- of buitendijks zal plaatsvinden. In dit stadium is het dan ook niet mogelijk de dijkverbeteringsplannen op te nemen, daar hoe schematisch en globaal ook toch tenminste in het bestemmingsplan moet blijken of de verbeteringen binnen- of buitendijks zullen plaatsvinden en welke consequenties daar globaal aan verbonden zijn. Anders heeft het geen zin via de procedure van het bestemmingsplan met bezwaren bij Raad en beroep bij G.S. en Kroon tot een eindbeslissing te komen met betrekking tot de dijkverbeteringsplannen. Indien men aan twee zijden van de dijk stroken voor dijkverbetering aangeeft, krijgt men allicht bezwaren. Juist de keuze zal in vele gevallen essentieel zijn om al dan niet bezwaren tegen de voorgenomen werken in te dienen. Hoewel het overleg ten aanzien van de dijkverbetering, zoals uit de verslagen blijkt, in 1972 en 1973 heeft plaatsgevonden, schijnt men daarna nog niet tot een voorlopige eindconclusie gekomen te zijn. Zodra deze eindconclusie bekend is, kan wellicht ook beter het dijkverbeteringsplan als partieel plan worden behandeld en vastgesteld, waardoor de procedure niet vertraagd wordt

door beroepen, eventueel tot en met de Kroon vanwege het bestemmingsplan Buitengebied, danwel anderzijds het bestemmingsplan Buitengebied niet vertraagd wordt door principiële beroepen tegen dijkverbeteringsplannen tot en met de Kroon, hoewel uiteraard niet te zeggen valt of beide plannen onafhankelijk van elkaar de Kroon niet zullen halen. Overigens lijkt de schaal van de kaart 1 : 10.000 met zijn veelheid van bestemmingen van bouwpercelen, uitstralingszones en andere aangrenzende bestemmingen een weinig geschikte kaart om een zo subtiele zaak als een dijkverbetering op aan te geven in combinatie met de overige bestemmingen. Verwerking op een schaal 1 : 5.000 of groter lijkt te prefereren boven een schaal 1 : 10.000. *)

De hoofdstukken III en IV, bevattende de artikelen 54 en 55, vragen geen nadere toelichting.

Hoofdstuk V geeft voorschriften met betrekking tot andere werken of werkzaamheden (aanlegvergunningen). Zoals reeds is opgemerkt bij de toelichting van de bestemming Drinkwaterwingebied en Drinkwaterwingebied tweede beschermingsgebied geven de artikelen 56 en 57 een aanlegvergunningenstelsel, specifiek voor de genoemde bestemmingen. Een dergelijk stelsel is noodzakelijk om het uitvoeren van andere werken, strijdig met de belangen van de waterwinning, te voorkomen en werken, welke niet de belangen van de waterwinning benadelen mogelijk te maken. Burgemeester en wethouders kunnen alleen dan een vergunning verlenen voor de genoemde werken na de Inspecteur van de Volksgezondheid, belast met milieuhygiëne, en de Directeur van het Waterleidingbedrijf gehoord te hebben, voor zover de belangen van de drinkwaterwinning niet worden geschaad en na verkregen verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Artikel 58 regelt het aanlegvergunningenstelsel voor al die bestemmingen, waarin het begrip natuurwaarde naar voren komt.

*) In de periode tussen ter visielegging van het ontwerpplan en de vaststelling zijn alsnog gegevens ontvangen van de voorgenomen dijkverbetering. In dit stadium was het niet verantwoord de planprocedure te stoppen om alsnog deze voorgenomen werken in het plan op te nemen. De voorgestelde procedure zal nu gevolgd worden.

Hoewel voor de instandhouding van de natuurwaarde in die gebieden wel van belang, is bewust afgezien in het aanlegvergunningenstelsel voor deze gebieden bepalingen op te nemen met betrekking tot biociden, herbiciden, egaliseren, diep ploegen etc., daar deze zaken toch minder geschikt zijn voor een aanlegvergunningenstelsel en meer in aanmerking komen voor beheersovereenkomsten. Afgezien van het feit of dergelijke zaken in een aanlegvergunningenstelsel thuis behoren is de controle daarop door de gemeente vrijwel niet mogelijk en zal als regel achteraf geconstateerd worden dat in strijd met de bepalingen gehandeld is, hetgeen weinig preventief is en de veronderstelde waarden, ter bescherming waarvoor het aanlegvergunningenstelsel is opgenomen, reeds verloren zouden kunnen zijn gegaan.

De vorm van beheersovereenkomsten is veiliger en reëler voor de betrokkenen. Door wie eventueel beheersovereenkomsten gesloten dienen te worden kan worden overwogen buiten de procedure van het bestemmingsplan en zal veelal afhankelijk zijn van de financiële middelen, hetzij van de gemeente, provincie of rijk.

Artikel 59 regelt het aanlegvergunningenstelsel voor alle overige gronden, welke niet van natuurwaarde zijn, en is beperkter van opzet.

Artikel 60 - Gebruik van opstallen en gronden.

De gebruiksbepalingen vormen een belangrijk element om een ongewenst gebruik van gronden en gebouwen tegen te gaan. De redactie van dit artikel is uitvoeriger als gebruikelijk als gevolg van het voorkomen van de bestemmingen Drinkwaterwingebied en Drinkwaterwingebied tweede beschermingsgebied. De tekst van deze bepalingen is echter voldoende duidelijk, zodat verdere toelichting niet noodzakelijk is.

Artikel 61 - Strafbepaling.

Dit artikel bepaalt welke handelingen in strijd met de voorschriften als strafbaar feit, als bedoeld in artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, worden beschouwd. De overtredingen kunnen volgens de wet gestraft worden met een hechtenis van ten hoogste 6 maanden of een geldboete

van ten hoogste f 6.000,--.

Artikel 62 - Slotbepaling.

Dit artikel regelt de titel van deze voorschriften, zijnde "Voorschriften bestemmingsplan Buitengebied, 1978".

8. Overleg

Het overleg als bedoeld in artikel 8 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening heeft plaatsgevonden op basis van het voorontwerp-bestemmingsplan.

De resultaten daarvan zijn zodanig, dat het bestemmingsplan geen wijziging behoeft te ondergaan, met uitzondering voor wat betreft het gevoerde overleg met de Rijkswaterstaat, hetwelk geculmineerd heeft in een brief van Rijkswaterstaat, gedateerd 9 mei 1978, kenmerk RGO no. 5450, waarin een aantal punten naar voren werd gebracht waarop zij aanvulling c.q. verbetering van het plan verlangen.

Alle op- en aanmerkingen zijn in voorschriften en toelichting verwerkt op de daarvoor in aanmerking komende plaatsen. Een uitzondering daarop vormt de vraag van Rijkswaterstaat om bijvoorbeeld bij de bestemming Baksteenindustrie, voor zover de gronden niet allemaal hoog watervrij zijn, de rivierbeheerder te horen alvorens een vergunning gegeven zou worden. Dit lijkt juridisch niet gewenst c.q. onmogelijk, maar is wel mogelijk bij vrijstellingen te geven door burgemeester en wethouders, waarvan dan ook gebruik gemaakt is in de voorschriften van het horen van de rivierbeheerder. Het is algemeen gebruikelijk dat, indien men bouwt in het winterbed van de rivieren, men naast een gemeentelijke bouwvergunning ook een vergunning op grond van de Rivierenwet nodig heeft om tot bebouwing ter plaatse over te gaan. Dit gegeven moet aan de betrokkenen bekend zijn en kan niet als voorwaarde bij de verlening van een bouwvergunning bij een formele bestemming ingevoerd worden.

Het voorontwerp-bestemmingsplan is behandeld in de 134e vergadering van de Subcommissie Gemeentelijke Plannen van Provinciale Planologische Commissie op 9 februari 1978. Voornoemde commissie heeft zijn opmerkingen kenbaar gemaakt bij brief van 23 februari 1978, kenmerk 9782-PB06.

Hoewel aan een groot aantal opmerkingen tegemoet gekomen is in voorschriften en toelichting c.q. plankkaart, in het bijzonder voor wat betreft een vermindering van het aantal bestemmingen, zijn er een aantal waaraan niet tegemoet gekomen is, welke mogelijk een nadere toelichting vragen.

De belangen om zo snel mogelijk tot een vernieuwd bestemmingsplan voor het buitengebied te komen, de noodzakelijke tijd om intern de gemaakte opmerkingen te verwerken en de toen voor de deur staande vakantieperiode hebben aanleiding gegeven een verzocht nader overleg met de daarvoor in aanmerking komende disciplines uit de P.P.C. niet meer te laten plaatsvinden, daar het plan, gezien de toezeggingen van burgemeester en wethouders aan de raad, vóór 1 augustus 1978 gereed moest zijn voor ter visielegging.

Met betrekking tot de gemaakte opmerking voor wat betreft de zoneringskaart, behorende bij de overgangsbepaling, kan nogmaals worden opgemerkt, zoals reeds in de toelichting gesteld is, dat in het buitengebied 784 menselijke nederzettingen voorkomen, waarvan 439 gerekend dienen te worden tot de burgerwoonhuizen en 345 tot agrariërs, een verhouding van 56 : 44%. Verwacht mag worden, gezien de nog steeds doorgaande overgang van agrarisch woonhuis naar burgerwoonhuis, dat deze verhoudingsgetallen in ongunstige zin ten aanzien van de agrarische bebouwing nog zullen wijzigen. In de toelichting is de verwachting uitgesproken dat binnen de looptijd van dit plan zeker 60% van de aanwezige bebouwing tot de burgerwoonhuizen gerekend zal moeten worden. De totale sanering van het nog groeiende aantal van 439 burgerwoonhuizen in de periode van 10 jaar mag niet verwacht worden en wordt ook niet reëel geacht. Uitgaande van de zoneringskaart vallen 378 van de 439 binnen de aangegeven zone en zullen 61 woningen niet meer geheel vernieuwd mogen worden. Dit is een begin van een saneringspoging, zoals door het provinciaal bestuur gevraagd, waarbij tijdens de looptijd van het plan nagegaan kan worden wat de resultaten daarvan zijn.

De lopende ontgrondingsvergunningen zijn geïnventariseerd en de oppervlakte welke deze beslaan zijn op de inventarisatiekaart aangegeven. Het niet bekend zijn met het uiteindelijke resultaat van deze ontgrondingen en de betrekkelijke tijd om na het advies van de P.P.C. tot het uiteindelijke bestemmingsplan te komen gaven onvoldoende mogelijkheden om een inrichtingsplan voor deze gronden voor te bereiden. Hieraan kan afzonderlijk aandacht geschonken worden.

Met de commissie wordt onderschreven dat het opnemen van bepalingen inzake biociden en herbiciden in het aanlegvergunningenstelsel beter geregeld kan worden met beheersovereenkomsten. Dit geldt ook voor egaliseren, diep ploegen, scheuren van grasland etc. Dit geldt temeer, daar de controle van gemeentezijde op dergelijke werkzaamheden veelal niet mogelijk is en hooguit achteraf geconstateerd wordt, indien het kwaad reeds geschied is. Het systeem van beheersovereenkomsten benadert de eigenaar en gebruiker vooraf en zal tot een beter resultaat kunnen leiden.

Binnen het gemeentegebied komen geen vuilstortplaatsen meer voor, wel een ontgroning aan de westzijde van de gemeente, welke volgestort wordt met puin en ander hard materiaal. Daar dit een onderdeel is van een ontgrondingsvergunning lijkt bestemming als zodanig op de plankaart, gezien het van tijdelijke aard is, niet noodzakelijk.

Ten aanzien van de rooilijnaanduiding langs de TW 101 dient opgemerkt te worden dat de gemeentegrens op ca. 30 m uit de as van de TW 101 ligt, zodat de uitstralingszone niet binnen het gemeentegebied kan worden aangegeven.

De plaats van de zuiveringsinstallatie is nog niet zodanig hard bepaald, dat deze in het plan kon worden opgenomen. Deze plaats zal in een partieel plan geregeld worden, waarbij dan tevens op grotere schaal gewerkt kan worden en de landschappelijke inpassing beter tot zijn recht kan komen.

Ten aanzien van het opnemen van de dijkverzwaring wordt verwezen naar de toelichting bij de bestemming Waterkering en verkeersdoeleinden, hetgeen resulteert in het feit dat de gegevens van het dijkbeherend lichaam nog niet in die staat verkeren, dat opnemen in het bestemmingsplan mogelijk is.

De door Gedeputeerde Staten bij brief van 24 april 1978, verzonden 3 mei 1978, voorgestelde regeling van bedrijven in bestemmingsplannen kon vanwege de beschikbare tijd en de daaraan verbonden studie niet meer in dit reeds gevorderde bestemmingsplan worden opgenomen.

Ten aanzien van de opgenomen mogelijkheid om schuilgelegenheden voor dieren tot stand te brengen, eigendom van niet agrariërs, dient opgemerkt te worden dat ook deze dieren in gelijke mate schuilgelegenheid behoeven als dieren toebehorende aan agrariërs. Zolang er geen verbod bestaat tot het houden van dieren door niet agrariërs is het noodzakelijk en gewenst ook deze dieren de zo noodzakelijke schuilgelegenheid te verstrekken. Het niet opnemen van een zodanige regeling leidt tot ontduiking van bepalingen, terwijl het resultaat uiteindelijk gelijk zal zijn.

Binnen de bestemming Agrarisch gebied met beperkte bebouwing is bewust vastgehouden aan een beperking van het bebouwde oppervlak van gebouwen ten dienste van intensieve veehouderij. Een bewuste afweging van de belangen van de agrariërs en de aangrenzende bevolking van de dorpen, zomede een visueel ruimtelijke beleving van deze gebieden hebben tot dit resultaat geleid.

Zoals verzocht is een aantal definities opgenomen, zoals van stacaravan, functioneel plaatsgebonden bedrijf, en is tevens een definitie opgenomen van het begrip reëel agrarisch bedrijf.

In de toelichting op de voorschriften van de bestemming Agrarisch gebied wordt nader ingegaan op het begrip reëel agrarisch bedrijf.

november 1977

juli 1978

april 1979

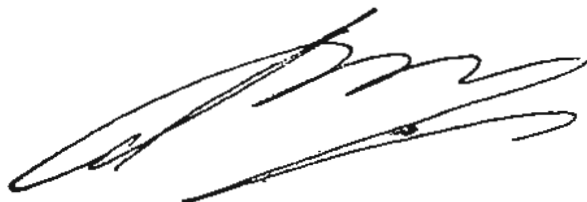
In de toelichting op de voorschriften van de bestemming
Agrarisch gebied wordt nader ingegaan op het begrip reëel
agrarisch bedrijf.

november 1977

juli 1978

april 1979

Behoort bij besluit van de Raad
dd 26 APR. 1979 Nr. 40
de Gem. Secretaris van Bemmelen.

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes, likely representing the name of the official mentioned in the text.

bijlage

BIJLAGE: A

Inventarisatie ten behoeve van het bestemmingsplan
Buitengebied van de gemeente Bemmelen

Buro voor Ruimtelijke Ordening en Architectuur F.W. van Droffelaar B.V.

Buro Voogt B.V. Adviseurs voor Landschap, Recreatie en Ruimtelijke Ordening Buitengebieden.

INHOUDSOPGAVE

blz.

GESCHIEDENIS	1
MILIEUBESCHRIJVING	4
Geomorfologie	4
Bodemgeschiktheid en bodemgebruik	5
Bodemgesteldheid	6
Zanddiepte	7
Waterhuishouding	8
Grondwatertrappen	8
Landschapswaardering	9
Natuurwaardering	12
LAND- EN TUINBOUW	23
Agrarische karakteristiek	23
Bedrijfsstructuur	23
Tuinbouwteelten	24
Ontwikkelingen op de bedrijven	25
Werkgelegenheid	26
Ruilverkaveling	26
Bouwpercelen	26
Landbouwwaardering	27
BRONVERMELDING	29

GESCHIEDENIS

De gemeente Bemmell ligt, tussen de "vorktanden" van de grote rivieren, in het oostelijk deel van de Over-Betuwe, omringd door de gemeenten Gendt, Huissen, Elst en Valburg. Het grondgebied van de gemeente heeft een bijzonder grillige vorm. Het reikt vanaf het voormalige fort Pannerden bij de Klompenwaard, waar de Rijn zich splitst in Waal en Nederrijn, tot aan Elst en Valburg in het westen en Huissen in het noorden. Aan de Waalzijde vormt de gemeente Gendt als het ware een enclave binnen Bemmell. De dorpen zijn onderscheiden in twee Waaldorpen, Bemmell en Haalderen, en twee Rijndorpen, Doornenburg en Angeren. Het grondgebied van de gemeente beslaat ongeveer 40 km² en is historisch gezien¹⁾ samengesteld uit het voormalige panderambt Bemmell - een onderdeel van het ambt Over-Betuwe -, met uitzondering van een tot de gemeente Elst behorend gedeelte van het kerspel Lent, en verder uit een gedeelte van de heerlijkheid Pannerden, te weten het tengevolge van het graven van het Pannerdensch Kanaal geografisch van die heerlijkheid afgescheiden gebied. Te dien tijde behoorden tot de gemeente Bemmell de dorpen Angeren, Bemmell, Doornenburg, Haalderen en Ressen, alsmede de buurtschappen Doornik, Heuvel, Baal, Bergerden, Houtakkers en Buitendijk.

Gegevens betreffende de prehistorische bewoning in de Betuwe zijn zeer spaarzaam. De inheemse bewoning, die direkt aan de Romeinse vooraf gaat, blijkt voornamelijk geconcentreerd te zijn in de Over-Betuwe. Tot het midden van de 3e eeuw na Christus breidde de bewoning zich hier voornamelijk uit op de wat hoger gelegen stroomruggen, welke de aangewezen plaatsen voor vestiging vormden, en vervolgens over de Neder-Betuwe. Mogelijk hebben de Bataven omstreeks het midden van de eerste eeuw voor Christus of iets later dit gebied in beslag genomen. Van hen wordt pas in het jaar 12 na Christus gewag gemaakt bij de verovering van deze streken door Drusus.

Van de door de Romeinen aangelegde militaire wegen liep er één door de Betuwe. De weg bereikte bij Millingen het tegenwoordige Nederland en stak vervolgens de Waal over. Via Haalderen en Elst heeft de weg waarschijnlijk de oostelijke stroomrug naar Driel gevolgd en zijn loop verder genomen over Maurik naar Rijswijk. Deze weg vormde de noordelijke verbinding van de legerplaatsen Nijmegen en Valkenburg (bij Katwijk).

De Romeinen spraken wel van het "Insula Batavorum" ofwel het eiland

van de Bataven, waarmee ze het tussen de Waal en de Rijn gelegen gebied bedoelden, waar de Bataven zich reeds voor hun komst gevestigd hadden. Ook op verschillende plaatsen in de gemeente Bemmelerwaard zijn "Bataafse" vondsten gedaan, onder andere bij Angeren en Doornenburg. De Over-Betuwe heeft minder dan overstromingen te lijden gehad van de Neder-Betuwe. Op vele plaatsen kwam dan ook vanaf de tijd der Bataven tot in de Middeleeuwen een continue bewoning voor. Na het jaar 1000 begon men bovendien het land door bedijking tegen overstromingen te beschermen. Als de dijken sterk genoeg waren, kwam alleen nog materiaal op de buitendijkse gronden tot bezinking. Dit gebied staat bekend als de uiterwaarden. Deze bestaan veelal uit een kleiig dek op een meer zandige ondergrond. De ligging is in het algemeen wat hoger dan de binnendijkse gronden, maar dit is in het terrein alleen waarneembaar vanaf de dijk, bijvoorbeeld langs de Buitenwaarden bij Angeren. Het bouwen van dijken hield tegelijkertijd een beperking van de breedte van het rivierbed in. Als de dijken het opgestuwde rivierwater niet meer hielden, ontstonden doorbraken. Op die plaatsen, waar het water met kracht de lage polder instroomde, werd het bestaande landschap geërodeerd en kwamen grove afzettingen tot stand, de overslaggronden. In Bemmelerwaard liggen deze gronden in 1-2 km brede zones achter de dijk.

De ligging van Bemmelerwaard tussen de grote rivieren is historisch gezien dus interessant. Uit de naamgeving van de rivieren kan men thans nog afleiden dat hun loop enkele malen verlegd moet zijn²⁾. Het verdeelpunt van de Rijn (in Nederrijn en Waal) lag in de Romeinse tijd ongeveer daar waar in 1586 de Schenkenschans is gebouwd. Ten oosten van Angeren bij de hoeve Kandia kwam de Rijn in zijn huidige loop terecht. Reeds tegen het eind van de vijftiende eeuw wordt vermeld dat het water van de Rijn steeds meer in de Waal viel, met gevolg dat Nederrijn en IJssel vaak verdroogden. De Gelderse Staten lieten in de jaren 1701-1705 het Pannerdensch Kanaal graven, eerst een soort gracht die niet in verbinding met de rivieren stond en die zogenaamd was gegraven als verdedigingswerk voor de Betuwe. In 1707 brak de Maaldijk tussen Pannerden en Doornenburg "toevallig" door, het water volgde het Pannerdensch Kanaal, doorbrak de Rijndijk bij Angeren en zorgde er van toen af voor dat Nederrijn en IJssel voldoende water hadden.

Uit de opgenomen kaart blijkt nog dat de Rijn, direkt stroomopwaarts van de splitsing "Bijlandsch Kanaal" heet. Dit kanaal is gegraven ter

afsnijding van de Rijnkronkel waarvan nog een restant aanwezig is
en dat de Oude Waal wordt genoemd.

MILIEUBESCHRIJVING

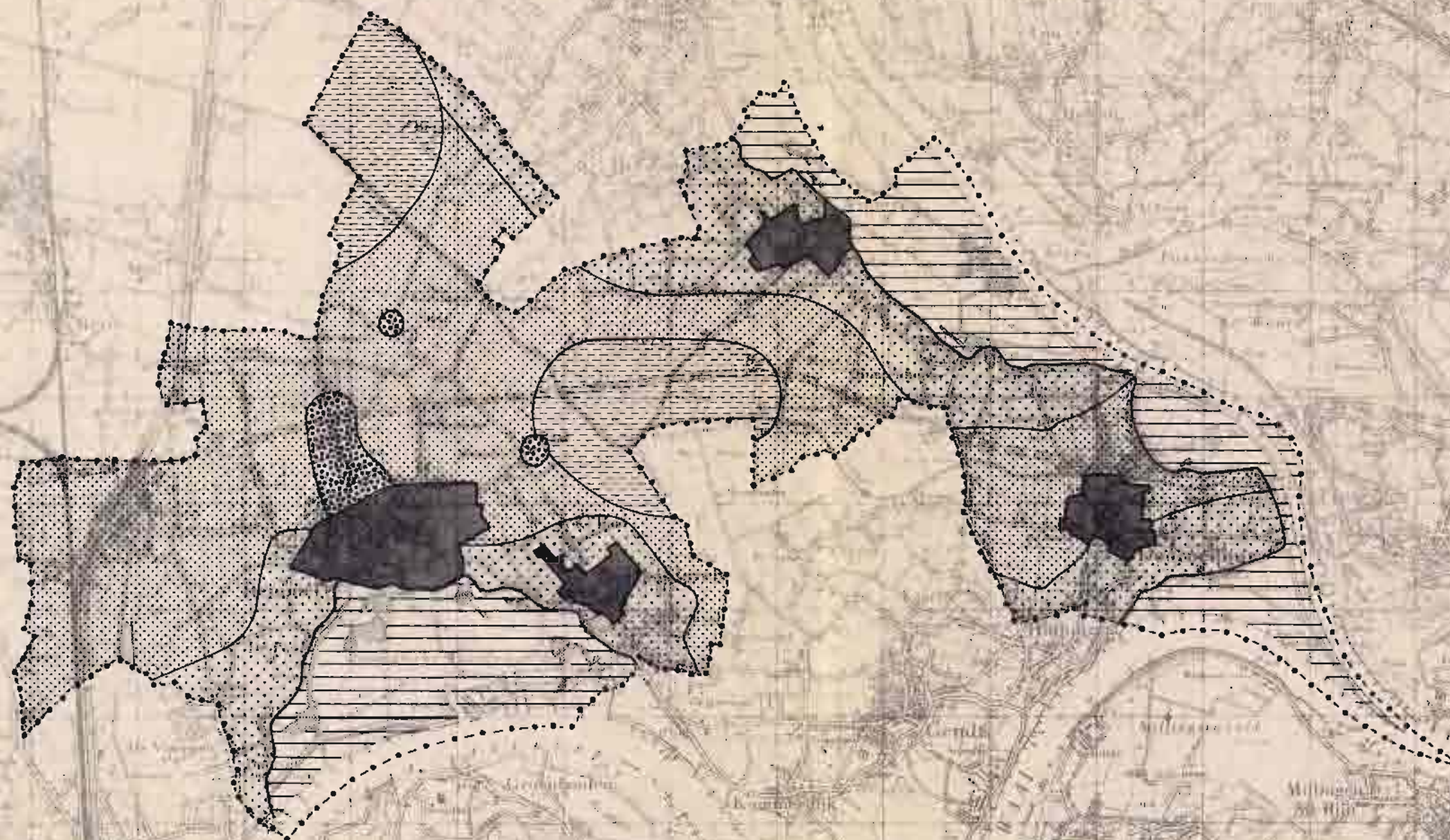
Geomorfologie

Geomorfologisch gezien behoort Bemmell geheel tot het landschap van de meanderende rivieren, dat ontstaan is voordat de bedijkingen een aanvang namen (zie kaart 1). Deze rivieren met hun wijde bochten zorgden voor het ontstaan van een terrein met slechts kleine hoogteverschillen. Het materiaal, dat in het rivierwater tot bezinking kwam, is echter zeer wisselend van samenstelling en korrelgrootte. Langs de oevers werd, tengevolge van de grote stroomsnelheid van het rivierwater, slechts grof materiaal afgezet; hier ontstonden de zandige stroomruggronden. De rivieren, die regelmatig buiten hun oevers traden, voerden ook fijn materiaal aan, dat achter de stroomruggen in de zogenaamde kommen tot bezinking kwam. Zo ontstonden de zware komgronden. De natuurlijke hoogteverschillen in dit landschap zijn zeer gering. Zo ligt bij Bemmell het komgebied ongeveer 50 cm lager dan het stroomruggebied terwijl de afstand ertussen $\pm$ 3 km bedraagt. Van de beddingen, die oorspronkelijk door het stroomruglandschap gelopen hebben, is weinig meer terug te vinden. Soms vindt men nog een geul in het landschap. De Baalsestraat loopt langs zo'n niet geheel dichtgeslibde geul. Deze ligt enkele decimeters lager dan de stroomruggrond ter weerszijden. Strikt genomen kan men niet het gehele grondgebied van Bemmell tot het "rivierenlandschap" rekenen. Een in morfologisch opzicht vreemd element vormen de zogenaamde oude cultuurgronden. Dit zijn percelen grond, die reeds lang als bouwland in gebruik zijn en die in de loop der eeuwen zijn opgehoogd met afval en mest. Door hun hogere ligging spreken ze morfologisch sterk, vooral daar waar het landschap open is en wanneer er boerderijen op staan. Deze oude cultuurgronden worden onder andere aangetroffen in Ressen en bij de boerderijen Het Meer, Baal en Den Heuvel. Deze laatste twee hoeves zijn waarschijnlijk ontstaan op natuurlijke zwakke bodemverheffingen. Dit zijn opduikingen van het rivierlandschap uit de ijstijd, dat elders in de gemeente door jongere afzettingen is bedekt³⁾. Het vroeger als overslaggrond beschouwde terrein direkt ten noorden van Bemmell wordt tegenwoordig eveneens bij de zandopduikingen gerekend (mondelinge mededeling dr. Havinga).

LEGENDA

- KOMGEBIED
 STROOMRUGGEBIED
 OVERSLAGGEBIED
 ZANDOPDUIKING
 UITERWAARD
 WOONKERN
 WATER

SCHAAL 1:50000

Bodemgeschiktheid en bodemgebruik

De bodemgeschiktheidskaart geeft aan of en waar de bodem voor een bepaalde cultuur geschikt is. Zie kaart 2. Hierbij zijn vier gebruiksklassen onderscheiden, namelijk groenteteelt, fruitteelt, akkerbouw en weidebouw. Voorts komen drie geschiktheidsklassen voor, namelijk 1, 2 en 3. Geschiktheidsklasse 1 wil zeggen geschikt, 2 betekent met eenvoudige middelen geschikt te maken en 3 houdt in dat de bodem minder geschikt is.

Een 2 in de kolom groenteteelt duidt op te droge of te natte en moeilijk bewerkbare grond. Infiltratie respectievelijk drainage en zware organische bemesting is hier de oplossing. Een 2 in één der overige kolommen duidt alleen op een gebrekkige, maar te verbeteren waterhuishouding.

Voor de fruitteelt kan dit zowel te natte als droogtegevoelige gronden inhouden; voor akker- en weidebouw gaat het alleen om te natte gronden. Een groot deel van de gemeente Bemmel wordt ingenomen door stroomruggrond. De zwaarte van deze grond en daarmee het bodemgebruik verschillen sterk al naar gelang de ligging van opzichte van de oorspronkelijke rivier. Zowel tuinbouw onder glas, boomgaard, bouw- als grasland wordt aangetroffen, waarbij het grasland echter wel duidelijk in de minderheid is.

Beziet men het kaartbeeld dan blijkt dat gronden die voor alle soorten gebruik geschikt zijn, worden aangetroffen rond Haalderen en in het noordoosten van de gemeente achter de dijk. Het betreft hier overslaggronden. Thans zijn deze terreingedeelten grotendeels in boomgaardgebied gelegen.

Overslaggronden zijn zeer licht. Hierdoor en door hun wat hogere ligging hebben ze een gunstige waterhuishouding, hetgeen van belang is voor goede fruitteelt. Op het resterende deel van de overslaggrond zijn dan ook eveneens veelal boomgaarden geplant.

In scherp contrast tot deze groep staan de zware kleigronden, die geschikt zijn voor weidebouw. Deze worden aangetroffen in de komgebieden van Kamervoorst en Bergerden. Ze blijken in de praktijk ook werkelijk grotendeels in grasland te liggen.

In de overgangsgebieden naar de stroomruggen, waar de gronden wat lichter zijn en dus gemakkelijker te bewerken, ligt ook bouwland, onder andere in het gebied ten zuidoosten van de Karbrug en langs de Baalsestraat.

LEGENDA

GESCHIKTHEIDSKLASSEN VOOR DE
 GROENTE- FRUIT- AKKER- WEIDE-
 TEELT TEELT BOUW BOUW

	1	1	1	1
	2	1	1	1
	3	1	1	1
	3	1-2	1	1
	3	1-2	1-2	1
	3	3	3	1
	3	3	3	1-2
	3	3	2	1

WOONKERN
 WATER

VERKLARING VAN DE CIJFERS

1 GESCHIKT
 2 MET EENVOUDIGE MIDDELEN
 GESCHIKT TE MAKEN
 3 MINDER GESCHIKT
 ZIE OOK DE TEKST

SCHAAL 1:50000

De uiterwaarden, de buitendijkse gebieden, zijn niet intensief gebruikt. Ze liggen, afgezien van de bekade Roswaard bij Doornenburg, voornamelijk in grasland. Op tal van plaatsen bevinden zich kleiputten, gegraven ten behoeve van de grondstofwinning voor de steenfabrieken. Het kaartje geeft alleen aan voor welke agrarische doeleinden de bodem geschikt is. Van belang is echter te vermelden dat de voor fruitteelt geschikte gronden ook uitstekende mogelijkheden bieden voor de woningbouw. Van oudsher liggen de bewoningsplaatsen op deze wat hogere gronden, die deel uitmaken van het stroomrug- en overslaggebied. Ze liggen immers relatief hoog en zijn daarom doorgaans diep ontwaterd. De draagkracht is uitstekend. Kosten voor ophoging en/of drainage kunnen veelal uitgespaard worden. Ook voor groenvoorziening en wegenbouw lenen de genoemde gronden zich goed.

Bodemgesteldheid

Ten behoeve van het ontwerp Streekplan Rijn en IJssel en Rijk van Nijmegen is door de Stichting voor Bodemkartering in 1971 een bodemkaart, schaal 1 : 50.000 uitgegeven. Hierin wordt de bodem beschreven tot een diepte van 120 cm beneden het maaiveld. Met deze gegevens is het bodemkaartje van de gemeente Bemmelen gemaakt. Zie kaart 3.

De gronden in de gemeente Bemmelen behoren alle tot de jonge rivierkleigronden. Het zijn vaaggronden, gronden die geen duidelijke profielontwikkeling vertonen⁴⁾. Zij worden onderverdeeld in poldervaaggronden en ooivaaggronden, waarbij de eerstgenoemde roest en grijze vlekken in de bovenste 50 cm vertonen, ontstaan onder invloed van het grondwater, de laatstgenoemde niet. Deze worden op hun beurt weer onderverdeeld naar het kalkgehalte en naar de korrelgrootteverdeling van de bouwvoor. Daarnaast is ook de verandering van de aard en de samenstelling van het moedermateriaal met de diepte, het zogenaamde profielverloop, als maatstaf voor de indeling gehanteerd.

In de uiterwaarden liggen voornamelijk poldervaaggronden met een bovengrond van kalkhoudende zware zavel of lichte klei. Waar de bovenste laag is afgegraven, is de bouwvoor plaatselijk wat lichter (zavel op zand). De zuidrand van de Klompenwaard, welke als een rug uitwigt tussen de Rijn en de Waal, is hoog opgeslibd met licht zavelig materiaal. In de buitenwaarden van Angeren is langs de Nederrijn ook een wat hogere strook te onderscheiden (ooivaaggrond). Deze heeft een bovengrond van zware zavel en lichte klei. Op het zuidelijk gedeelte van deze rug ligt een steenfabriek.

LEGENDA

POLDERVAAGGRONDEN
KALKHOUDEND

- LICHTE ZAVEL
- ZAVEL OP ZAND
- ZAVEL EN LICHT KLEI OP ZWARE KLEI
- ZWARE KLEI
- ZWARE ZAVEL EN LICHT KLEI

KALKLOOS

- ZAVEL EN LICHT KLEI OP ZWARE KLEI
- ZWARE KLEI
- ZWARE ZAVEL EN LICHT KLEI

OOIVAAGGRONDEN
KALKHOUDEND

- LICHTE ZAVEL
- ZWARE ZAVEL EN LICHT KLEI

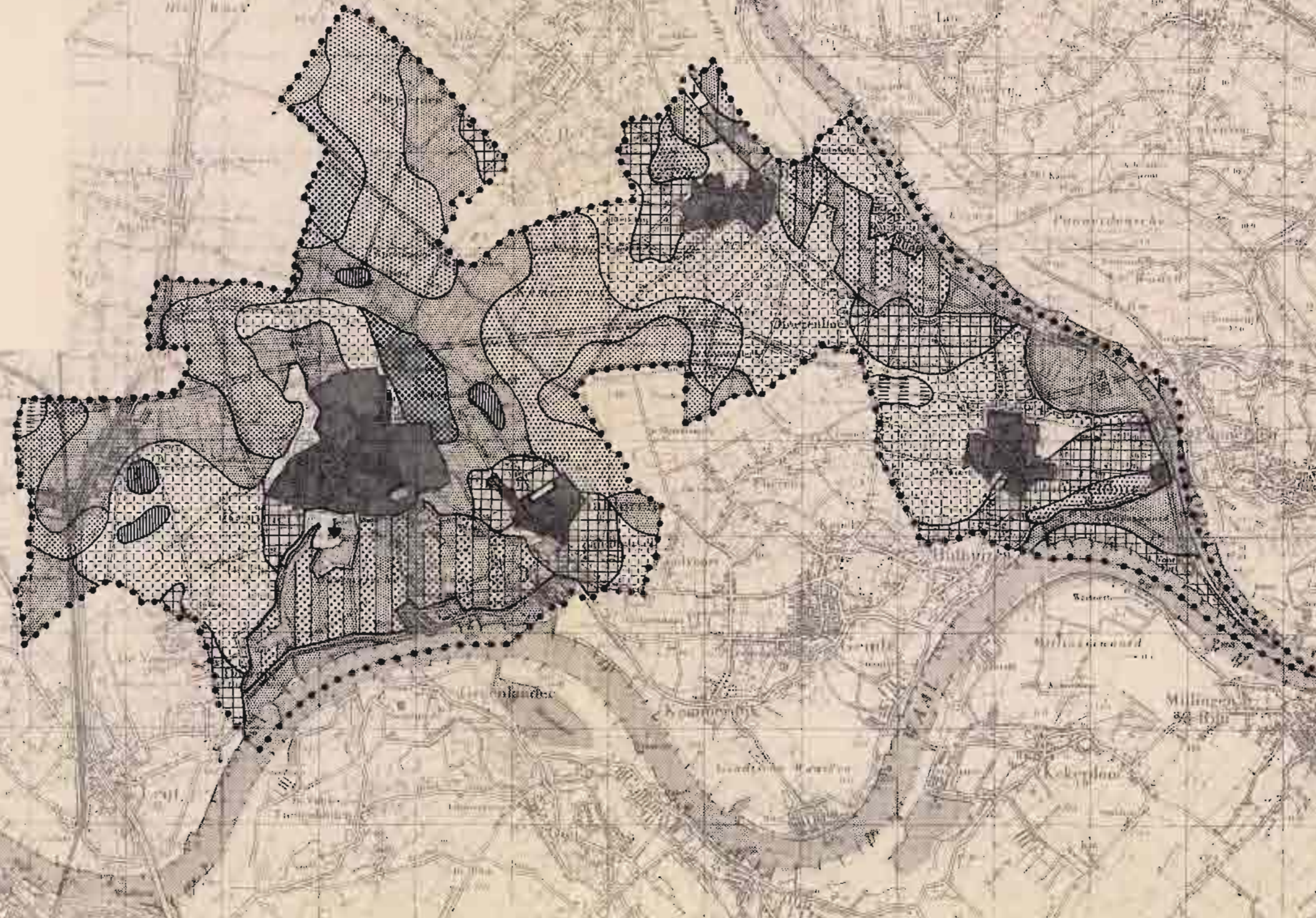
KALKLOOS

- ZWARE ZAVEL EN LICHT KLEI

- VERGRAVEN GROND
- OUDE BEWONINGSPLAATS
- GEEN INDELING
- WOONKERN
- WATER

SCHAAL 1:50 000

Doornenburg en Angeren liggen op goed doorlatende rijke ooivaaggronden, overwegend opgebouwd uit zware zavel en lichte klei. Plaatselijk is de bovengrond achter de dijk wat lichter. Dit zijn de zogenaamde overslaggronden. In de kwelzone zijn deze gronden soms zo nat dat ze tot de poldervaaggronden worden gerekend.

In het centrale deel van de gemeente Bemmelen ligt een laag kalkhoudende zware klei. Langs de Linge loopt deze laag door tot in de bouwvoor, maar in het omringende gebied is deze afgedekt met zavel en lichte klei, hetgeen de gebruikswaarde voor de landbouw zeer verhoogt.

Aan weerszijden van de Kleine Baalse zeeg ontbreekt de zware klei in het profiel. Meer naar het noordwesten duikt deze laag echter weer op en komt dan nabij de grens met de gemeente Elst aan de oppervlakte. De grond is hier grotendeels kalkloos.

Rond de kern Bemmelen is de bodem zeer gevarieerd. Aan de westzijde, richting Ressen, liggen goed doorlatende, rijke ooivaaggronden, evenals langs de weg naar Het Zand en de Dikelse Straat. Rond de dijk is een strook overslaggrond met een lichte zavelige bovengrond. Aan de noordzijde van Bemmelen bevinden zich voornamelijk poldervaaggronden. Deze zijn hier en daar kalkloos en hebben dan veelal een zware kleilaag in de ondergrond. Een gunstige factor is echter dat al tussen 1 en 2 meter beneden het maaiveld zand wordt aangetroffen. Langs de Baalsestraat en in Ressen liggen een aantal oude bewoningsplaatsen. De grond is hier in de loop der eeuwen aanzienlijk vermengd en opgehoogd met mest en afval en daardoor meestal vrij donker.

Haalderen ligt geheel op goed doorlatende, rijke ooivaaggronden, opgebouwd uit lichte zavel. Naar het oosten toe wordt de grond wat zwaarder. Aan de noordoostzijde, direkt grenzend aan de bebouwde kom, begint in de ondergrond een laag zware klei.

Zanddiepte

Informatie over de diepte waarop het zand begint wordt gegeven door de zanddieptekaart. Zie kaart 4. Bij het lezen van de kaart is het van belang het volgende te weten:

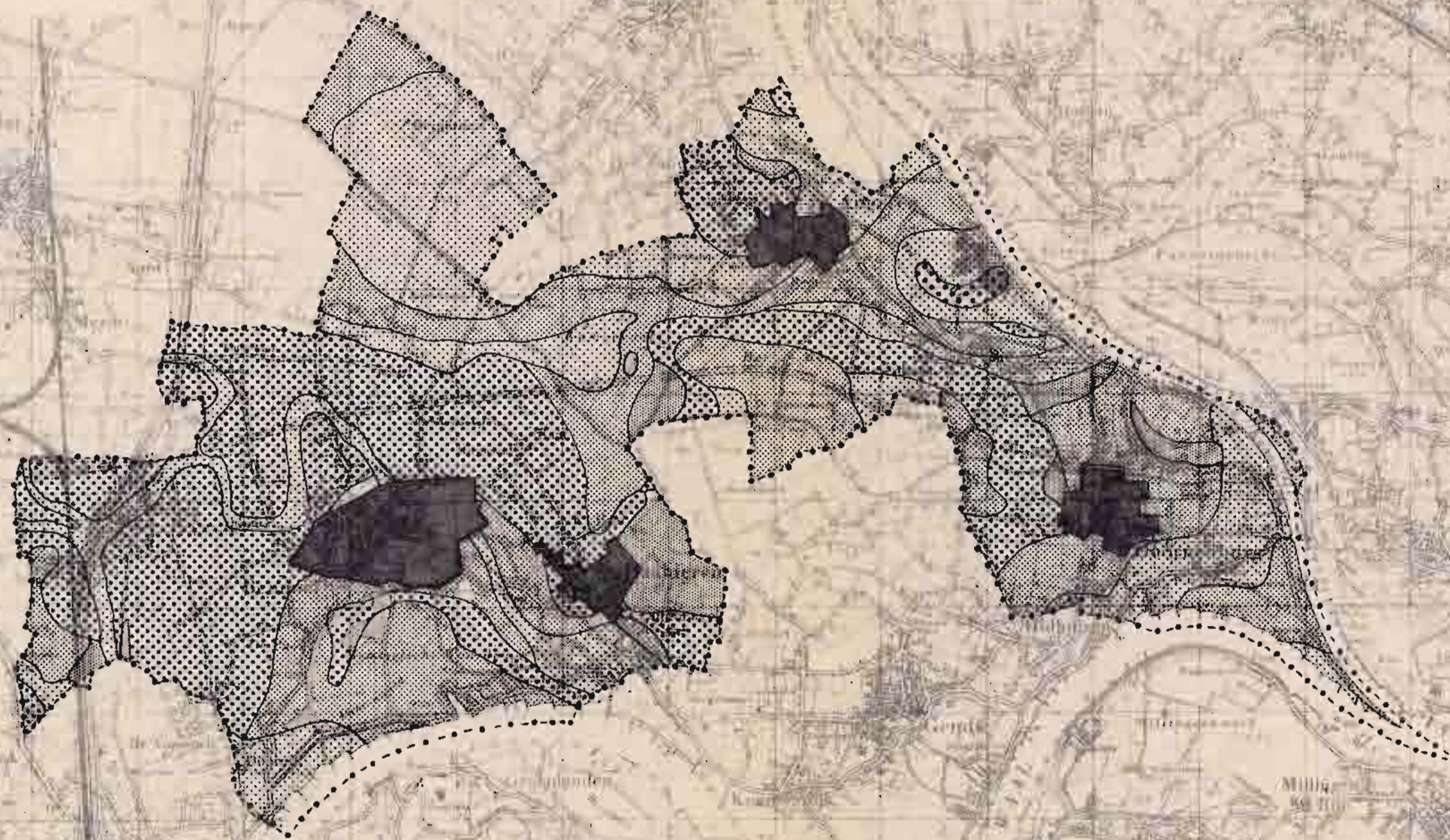
1. het betreft een globale kartering, waarbij ongeveer 10 waarnemingen per km² zijn verricht. Dit houdt onder meer in dat de grenzen tussen de verschillende kaarteenheden voorzichtig gehanteerd moeten worden;
2. in het algemeen is vanaf de in de legenda aangegeven waarden naar

LEGENDA

ZAND BEGINNENDE OP

 0-1 M BENEDEN MAAVELD 1-2 M 2-3 M 3-5 M 5-7 M > 7 M WOONKERN WATER

SCHAAL 1:50000

beneden onafgebroken zand aanwezig. Plaatselijk kan het zand echter door een kleilaag, die ontstaan is bij het dichtslibben van een bedding in het zand, onderbroken worden. Zo'n kleilaag zet zich dan meestal "slangvormig" in het terrein voort. Men noemt in dit geval het bovenliggende zand "niet gefundeerd". Door een dieper liggende slappe laag biedt het immers minder houvast;

3. de korrelgrootte van het zand is wisselend, zij wordt echter grover naar beneden toe, in het bijzonder bij de kaarteenheden waar het zand niet dieper dan op 5 m aanvangt. Bij deze laatste groep komt men meestal reeds direkt bij het aanboren grof zand tegen.

Beziet men het kaartbeeld en vergelijkt men dit met de geomorfologische kaart of de bodemkaart, dan lijken deze met elkaar in tegenspraak. De zanddieptekaart geeft echter in principe het gefundeerde en niet zavelige zand aan. Redenen waarom in de overslag- en stroomruggebieden de eigenlijke zanddiepte toch aanzienlijk kan zijn. Een hoge ligging heeft het zand vooral in de omgeving van Bemmelerwaard, namelijk vanaf 1-2 m; diep daarentegen ligt het zand in de komgebieden en de oostelijke uiterwaarden.

Waterhuishouding

Het binnendijks gelegen gebied in de gemeente watert af op de Linge en maakt deel uit van het polderdistrict Over-Betuwe. Zie kaart 5. De Linge, die grotendeels een kunstmatige waterloop is, doet dienst als hoofdafvoerleiding van het gelijknamige waterschap en loost via het Kanaal van Steenenhoek, tussen Gorinchem en Sliedrecht, op de Beneden Merwede. De Linge volgt min of meer de laagste delen, welke het verst van de Rijn en de Waal verwijderd zijn. De zijleidingen lopen in het algemeen van de overslaggronden via het stroomruggebied naar de Linge.

Lozing op de grote rivieren is, afgezien van het uiterwaardengebied, in Bemmelerwaard niet mogelijk. Bij Doornenburg is een sluis gebouwd, die water uit het Pannerdensch Kanaal kan inlaten bij droogte in de zomer.

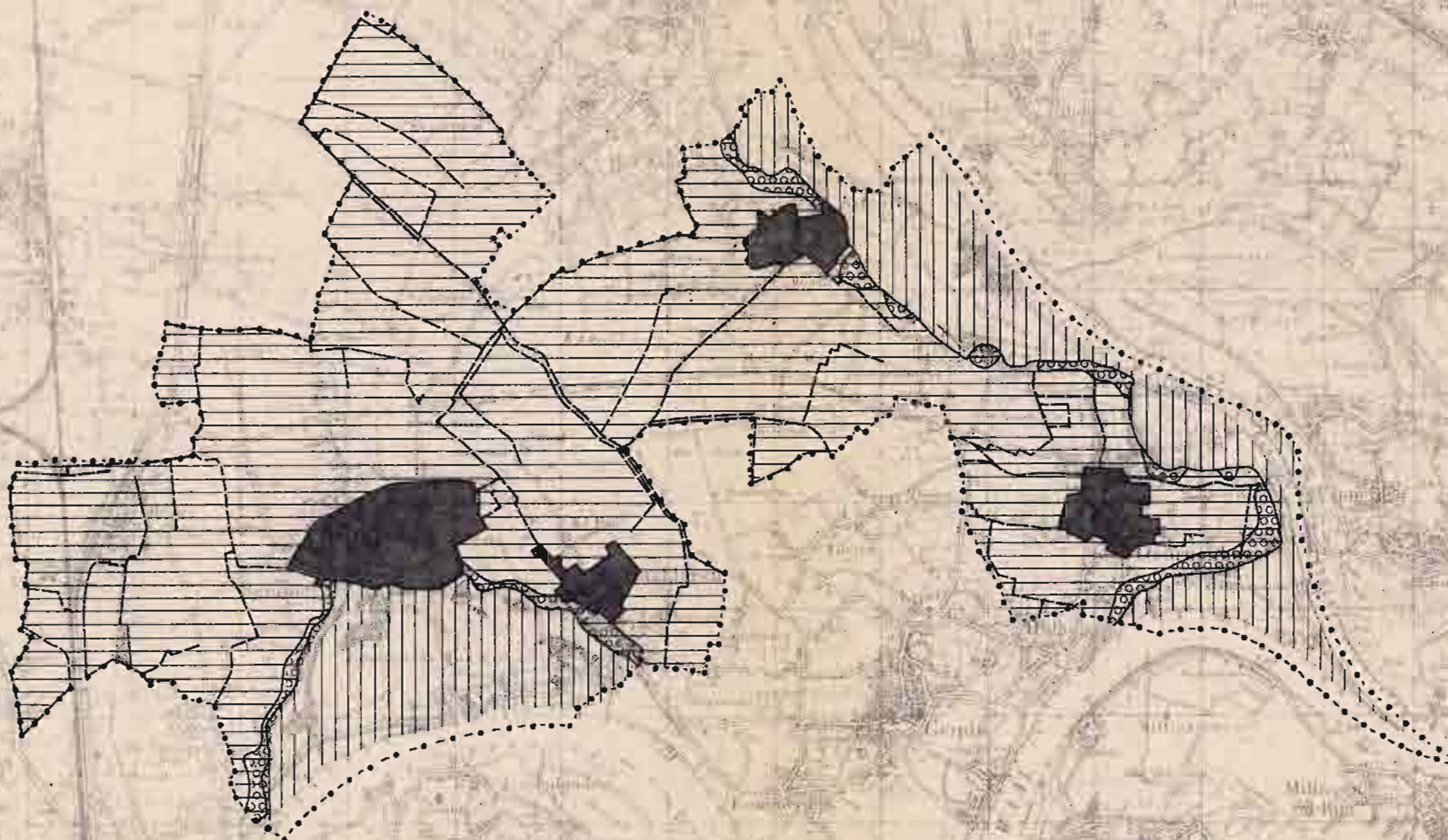
Grondwatertrappen

Tijdens het bodemonderzoek ten behoeve van het Streekplan Rijn en IJssel en Rijk van Nijmegen zijn tevens gegevens verzameld over de gemiddelde hoogste en laagste grondwaterstanden. Deze zijn gecombineerd in zogenaamde grondwatertrappen en weergegeven op kaart 6. Van

LEGENDA

- POLDERDISTRIKT OVER - BETUWE
 BUITENDIJKSE GRONDEN
 HOOFDAFVOERLEIDING
 KWELZONE , WAARGENOMEN IN 1948 EN 1970
- WOONKERN
 WATER

SCHAAL 1:50000

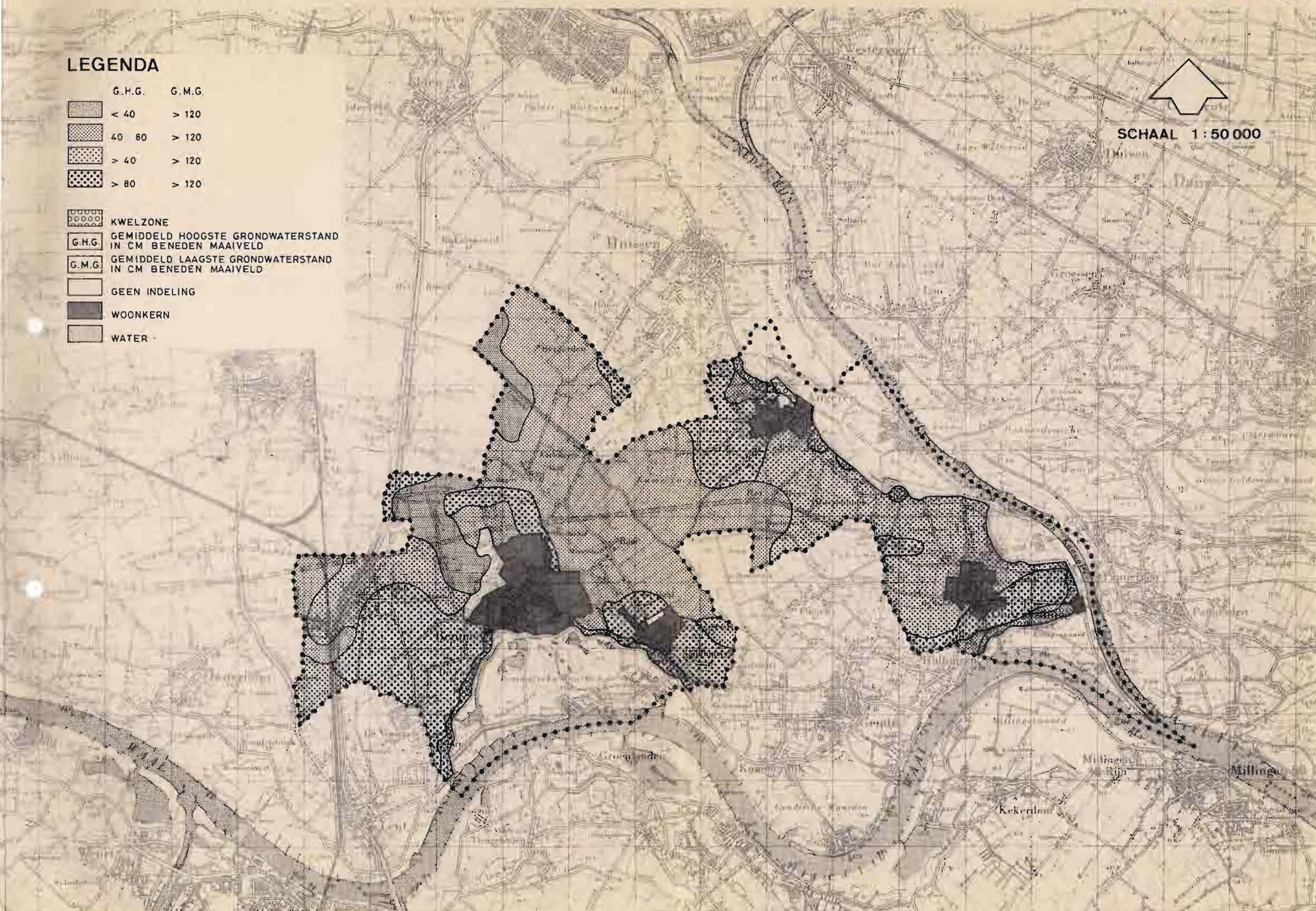
LEGENDA

	G.H.G.	G.M.G.
	< 40	> 120
	40 80	> 120
	> 40	> 120
	> 80	> 120

	KWELZONE
	GEMIDDELD HOOGSTE GRONDWATERSTAND IN CM BENEDEN MAAVELD
	GEMIDDELD LAAGSTE GRONDWATERSTAND IN CM BENEDEN MAAVELD
	GEEN INDELING
	WOONKERN
	WATER

SCHAAL 1:50 000

de uiterwaarden zijn deze gegevens niet verzameld, aangezien deze periodiek geheel onder water lopen.

De meest drassige terreinen in het bedijkte deel van de gemeente Bemmelen liggen aan weerskanten van de Groenestraat, ten westen van de hoofdkern en in het noorden, daar waar de zware klei tot aan de oppervlakte doorloopt. In de overige gebieden is de ontwatering redelijk tot goed te noemen.

Apart aangegeven is de kwelzone, zoals die is waargenomen in 1948 en 1970. Kwel treedt op als de waterstand in de uiterwaarden aanzienlijk hoger is dan de binnendijkse grondwaterspiegel. Het water trekt dan onder het dijklichaam door. Omdat kwel maar zeer sporadisch optreedt is ze niet of onvoldoende weerspiegeld in de grondwatertrappen. Genoemde zone is echter door de slecht te controleren waterhuishouding niet geschikt voor bepaalde vormen van agrarisch gebruik en evenmin voor woningbouw.

Landschapswaardering

Het landschap in de gemeente Bemmelen is sterk bepaald door de rivieren Rijn en Waal. Omdat het grondgebied ingeklemd ligt tussen bovengenoemde rivieren is uiteraard de hoeveelheid buitendijkse gronden groot. De bandijken hebben een gezamenlijke lengte van ongeveer 12 km. Zoals ook elders in het rivierenlandschap het geval is, worden ze begeleid door talrijke Wielen, moerasbosjes en oude strangen.

De natuurlijke hoogteverschillen zijn gering. De stroomruggronden van de Waal en de Rijn lopen grotendeels in elkaar over. Door de wat lager gelegen delen van het gebied stroomt de Linge. Hoewel deze rivier in verregaande mate gekanaliseerd is, vormt ze toch een belangrijk landschappelijk gegeven.

Voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Bemmelen is een inventarisatie gemaakt van het landschap buiten de bebouwde kommen. Met behulp van de basisgegevens, welke in eerdere teksten zo objectief mogelijk werden beschreven, is een enigszins samenvattende landschapswaardering verricht, mede op basis van de meer subjectieve belevingswaarde. Bij deze landschapswaardering is in het bijzonder gelet op het voorkomen van gave geomorfologische terreinvormen, natuurlijke vegetatie en overige landschapselementen, welke in hoge mate karakteristiek zijn voor dit rivierkleilandschap. Daarnaast spelen visuele aspecten een rol, zoals uitzichten en het samenspel

van ruimten. Tenslotte is ook de kwetsbaarheid van een gebied in de overwegingen betrokken. Er is een indeling gemaakt in drie klassen, te weten: gebieden van grote landschappelijke waarde, gebieden van landschappelijke waarde en gebieden van beperkt landschappelijke waarde. Deze zonering is aangegeven op de kaart landschapswaardering, schaal 1 : 50.000. Zie kaart 7. Hierop zijn tevens de bebouwde kommen aangegeven.

Bij de beschrijving van het landschap in de gemeente Bemmelen kan een onderscheid gemaakt worden tussen het oude cultuurland op de hoge stroomruggen en overslaggebieden en de veel jongere ontginningsgronden in de kommen en aangrenzende nog relatief lage terreinen. Een aparte beschouwing zal worden gewijd aan de uiterwaarden en de kwelzone achter de dijk, waarin bijna alle belangrijke natuurterreinen, welke de gemeente Bemmelen rijk is, liggen.

In het buitengebied van de gemeente liggen boerderijen verspreid over het hele stroomruggebied. De gronden zijn er rijk en goed doorlatend. Door de vele boomgaarden heeft het landschap er een min of meer gesloten karakter. Het dorp Ressen vormt daarin een restant van een oud kasteeldorp met een agrarische structuur, welke dateert uit de middeleeuwen.

De bebouwing is gegroepeerd rond een soort brink, een weiland omringd door hoge bomen. Dit gebiedje is vrij uniek en daarom hoog gewaardeerd. Er omheen heeft het landschap nog iets van de oude beslotenheid behouden. Ten noorden van de Ressenschestraat ligt de Oude Postweg met prachtige bembegroeiing van linden, iepen, elzen, kornoelje, rozen, vlieren, meidoorns, wilgen en lijsterbessen. Ook de omgeving hiervan is zeer fraai door de vele hagen en het afwisselende grondgebruik. Een restant oud cultuurland met verspreide boerderijen, kronkelende wegen met hier en daar hoog geboomte en fraaie hagen, ligt rond De Vergert. Het vormt een buffer tussen de noordelijke uitlopers van Bemmelen en het vrijwel boomloze gebied ten oosten van de Karstraat. Het mooiste deel is gewaardeerd als gebied van landschappelijke waarde. Het terrein bij de Kapel en de boerderij Den Heuvel is vooral geomorfologisch interessant. Door een plaatselijke zandopduiking ligt het ongeveer een meter hoger dan de aangrenzende percelen. Ter versterking zou enige landschappelijke beplanting kunnen dienen. Ten noorden hiervan loopt in het meer open agrarische landschap de Linge.

Een tweede zandopduiking ligt iets meer naar het oosten. Op het

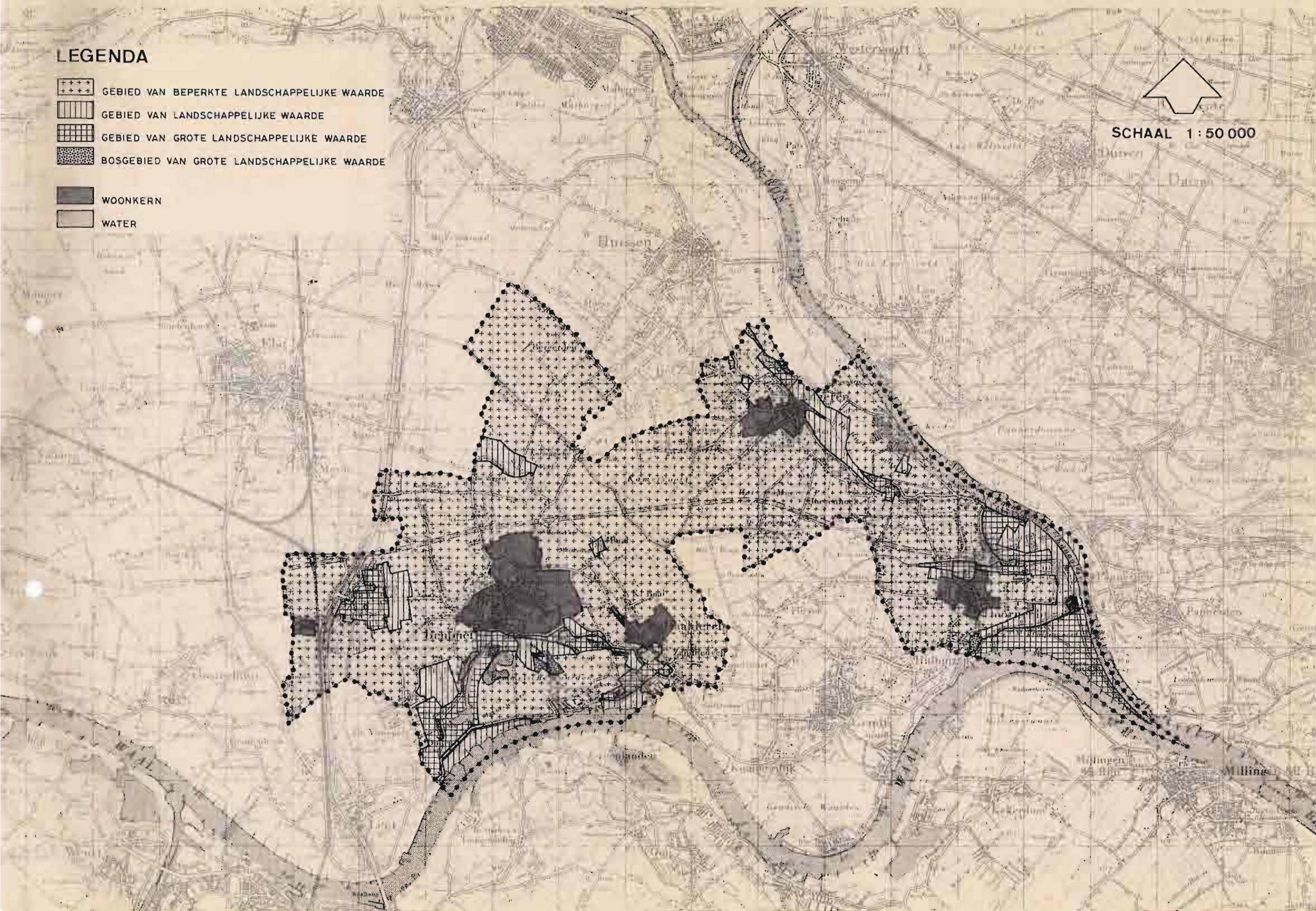
LEGENDA

- +++++ GEBIED VAN BEPERKTE LANDSCHAPPELIJKE WAARDE
||||| GEBIED VAN LANDSCHAPPELIJKE WAARDE
||||| GEBIED VAN GROTE LANDSCHAPPELIJKE WAARDE
+++++ BOSGEBIED VAN GROTE LANDSCHAPPELIJKE WAARDE

- WOONKERN
WATER

SCHAAL 1:50 000

hoogste gedeelte ervan staan twee boerderijen.

Oostelijker loopt de Linge door het wat hogere oeverwallenlandschap met vele boomgaarden, welke plaatselijk tot aan de rivieroever zijn geplant. De afwisseling van weide en boomgaarden is zeer schilderachtig. Het grootste deel van de oeverlanden is daarom eveneens gewaardeerd als gebied van landschappelijke en grote landschappelijke waarde.

De zone achter de bandijken heeft een sterk wisselende waterstand, omdat, als het waterpeil in het uiterwaardengebied aanzienlijk hoger is dan de binnendijkse grondwaterstand, het water onder de dijk doorsiepelt. Vooral waar de bodem uit grof zand bestaat komt dan een strook blank te staan. Omdat deze terreinen weinig geschikt zijn voor intensieve cultures of woningbouw is er nogal eens bos op aangeplant, zoals bij Huize Doornik en Doornenburg. Deze boselementen hebben in het vrije open rivierenland een grote landschappelijke waarde.

Een ander, zeer fraai en karakteristiek onderdeel van de kwelzone, vormen de wielen. Dit zijn doorgaans vrij diepe meertjes, welke zijn ontstaan tijdens een dijkdoorbraak.

Bij Haalderen liggen enkele grote wielen, welke min of meer in de bebouwing zijn opgenomen. Dit heeft afbreuk gedaan aan hun landschappelijke betekenis. Van de dijk af gezien zijn ze echter nog zeer fraai. Een ander groot wiel ligt in het noorden van de gemeente in de Boerenhoek. De landschappelijke waarde van deze kolk is aangetast door een daarnaast ontwikkeld kampeerbedrijf. De vele caravans onttrekken het wiel gedeeltelijk aan het zicht. Landschappelijk gaver behouden zijn twee kleine kolkjes ten noorden van Angeren, met veel opgaande begroeiing, gelegen temidden van een lage strook grasland, in specifiek agrarisch produktiegebied.

In de uiterwaarden zijn een aantal verschillende landschapselementen te onderscheiden. In de Bemmelsche Waarden, in de Buitenwaarden ten noorden van Angeren, bij de Boerenhoek en in de Klompenwaard liggen oude, gedeeltelijk verlande strangen. Deze zijn landschappelijk zeer waardevol.

Bij Angeren en Bemmel is een groot percentage van de buitendijkse gronden afgegraven ten behoeve van de steenfabrieken die daar ter plaatse worden aangetroffen. In de Bemmelsche Waarden zijn hierbij veel vrij ondiepe plassen ontstaan die zich schilderachtig langs de voet van de dijk aaneenrijgen. Een aantal diepere kleiputten zijn met wilgenbos begroeid. Het is betreurenswaardig dat momenteel in het oostelijk

deel van de Bemmelsche Waarden afgegraven gedeelten worden gebruikt om vuil in te storten. Deze hebben daardoor hun landschappelijke betekenis verloren. Waar het landschap geheel ontluisterd is, zoals in de directe nabijheid van een open vuilstort, van een verzwaarde dijk en van de steenfabrieken, is de landschappelijke waarde beperkt.

In de uiterwaarden bij Angeren zijn de afgravingen duidelijk zichtbaar als hoogteverschillen en uitgespaarde richels in het terrein; slechts op een enkele plek is een plas ontstaan. Hoewel het zo ontstane landschap weinig natuurlijk meer is, blijkt de nieuwe dimensie die is toegevoegd, in enkele gevallen toch zo boeiend dat tot de bestemming "gebied met landschappelijke waarde" is besloten. De plassen zijn deels met wilgenstruweel begroeid en hebben zich landschappelijk tot waardevolle gebieden ontwikkeld.

Aankomend vanuit het westen is het uitzicht over de rivierbocht aan de Klompenwaard zeer de moeite waard. De Klompenwaard ligt als het ware in twee verdiepingen, waarbinnen vooral in het hoogste noordelijke deel nog weer reliëf optreedt. Midden door de waard loopt een majestueuze meidoornhaag. Blikvanger is ook het ruigbegroeide fort. De unieke ligging van de Klompenwaard op de splitsing van de rivier de Rijn, maakt deze uiterwaard landschappelijk van grote waarde.

De Roswaard dankt zijn hoge waardering onder meer aan de hoogteverschillen en de rijen knotwilgen, afgewisseld met meidoornhagen. De enige boerderij ligt markant aan de rivier, omgeven door oude bomen. Langs de dijk zijn de gronden afgegraven (voor dijkverzwaring?) en daarna begreppeld. In een gedeelte van deze zone is moeras ontstaan waarbij twee kleine plassen aansluiten.

Natuurwaardering

Een gebied is van nature rijker aan zowel plante- als diersoorten, naarmate het milieu een grotere verscheidenheid (diversiteit) vertoont. Daarom worden in overgangssituaties doorgaans de meeste soorten aangetroffen. Voorbeelden van dergelijke overgangszones in Bemmelen zijn de uiterwaarden (verschillen in overstromingskans en grondsoort), de dijken (droog ten opzichte van de omgeving, noord- en zuidhellingen), hagen (plotselinge overgang van licht naar donker) en richels en geulen (afwisseling in droog en nat).

Bij het bepalen van de waarde van een natuurelement, wordt behalve op de diversiteit van een levensgemeenschap, ook gelet op haar zeldzaamheid.

Indien een terrein op grond van zijn diversiteit en/of zeldzaamheid hoog gewaardeerd wordt, is het goed om zich af te vragen wat de vervangbaarheid van de aanwezige waarden is. Een jonge kleiput herbergt soms een zeer zeldzame vegetatie. Aangenomen kan worden dat het specifieke milieu van zo'n kleiput betrekkelijk eenvoudig en snel ergens anders te imiteren is. Aan de andere kant vertegenwoordigt een volgroeid en min of meer stabiel gemengd loofhoutbos een waarde, die zeker niet binnen vijftig jaar te vervangen is. Een zeer belangrijk aspect voor het milieubeheer is de stabiliteit van een levensgemeenschap. Als een natuurterrein ongestoord wordt gelaten, zal de vegetatie er in de loop van de tijd in een eindfase komen, welke zeer stabiel is. Opgemerkt dient echter te worden dat, terwille van de diversiteit van het landschap, het bereiken van deze eindfase niet altijd gewenst is. In deze gevallen is menselijk ingrijpen noodzakelijk. Indien bijvoorbeeld een verlandingsvegetatie hoog gewaardeerd wordt, dan kan getracht worden te voorkomen dat het betreffende water snel geheel dichtgroeit. Als blijkt dat de afwisseling van boselementen en weiland de dierenrijkdom ten goede komt, dan getuigt het van een juist natuurbeheer als het weiland als agrarisch produktiegebied gehandhaafd blijft. Als de natuur vrij spel krijgt, zal het weiland immers langzaam in bos overgaan. Soms is door eeuwenoude cultuurmaatregelen een aparte levensgemeenschap ontstaan met een grote mate van stabiliteit. Grienden zijn hiervan een goed voorbeeld. Het is duidelijk dat voor het voortbestaan van dergelijke "natuurterreinen" een weinig veranderlijk beheer noodzakelijk is.

De gronden in de gemeente Bemmelen hebben een natuurwaardering gekregen, welke is weergegeven op het kaartje 8. Daarbij is een indeling gemaakt in drie klassen.

Tot de eerste klasse met gebieden van "grote natuurwaarde" zijn de levensgemeenschappen en de gebieden met een uitzonderlijk grote diversiteit en/of met zeldzame soorten gerekend. In dergelijke gebieden is het vanuit ecologisch standpunt bezien noodzakelijk dat geen andere activiteiten plaatsvinden dan die welke nodig zijn voor het natuurbeheer en -behoud of die welke met dit beheer niet in conflict komen. In de tweede klasse met gebieden van "natuurwaarde" zijn terreinen opgenomen, welke een duidelijke, maar niet uitzonderlijke biologische rijkdom hebben. In deze gebieden zouden uit ecologisch oogpunt bezien veranderingen of activiteiten die van invloed zijn op de natuurwaarden, voor zover zij schadelijk zijn, aan zekere beperkende voorwaarden

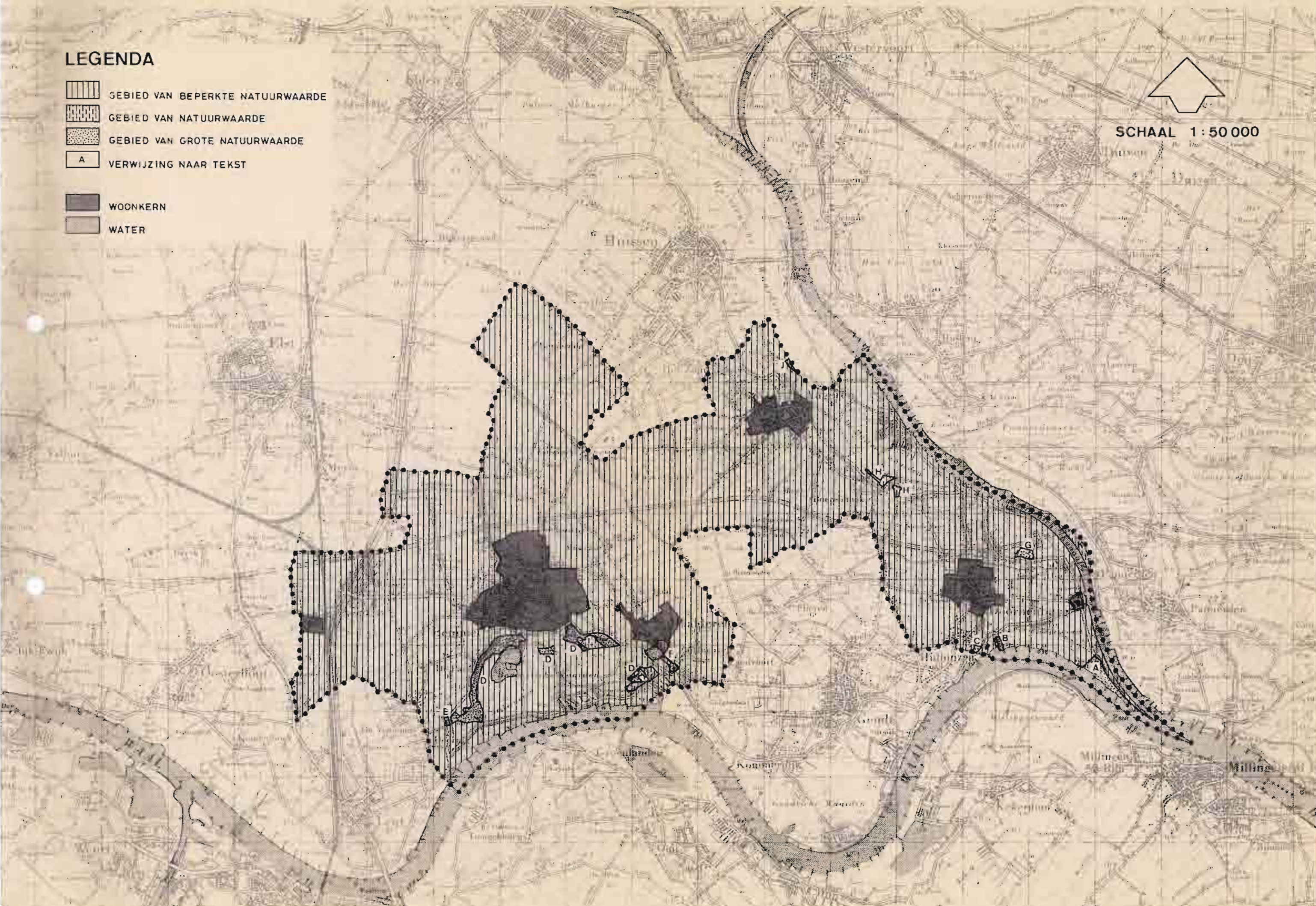
LEGENDA

- GEBIED VAN BEPERKTE NATUURWAARDE
 GEBIED VAN NATUURWAARDE
 GEBIED VAN GROTE NATUURWAARDE
 VERWIJZING NAAR TEKST

- WOONKERN
 WATER

SCHAAL 1:50 000

moeten worden onderworpen en liefst voor zover zij gunstig zijn, moeten worden gestimuleerd.

De overige gebieden behoren tot de derde klasse van "beperkte natuurwaarde". Hoewel op deze gronden stellig ook plaatselijk elementen met een grotere natuurwaarde kunnen voorkomen, is de ecologische waarde over het geheel genomen gering. Andere, meestal agrarische belangen worden hier belangrijker geacht. Plaatselijke elementen van grote natuurwaarde, zoals hagen en slootbegroeiingen, hebben meestal ook een grote landschappelijke waarde. Zij kunnen dan op grond van de landschapswaardering reeds voldoende beschermd worden.

De gronden van de gemeente Bemmelen zijn voor het overgrote deel in gebruik als cultuurland, waarbij op de hoger gelegen gronden veel intensieve culturen en boomgaarden worden aangetroffen. Rond de boomgaarden zijn vrij veelvuldig hagen aangeplant. Een restant hagen op perceelsgrenzen wordt in het uiterste noordwesten aangetroffen; deze vormen echter geen goed gesloten geheel. De hagen hebben in het algemeen enige natuurwaarde als wijkplaats voor onder meer zangvogels. Al met al is de natuurwaarde van dit vrij optimaal functionerende cultuurland beperkt.

Buitendijks is dit geheel anders. De meeste gronden worden hier periodiek overstroomd en zijn niet intensief in gebruik als grasland. De natuur krijgt hier meer kans, geholpen door de mens die door het graven van diepere en ondiepe kleiputten de variatie in het milieu vergrootte. De combinatie water-land en de gevariëerde overgangen hier-tussen alsmede het nieuwe bodemreliëf daar waar bij het graven geen water ontstond, bieden vele plante- en diersoorten een passend milieu. De vegetatie heeft in het hele Bemmelse uiterwaardengebied een sterk sprekend fluviaal karakter, gekenmerkt door vele, ook vrij zeldzame, fluviaal soorten. Dit zijn soorten, kenmerkend voor het rivierengebied.

In de Bemmelsche Waarden zijn het vooral het aanwezige water en de overgangen water-land, deels gepaard gaand met wilgengriend, die de natuurwaarde bepalen. De ornithologische waarde is hoog. Verschillende vogelwaarnemers merken op dat de waargenomen vogels zich hier voornamelijk op het watervlak van de strangen bevonden⁵⁾.

In de Huissensche Waarden is het vooral het bij afgravingen ontsane reliëf - er werd hier veelal slechts oppervlakkig klei gewonnen - dat weidevogels aantrekt. Er zijn ook enkele plassen, waarvan met name

de plas met strang nabij de Boerenhoek vogelrijk is.

De Roswaard wijkt af van de andere waarden doordat akkerbouw hier een rol van betekenis speelt. Een strook langs de dijk is vergraven en hier bevindt zich een klein moerasgebied, rijk aan vogels en plantesoorten.

In de Klompenwaard worden wel hoogteverschillen aangetroffen, maar nauwelijks open water en weinig opgaande begroeiing. Dit maakt het gebied ornithologisch minder belangrijk. De Kop van Pannerden met het fort Pannerden herbergt een bijzonder fraaie rivierduinflora met bijzondere soorten.

Hierna volgt een meer uitgebreide beschrijving van ieder natuurgebied op zichzelf.

De Klompenwaard met de Kop van Pannerden en fort Pannerden

- A Fort Pannerden is een vestingwerk uit het begin van de 19e eeuw. Het draagt een onverwacht rijke vegetatie. Hier, evenals in de Kop van Pannerden, treffen wij het typisch fluviatiele verbond der droge kalkgraslanden (Mesobromion) aan met de zeldzame grootbloemige centaurie (*Centaurea scabiosa*) en vrij bijzondere soorten als kleine pimperl (*Sanguisorba minor*), grote wilde thijm (*Thymus pulegioides*), sikkelklaver (*Medicago sativa* ssp. *falcata*), ruige weegbree (*Plantago media*), kruisdistel (*Eryngium campestre*) en heksenmelk (*Euphorbia esula*). Van hieruit treedt een ontwikkeling op naar het marjolein-verbond (*Trifolion medii*), het verbond van droge zoomvegetaties dat bovendien kan optreden bij overgangen tussen verschillende gesteenten. Uit dit verbond worden soorten aangetroffen als de vrij zeldzame, beschermde wilde marjolein (*Origanum vulgare*), het beschermde rapunzelklokje (*Campanula rapunculus*) en het zeldzame kroonkruid (*Coronilla varia*). Het marjolein-verbond bevat regelmatig soorten uit de klasse der vochtige graslanden (*Molinio-Arrhenatheretea*). Hieruit komen onder meer voor: knautia (*Knautia arvensis*), wilde peen (*Daucus carota*), gewoon knoopkruid (*Centaurea pratensis*), pastinaak (*Pastinaca sativa*), vogelwikke (*Vicia cracca*), brunel (*Prunella vulgaris*), leverkruid (*Eupatorium cannabinum*). Er bestaan bovendien floristische relaties tussen het marjolein-verbond en de bijvoet-klasse (*Artemisietae vulgaris*), stikstofrijke vegetaties van relatief stabiele grensmilieus. Uit deze laatste klasse zijn onder andere aanwezig het vrij zeldzame ijzerhard (*Verbena officinalis*) en zeepkruid (*Saponaria officinalis*).

Langs het strand worden tenslotte onder meer aangetroffen: middelste waterkers (*Rorippa prostrata*), breukkruid (*Herniaria glabra*), zegge (*Carex spec.*), sofiekruid (*Descurainia sophia*) en volgens de inventarisatie van Staatsbosbeheer van 1969, ook de zeldzame zandwolfsmelk (*Euphorbia seguieriana*).

Een vegetatiekundig heel bijzonder gebied dus met een gedifferentieerde, vrij stabiele vegetatie.

- B In het uiterste westen van de Klompenwaard ligt een verlandend water-tje in open verbinding met de rivier, met soorten uit het waterlelie-verbond (*Nymphaeion*) zoals watergentiaan (*Nymphoides peltata*) en veenwortel (*Polygonum amphibium*) en soorten uit de riet-orde (*Phragmitetalia*) zoals grote lisdodde (*Typha latifolia*), de beschermde zwanebloem (*Butomus umbellatus*), pijlkruid (*Sagittaria sagittifolia*), bovendien waterweegbree (*Alisma plantago-aquatica*) en mattenbies (*Scirpus lacustris* ssp. *lacustris*).

In het aangrenzende moerassige gebied heerst kennelijk een extreem gunstig milieu voor de tandzaad-orde (*Bidentetalia tripartiti*) die hier praktisch alleen regeert met twee van zijn verbonden, namelijk het moerasandijvie-verbond (*Bidention*) dat als natuurlijke standplaats de vloedmerken van soorten uit het boven vermelde waterlelie-verbond en de riet-orde heeft en het riviertandzaad-verbond (*Chenopodion fluviatile*). Uit de tandzaad-orde zijn soorten aanwezig als moeraswaterkers (*Rorippa islandica*) en driedelig tandzaad (*Bidens tripartitus*), uit het moerasandijvie-verbond zachte duizendknoop (*Polygonum mite*), waterpeper (*Polygonum hydropiper*) en zeezuring (*Rumex maritimus*), uit het riviertandzaad-verbond middelste waterkers (*Rorippa prostrata*), watermuur (*Myosoton aquaticum*) en rode ganzevoet (*Chenopodium rubrum*). Dit laatste verbond komt voor in mozaïek met de associatie van geknikte vossestaart (*Rumici-Alopecuretum geniculati*), kenmerkend voor beweide uiterwaardengrasland. Geknikte vossestraat (*Alopecurus geniculatus*), zeggesoorten (*Carex spec.*) en plekken kruipende boterbloem (*Ranunculus repens*) vertegenwoordigen deze associatie.

Boven omschreven vegetatie komt vaak op sterk door de mens beïnvloede standplaatsen voor en is daar veel minder interessant.

Langs het water loopt een dijkje, loodrecht op de hoofddijk. Dit is in de waardering betrokken vanwege zijn floristische waarde met onder meer soorten als herfstmunt (*Mentha longifolia*), knikkende distel (*Carduus nutans*), rode schijnspurrie (*Spergularia rubra*),

Oostenrijkse waterkers (*Rorippa austriaca*, verwilderd), ruige weegbree (*Plantago media*), kruisdistel (*Eryngium campestre*), klis (*Arctium spec.*) en andere.

De vegetatie van de oude strang langs de dijk is niet van bijzondere betekenis en deze behoort dan ook samen met het overgrote deel van Klompenwaards hooi- en graslanden tot de categorie "gebieden met beperkte natuurwaarde".

Moerasbos ten zuidwesten van Doornenburg

Voor het overgrote deel van dit populierenbos geldt dat de ondergroei zeer soortenarm is; er is bovendien puin gestort.

- C Alleen de zuidrand van het bos en een hieraan grenzende vochtig tot natte wei hebben een meer waardevolle vegetatie. In de bosrand komen de houtige soorten schietwilg (*Salix alba*), els (*Alnus glutinosa*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*) en meidoorn (*Crataegus spec.*) voor; in de wei onder meer kamgras (*Cynosurus cirstatus*), geknikte vossenstaart (*Alopecurus geniculatus*) en Engelse alant (*Inula britannica*). Juist ook in deze zuidhoek werden veel vogels waargenomen. Hieraan is zodoende natuurwaarde toegekend.

Bemmelsche Waarden

- D De Bemmelsche Waarden herbergen onder meer een oude rivierloop, enkele grienden en kleigaten van verschillende diepte. De gevarieerde overgangen tussen water en land leveren een rijk geschaakt patroon van verlandings- en oevervegetaties. Op het water wordt het waterlelie-verbond (*Nyphaeion*) aangetroffen met watergentiaan (*Nymphoides peltata*), waterlelie (*Nymphaea alba*), gele plomp (*Nuphar luteum*) en minder veelvuldig veenwortel (*Polygonum amphibium*); bovendien hier en daar in het water gedoord hoornblad (*Ceratophyllum demersum*), waterpest (*Elodea canadensis*) en stijve waterranonkel (*Ranunculus circinatus*). Naar de oever toe gaat het waterlelie-verbond onder meer over in het watervinkel-verbond (*Oenanthion aquaticae*) met watertorkruid (*Oenanthe aquatica*), gele waterkers (*Rorippa amphibia*), de beschermde zwanebloem (*Butomus umbellatus*), waterbies (*Eleocharis palustris* ssp. *palustris*) en pijlkruid (*Sagittaria sagittifolia*). Veelvuldig worden in deze vegetatie ook aangetroffen gele lis (*Iris pseudacorus*), waterweegbree (*Alisma plantago-aquatica*), liesgras (*Glyceria maxima*), wolfspoot (*Lycopus europaeus*), riet (*Phragmites communis*), waterzuring (*Rumex hydrola-*

pathum). Op de minst gestoorde plekken komen soorten voor uit de waterkers-vlotgras-orde (Nasturtio-Glycerietalia) zoals moeras vergeet-mij-niet (*Myosotis scorpioides*), beekpunge (*Veronica beccabunga*), rode waterereprijs (*Veronica catenata*), mannagras (*Glyceria fluitans*), grote watereppe (*Sium latifolium*).

Bij verlanding treedt mattenbies (*Scirpus lacustris*) op als eerste pionierplant. Op zeer voedselrijke bodems die tijdelijk droogvallen wordt hij opgevolgd door de mattenbies-riet-subassociatie (*Scirpo-Phragmitetum bidentetosum*) met driedelig tandzaad (*Bidens tripartitus*), waterpeper (*Polygonum hydropiper*), zachte duizendknoop (*Polygonum mite*) en perzikkruid (*Polygonum persicaria*). Driedelig tandzaad komt hier eveneens voor in het rivier-tandzaad-verbond (*Chenopodion fluviale*), met middelste waterkers (*Rorippa prostrata*), watermuur (*Myosoton aquaticum*), zeezuring (*Rumex maritimus*) en blaartrekkende boterbloem (*Ranunculus sceleratus*). De associatie van geknikte vossestaart (*Rumici-Alopecuretum geniculati*) die wordt aangetroffen in het beweide grasland, staat hiermee in nauw contact. Optredende soorten zijn geknikte vossestaart (*Alopecurus geniculatus*), rode ogentroost (*Euphrasia odontites*), Engelse alant (*Inula britannica*), vijfvingerkruid (*Potentilla reptans*), penningkruid (*Lysimachia nummularia*) en uit het bijbehorende zilverschoonverbond (*Agropyro-rimucion crispus*) aardbeiklaver (*Trifolium fragiferum*), ruige zegge (*Carex hirta*), akkermunt (*Mentha arvensis*), waterrus (*Juncus articulatus*) en zilverschoon (*Potentilla anserina*).

Tenslotte is het moerasspirea-verbond (*Filipendulion*), een natte zoomvegetatie, vrij rijk vertegenwoordigd met soorten als moerasandoorn (*Stachys palustris*), kattestaart (*Lythrum salicaria*), harig wilgeroosje (*Epilobium hirsutum*), kleinbloemige basterdwederik (*Epilobium parviflorum*), poelruit (*Thalictrum flavum*) en uit de bijbehorende pijpestrootjes-orde (*Molinietalia*), kenmerkend voor nat hooiland en blauwgrasland, wederik (*Lysimachia vulgaris*), wilde bertram (*Achillea ptarmica*), kale jonker (*Cirsium palustre*), rietgras (*Phalaris arundinacea*).

Behalve langs het open water worden deze soorten ook aangetroffen op de overgang naar en binnen in de wilgengrienden, samen met soorten uit de boven omschreven water- en verlandingsvegetaties. Bovendien wordt in de grienden keverorchis (*Listera ovata*) aangetroffen en volgens de literatuur ook de vrij zeldzame bittere veldkers (*Cardamine amara*).

De dijkbegroeiing is ter plaatse van de Bemmelsche Waarden zeer uitbundig: kruisdistel (*Erychium campestre*), wilde cichorei (*Cichorium intybus*), kattendoorn (*Ononis spinosa*), gewoon knoopkruid (*Centaurea pratensis*), kleine pimpernel (*Sanguisorba minor*), ruige weegbree (*Plantago media*), veld lathyrus (*Lathyrus pratensis*), wilde peen (*Daucus carota*), glad walstro (*Galium mollugo*) en andere.

Waar de dijk grenst aan gebied met natuurwaarde is het talud daarom meegewaardeerd. Veel van de genoemde plantesoorten zijn fluviaal of hebben hun optimum in het fluviaal district. De vegetatie van de zone langs de dijk geeft een zeer gedifferentieerd rijk ontwikkeld en typisch fluviaal beeld.

Doordat het vee niet geweerd wordt uit de zone rond de oude strang en de kleiputten is er sprake van een vrij sterke vertrapping van de vegetatie. Indien de strook tussen dijk en waterpartijen afgesloten zou worden, zou de differentiatie in het gebied nog kunnen toenemen.

De ornithologische waarde is hier bovendien hoog. Een greep uit de voorkomende broedvogelsoorten levert⁶⁾: meerkoet, waterhoen, tafel-eend, dodaar, knobbelzwaan, kuifeend, slobbeend, watersnip, kleine plevier, zwarte stern, kleine karrekiet, rietzanger, tureluur, grauwe gors, rietgors, groenling, tortelduif, steenuil, ransuil, veldleeuw-rik, grutto, Kievit. Van de overige waargenomen soorten willen we noemen blauwe reiger, kapmeeuw, stormmeeuw, brilduiker, nonnetje, kwak, kopeend, brandgans en parelduiker.

Het hele complex langs de dijk is gewaardeerd als gebied met grote natuurwaarde.

In het oosten van de waarden vormt de aanwezige vuilstort een storingbrengend element. De uiterste moerassige oostkant is nog min of meer intact. Het centrum hiervan is bovendien van groot belang als pleisterplaats en fourageergebied voor watervogels en heeft zodoende een grote natuurwaarde.

E Buiten de dijkbegeleidende moerassige zone worden de Bemmelsche Waarden in beslag genomen door hooi- en weilanden van beperkte natuurwaarde. Het midden in de Waarden gelegen wilgenbos is monotoon en soortenarm en zodoende eveneens van beperkte natuurwaarde.

De natuurwaarde van het populierenbos langs de dijk, ter hoogte van Huize Doornik, is te danken aan een goed ontwikkelde ondergroei, gevoegd bij een ornithologische waarde.

Kolken bij Haalderen

- F Tot voor kort bevonden zich hier een grote doorbraakkolk en een kleine, door een sloot met elkaar verbonden. De grote kolk is nu doorsneden door een hoofdverkeersader. Dit, alsmede de ligging van de beide kolken tegen de bebouwde kom, doet afbreuk aan de vegetatie.
- De vegetatie rond de kleine kolk is nog redelijk soortenrijk, maar het vegetatiepatroon is onduidelijk; de rietklasse is nog vrij goed vertegenwoordigd. Het zuidelijke deel van de ongeveer 15 m diepe grote kolk is hydrobiologisch belangrijk. Hij verdient de aandacht door het voorkomen van het diatomee *Centronella reichelti*, uniek in Nederland, en het niet algemene groenwier *Coelastrum microporus*⁷⁾.
- Rond het noordelijk deel van de kolk, dat vrij ondiep is, wordt de vegetatie door storing voortdurend in een eerste pionierstadium gehouden met overwegend mattenbies (*Scirpus lacustris* ssp. *lacustris*), kensoort van de mattenbiesassociatie en riet (*Phragmites communis*).
- De kolken hebben nu duidelijk nog natuurwaarde, de diepe kolk heeft zelfs grote waarde vanwege zijn hydrobiologie.

Moerasgebied in de Roswaard

- G Aan de dijk in de Roswaard ligt een moerassig gebied met twee kleine open plassen. Op de veelal verhoogde randen rondom staan breed uitgegroeide meidoorns, afgewisseld door wilgen. Het vee heeft toegang tot het moeras en dit heeft zijn invloed op de vegetatie.
- De rietklasse (*Phragmitetea*) is hier uitgebreid aanwezig, als lint langs het water maar ook als uitgestrekt moerasveld, en vertegenwoordigd door een viertal verbonden. Aanwezige kensoorten van de klasse: waterweegbree (*Alisma plantago-aquatica*), waterzuring (*Rumex hydrolapathum*), wolfspoot (*Lycopus europaeus*), liesgras (*Glyceria maxima*), riet (*Phragmites communis*), gele lis (*Iris pseudacorus*). Van het vlotgras-egelskop-verbond (*Glycerio-sparganion*) zijn moerasvergeetmij-niet (*Myosotis scorpioides*), rode waterereprijs (*Veronica catenata*), mannagrass (*Glyceria fluitans*) en grote egelskop (*Sparganium erectum*) aangetroffen; van het rietverbond (*Phragmition*) mattenbies (*Scirpus lacustris* ssp. *lacustris*), kalmoes (*Acorus calamus*) en grote lisdodde (*Typha talifolia*); van het watervinkel-verbond (*Oenanthion aquaticae*) pijlkruid (*Sagittaria sagittifolia*), de beschermde zwanebloem (*Butomus umbellatus*), watertorkruid (*Oenanthe aquatica*) en waterbies (*Eleocharis palustris*); van het verbond der grote zeggen (*Magnocaricion*) moeras-

kruiskruid (*Senecio paludosus*), holpijp (*Equisetum fluviatile*) moeraswalstro (*Galium palustre*) en zeggesoorten. In de vegetatie van dit gebied komt de beweiding tot uitdrukking door het voorkomen van de associatie van geknikte vossestaart (*Rumici-Alopecuretum geniculati*) met de soorten geknikte vossestaart (*Alopecurus geniculatus*), Engelse alant (*Inula britannica*), vijfvingerkruid (*Potentilla reptans*) en uit het bijbehorende zilverschoon-verbond (*Agropyron rumicion-crispi*) aardbeiklaver (*Mentha arvensis*), waterrus (*Juncus articulatus*) en platte rus (*Juncus compressus*). Ook driedelig tandzaad (*Bidens tripartitus*) en zeezuring (*Rumex maritimus*) zijn hier aanwezig.

De vegetatie trekt veel insecten. Het gebied is ook ornithologisch van belang; het heeft grote natuurwaarde.

Westwaarts ligt een strook afgegraven, begreppelde gronden langs de dijk met een onduidelijk vegetatiepatroon en veel minder soortenrijk. Er is hieraan geen bijzondere betekenis toegekend.

Kolk, kleigat en strang bij de Boerenhoek

- H De kolk ligt sinds kort half omsloten door een kampeerterrein. De antropogene (menselijke) druk is te hoog om de vegetatie onaangetast te laten. Door voortdurende storing wordt plaatselijk een eerste pionierstadium in stand gehouden met overwegend mattenbies (*Scirpus lacustris* ssp. *lacustris*), kensoort van de mattenbiesassociatie. Ontwikkeling tot een meer gedifferentieerde vegetatie krijgt daar geen kans. Deze kleine waterplas, met rondom begroeiing waaronder wilgen, blijft voor vogels aantrekkelijk en heeft natuurwaarde.

Het kleigat aan de overzijde van de dijk draagt slechts aan de noordkant een éénrijige wilgenrand. Vooral aan deze zijde is de oever steil en laat weinig ruimte voor een verlandingsvegetatie; in het zuiden is het oeververloop iets gunstiger. Hier werd op een juist drooggevalen rand stijve waterranonkel (*Ranunculus circinatus*) aangetroffen en in het water gedoord hoornblad (*Ceratophyllum demersum*); tegen de hoge oeverrand aan drijft watergentiaan (*Nymphoides peltata*). Het kleigat en de strang zijn rijk aan vis en aan insecten en hebben belangrijke ornithologische waarde.

Moerasgebied bij Angeren

- J Een vergraven oude strang met wilgenbegroeiing. De vegetatie is reeds vrij soortenrijk, maar lijkt nog sterk in ontwikkeling. Het gebied

heeft natuurwaarde. Mogelijk stijgt deze nog in de nabije toekomst. Ook voor de waterplas die ernaast ligt, zou dit het geval kunnen zijn. De ornithologische waarde is nu al van belang.

De Bemmelse enclave in Pannerden

- K Aan de Bemmelse enclave aan de overzijde van het Pannerdensch Kanaal is, in aansluiting op het aangrenzende gebied van de gemeente Pannerden, natuurwaarde toegekend. Het gaat hier om zeer dynamische milieus. Vegetatiekundig komen hier gezelschappen voor die bij voorkeur groeien op plaatsen waar organische resten langs de oevers zijn aangespoeld. Door de aanwezigheid van water en de grote rust is dit gebied voor veel vogelsoorten aantrekkelijk.

LAND- EN TUINBOUW

Agrarische karakteristiek

De totale oppervlakte cultuurgrond in de gemeente Bemmelen in 1977 bedraagt 2822 ha, waarvan 1726 ha grasland gevolgd door 614 ha tuinbouw. Daarnaast is 501 ha in gebruik als bouwland. Het belang van de verschillende produktietakken kan geïllustreerd worden met behulp van de standaardbedrijfseenheden (sbe), wat verhoudingsgetallen zijn voor de toegevoegde waarde.

Met deze sbe's kan ook de bedrijfsomvang worden aangegeven.

In tabel 1 is het aantal agrarische bedrijven weergegeven naar hoofdbedrijfssoort en naar grootteklasse in standaardbedrijfseenheden met daarnaast het aantal bedrijven. Hierbij valt op dat de tuinbouw een belangrijke produktietak is.

Tabel 1: Indeling van de agrarische bedrijven in de gemeente Bemmelen naar hoofdbedrijfssoort naar bedrijfsomvang in sbe

hoofdbedrijfssoort	aantal bedrijven met .. sbe			totaal
	<u>10- < 50</u>	<u>50- < 110</u>	<u>110 en meer</u>	
veehouderijbedrijven	69	61	45	175
akkerbouwbedrijven	1	1	5	7
tuinbouwbedrijven	53	37	65	155
gecombineerde bedrijven	<u>14</u>	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>34</u>
totaal	137	108	126	371

Bron: Landbouwtelling mei 1977 van het CBS.

Bedrijfsstructuur

Ten aanzien van de hoofdbedrijfssoorten veehouderijbedrijven, tuinbouwbedrijven en gecombineerde bedrijven kan nog het volgende worden opgemerkt. Bij de veehouderijbedrijven gaat het om 56 melkvee-, 3 kalvermestrij-, 5 mestvee- en 10 niet nader ingedeelde rundveebedrijven. Verder 35 mestvarkens-, 17 fokvarkens- en 5 niet nader ingedeelde varkensbedrijven. Tenslotte 1 legkip-, 15 rundvee/varkens- en 20 niet nader ingedeelde overige veehouderijbedrijven.

Bij de tuinbouwbedrijven zijn er 25 glasgroenten-, 38 glasbloemen-

en 5 niet nader ingedeelde glasbedrijven. Daarnaast 4 opengrondsgroenten-, 50 pit- en steenvruchten-, 2 opengrondsboomkwekerijen en vaste planten- en 5 niet nader ingedeelde meerjarige opengrondsteeltbedrijven.

Tot slot 7 glasgroenten/opengrondsgroenten-, 5 champignon- en 14 niet nader ingedeelde overige tuinbouwbedrijven.

Van de 34 gecombineerde bedrijven zijn er 32 veehouderij/tuinbouwbedrijven.

Ten aanzien van de bedrijfsgrootteklassen het volgende. In 1974 was een bedrijfsomvang van 113 sbe noodzakelijk om bij een doelmatige arbeidsorganisatie een volwaardige arbeidskracht volledig werk te verschaffen⁸⁾.

In de gemeente Bemmelen heeft volgens deze maatstaf ongeveer eenderde van de agrarische bedrijven een voldoende produktieomvang. De veehouderij- en gecombineerde bedrijven zitten daar gemiddeld onder, de andere bedrijven erboven.

Tuinbouwteelten

Voor de tuinbouw staat in tabel 2 een overzicht van de verschillende tuinbouwgewassen in 1973 en 1977, alsmede het aantal bedrijven in 1977 waar tuinbouwgewassen geteeld worden.

Tabel 2: Oppervlakte van de verschillende tuinbouwgewassen in 1973 en 1977 en het aantal bedrijven in 1977 in Bemmelen waarop tuinbouw voorkomt

<u>Gewas</u>	<u>Oppervlakte in ha</u>		<u>Aantal bedrijven</u>
	<u>1973</u>	<u>1977</u>	<u>1977</u>
Tuinbouw open grond:			
groenten	33,50	43,89	88
pit- en steenvruchten	357,13	382,62	174
klein fruit	8,69	4,36	30
bloemkwekerij	1,32	1,09	8
boomkwekerij	4,38	4,68	3

Tuinbouw onder glas:	Oppervlakte in ha		Aantal bedrijven
	1973	1977	1977
groenten	12,63	12,07	49
fruit	0,41	0,22	5
bloemen	1,96	3,89	16
potplanten	4,43	5,42	29
boomkwekerij	0,13	0,13	3
champignons	0,29	?	5

Bron: Landbouwtelling mei 1977 van het CBS.

Ontwikkelingen op de bedrijven

Wat de te verwachten ontwikkelingen betreft is aan te nemen dat deze voorlopig in het teken zullen staan van schaalvergroting en toenemende bedrijfsomvang. Daartoe zijn investeringen nodig. De bedrijven van kleiner dan 50 sbe hebben daarbij over het algemeen slechte vooruitzichten voor de toekomst, omdat er meestal geen gelegenheid is om de bedrijfsomvang voldoende groot te maken. Zoals uit tabel 1 blijkt, betreft dit ongeveer 37% van de bedrijven. Vaak gaat het hier om bedrijven die als nevenbedrijf gevoerd worden of om bedrijven die oudere agrariërs, naast de A.O.W., een aanvullend inkomen opleveren.

Van de bedrijven met een produktieomvang van meer dan 130 sbe kan worden aangenomen dat ze goed mee kunnen. Veel zal afhangen van de manier waarop de middelgrote bedrijven, waartoe die met een omvang van tussen 50 en 110 sbe gerekend kunnen worden, zich zullen ontwikkelen. Op een aantal van deze bedrijven zal men wel, op een ander deel niet voor de ontwikkelingsrichting willen of kunnen kiezen. Dit is afhankelijk van factoren als leeftijd bedrijfshoofd, het wel of niet aanwezig zijn van een bedrijfsopvolger, bedrijfs-grootte en -omvang, vermogenspositie en de mogelijkheid van werk buiten de land- en tuinbouw. Uiteraard is het aantal bedrijven dat een bepaalde kant zal uitgaan moeilijk te berekenen, omdat daarvoor individuele gegevens per bedrijfshoofd en per bedrijf nodig zouden zijn. Bovendien zal een aantal van deze bedrijfshoofden de keuze nog niet hebben bepaald.

Met betrekking tot het aantal land- en tuinbouwbedrijven wordt in de structuurnota van de Provinciale Landbouwkundige Dienst⁹⁾

overigens voor Gelderland de verwachting uitgesproken dat in 1980 het aantal bedrijven dat door mensen met agrarisch hoofdberoep zal worden beheerd, afgenomen zal zijn tot iets meer dan de helft van het aantal dat er in 1970 was. Indien de ontwikkelingen in Bemmelerlijke tred hiermee houden dan zou dit betekenen dat er in 1980 nog ongeveer 150 grondgebruikers met als hoofdberoep land- of tuinbouwer zijn. Daar echter in de tuinbouw de ontwikkelingen anders verlopen dan in de landbouw, terwijl daarnaast ook overschakeling op deze intensievere teelt plaatsvindt, zal dit aantal waarschijnlijk anders worden.

Werkgelegenheid

Volgens de metelling van 1976¹¹⁾ waren toen de volgende aantallen mannelijke arbeidskrachten regelmatig werkzaam in de land- en tuinbouw: 338 bedrijfshoofden, 204 medewerkende gezinsleden en tenslotte 57 niet-gezinsarbeidskrachten. Totaal zijn dat er 599. Eind 1985 zal dit aantal naar het zich laat aanzien tot minder dan 400 gezakt zijn.

Ruilverkaveling

Het hierboven geschetste ontwikkelingsproces kan door een ruilverkaveling worden versneld. Een groot deel van de cultuurgrond in de gemeente Bemmeler ligt binnen de blok grens van de ruilverkaveling Over-Betuwe-Oost. Deze ruilverkaveling is momenteel in voorbereiding. Volgens het voor de periode 1976-1980 door de Centrale Cultuurtechnische Commissie vastgestelde volgordeschema is voor deze ruilverkaveling 1979 het jaar van afsluiting van de voorbereiding door indiening van een ontwerprapport ex artikel 34 Ruilverkavelingswet¹²⁾.

Bouwpercelen

Om een verdere ontwikkeling van de agrarische bebouwing op bedrijven met een bedrijfsmatige, op de markt gerichte produktie mogelijk te maken en tevens landschappelijke belangen te dienen, zijn de agrarische bouwpercelen ontworpen. Dit is gebeurd in overleg met de georganiseerde landbouw. Bij de bepaling van de ligging en omvang van deze bouwpercelen is er met een aantal zaken rekening gehouden, zoals te verwachten bouwbehoefte, ligging van de bedrijfsgebouwen, grondeigendom, landschappelijke gegevens en dergelijke.

Overigens mag verwacht worden dat op een deel van de bouwpercelen de bebouwing niet zal worden uitgebreid. Het aantal bouwpercelen is namelijk groter dan het aantal te verwachten bedrijven in de toekomst. Wat de agrarische bebouwing betreft wordt er dus meer gesuggereerd dan er in werkelijkheid zal gebeuren. De reden daarvan is dat niet bekend is welke bedrijven in de toekomst beëindigd zullen worden. Ook daarvoor zouden allerlei gegevens per bedrijf en per bedrijfshoofd nodig zijn.

Landbouwwaardering

Voor het grondgebied van de gemeente Bemmelen is door de Provinciale Landbouwkundige Dienst een landbouwwaarderingskaart gemaakt, zie kaart 9. De landbouwwaardering is gebaseerd op de gegevens van de metelling van 1974, waarbij de bedrijven met een produktieomvang van minder dan 10 sbe buiten beschouwing zijn gelaten. Voor de duidelijkheid dient erop gewezen te worden, dat de sbe's de beloning uitdrukken voor de produktiefactoren grond, arbeid en kapitaal. Zij vormen dus geen maatstaf voor het individuele inkomen van de land- en tuinbouwers. De kaart kan dienen om bij de ruimtelijke ordening de belangen van land- en tuinbouw beter te kunnen beoordelen. Als er namelijk cultuurgrond vervreemd moet worden voor de uitbreiding van woonkernen of anderszins, is het een algemeen landbouwkundig belang als dit bijvoorbeeld zoveel mogelijk gebeurt in gebieden waarin overwegend bedrijven zijn gelegen met een onvoldoende tot matige produktieomvang. Overwegend betekent theoretisch dat meer dan de helft van de bedrijven in een bepaald gebied tot de aangegeven klasse behoort, maar in de praktijk zijn het er meestal meer dan 70 procent. De kaart geeft een indeling van de produktieomvang van de bedrijven in vijf groepen: uitstekende, goede tot uitstekende, voldoende tot goede, matige tot voldoende en een onvoldoende tot matige produktieomvang. Vermelding verdient verder dat gebiedjes tot een oppervlakte van ongeveer 25 hectare zijn weergegeven in de overige aanduidingen.

Tot slot dient nog opgemerkt te worden dat bij de waardering geen rekening is gehouden met verschillende andere factoren die voor de uitoefening van de land- en tuinbouw van belang zijn. Voor een verdere verfijning is nader onderzoek nodig. Om deze reden en omdat de grenzen van de gebieden ruwweg zijn aangegeven, dient bij een

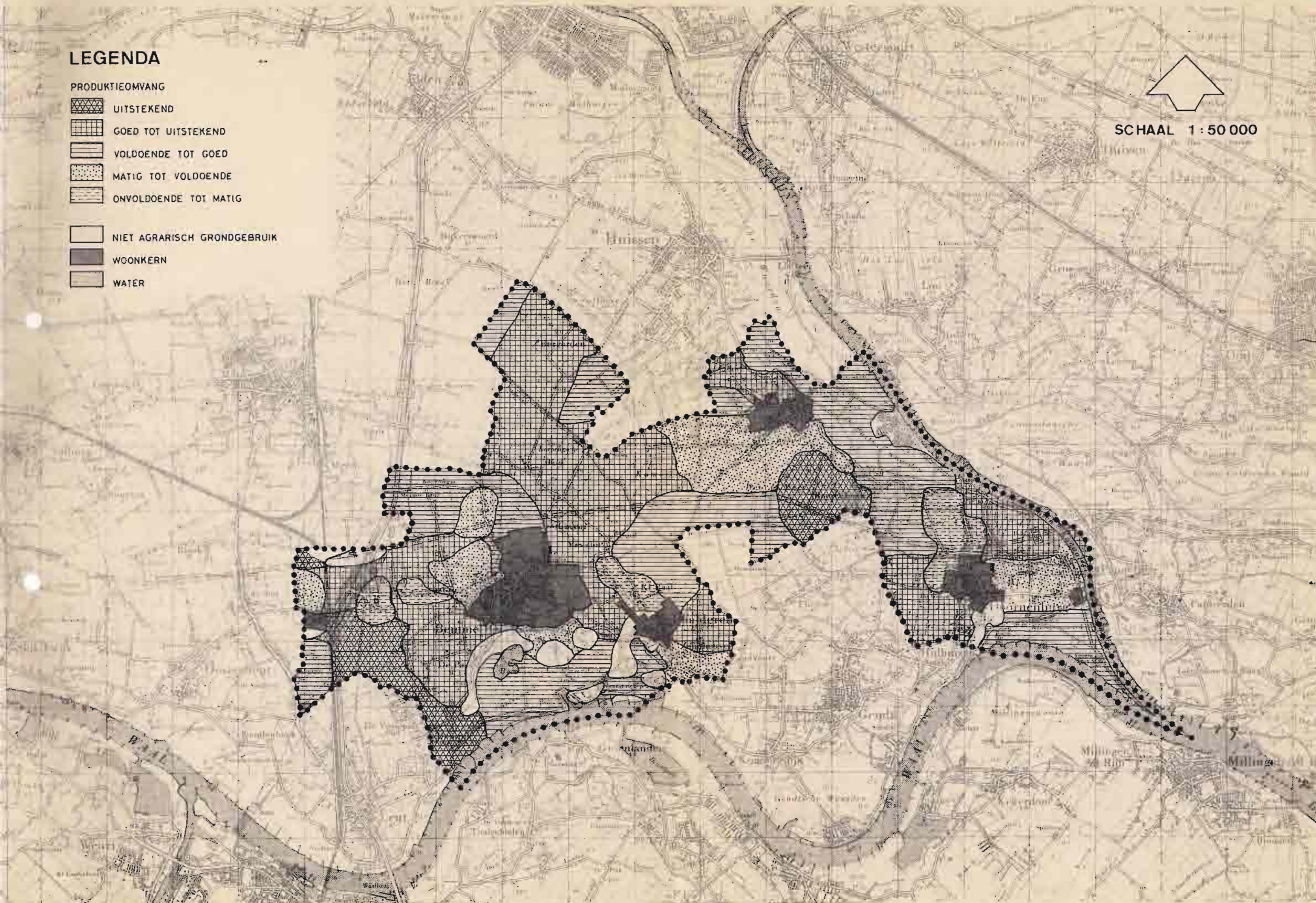
LEGENDA

PRODUKTIEOMVANG

- UITSTEKEND
GOED TOT UITSTEKEND
VOLDOENDE TOT GOED
MATIG TOT VOLDOENDE
ONVOLDOENDE TOT MATIG

- NIET AGRARISCH GRONDGEBRUIK
WOONKERN
WATER

SCHAAL 1:50 000

verdere uitlegging van de kaart contact met de P.L.D. opgenomen te worden.

BRONVERMELDING

1. Beaufort, R.F.P. de en
drs. H.M. van de Berg	De Betuwe. De Nederlandse
monumenten van geschiedenis en
kunst. (Staatsuitgeverij)
2. Rijs, W.W.	Aardrijkskunde van Nederland,
deel 2, hoofdstuk 1. Baarn, 8e
druk.
3. Pijls, W.F.C.	De bodemkartering van de Betuwe,
Boor en Spade I. p. 156-163
4. Bakker, H. de en J. Schelling	Systeem voor de bodemklassifika-
tie voor Nederland. Wageningen
1966.
5. R.I.N.	Verslag R.I.N. B.P.J. Beijk.
April 1962
6. Vogelwerkgroep Grote Rivieren	Verslag Vogelwerkgroep Grote Ri-
vieren. 1968-1972
7. R.I.N.	Documentatie R.I.N. 1957
8. Centraal Bureau voor de
Statistiek	Landbouwtelling mei 1974. Tabel 5
Indeling van de bedrijven, sbe en
grondgebruik naar hoofdbedrijfs-
typen naar sbe-klassen.
9. Provinciale Landbouwkundige
Dienst van Gelderland	Vervolg structuurnota voor de
land- en tuinbouw in Gelderland
1975. Arnhem (1975)
10. Provinciale Landbouwkundige
Dienst van Gelderland	Structuurnota voor de land- en
tuinbouw in Gelderland 1972.
Arnhem (1972)
11. Centraal Bureau voor de
Statistiek	Landbouwtelling mei 1976. Arbeids-
krachten voor land- en tuinbouw-
werkzaamheden.

12. Provinciale Landbouwkundige
Dienst van Gelderland

Jaarverslag 1974, Arnhem (1975)

NORMEN STANDAARDBEDRIJFSEENHEDEN

VEESTAPEL (aantal)

s.b.e. per dier

jongvee (geen mest- of weidevee):

jonger dan 1 jaar:	vrouwelijk	0,700
	mannelijk	0,700
1-2 jaar:	vrouwelijk	0,700
	mannelijk	1,250
2 jaar en ouder (vrouwelijk, nog nooit gekalfd)		0,700
mest- en kalfkoeien		2,500
stieren voor de fokkerij, 2 jaar en ouder		1,250
mestkalveren		0,400
ander jongvee voor de mestkerij:		
jonger dan 1 jaar:	vrouwelijk	0,700
	mannelijk (incl. ossen)	0,700
1-2 jaar:	vrouwelijk	0,700
	mannelijk (incl. ossen)	0,700
2 jaar en ouder:	vrouwelijk	0,700
	mannelijk (incl. ossen)	0,700
mest- en weidekoeien 2 jaar en ouder		0,700

biggen tot 20 kg:	nog bij de zeug	--
	niet meer bij de zeug	0,180
mestvarkens:	20-50 kg	0,180
	50 kg en meer	0,180
fokvarkens:		
	opfokzeugjes en -beertjes 20-50 kg	0,180
	opfokzeugjes 50 kg en meer (niet gedekt)	0,180
	gedekte zeugen (zowel kennelijk als niet-kennelijk drachtige)	1,400
	zeugen bij de biggen	1,400
	overige fokzeugen (gust)	1,400
	opfokberen 50 kg en meer (nog niet dekrijp)	0,180
	dekrijpe beren	1,400

	<u>s.b.e. per dier</u>
<u>paarden</u>	
jonger dan 3 jaar	0,700
3 jaar en ouder	0,500
<u>schapen</u>	
lammeren	0,300
overige schapen	0,300
<u>kippen</u>	
slachtkuikens	0,0035
moederdieren van slachtrassen:	
jonger dan 6 maanden	0,010
6 maanden en ouder	0,030
leghennen: jonger dan 5 maanden (incl. kuikens voor de leg)	0,006
5 maanden en ouder	0,013
<u>eenden</u>	
jonge eenden voor de slacht	0,010
eenden (incl. kuikens) bestemd voor de leg	0,030
<u>kalkoenen</u>	
jonge kalkoenen voor de slacht	0,008
kalkoenen bestemd voor broedeierenproduktie:	
jonger dan 7 maanden	0,020
7 maanden en ouder	0,070

TUINBOUW OPEN GROND (gemeten maat)s.b.e. per aregroenten open grond

zaai-uien	0,070
zilveruitjes	0,060
erwten (groen te oogsten)	0,020
aardbeien	0,420
asperges	0,200
tuinbonen	0,070
poot- en plantuien	0,140
vroege sluitkool	0,140

pit- en steenvruchten

appelen	0,200
peren	0,190
pruimen	0,170
morellen	0,160
kersen	0,170
overige pit- en steenvruchten	0,170

klein fruit

frambozen	0,570
zwarte bessen	0,350
rode bessen	0,520
bramen	0,500
overig klein fruit	0,400

tuinbouwzaden

0,200

bloemkwekerijgewassen

0,550

boomkwekerijgewassen (incl. onderstammen)

	¹⁾	
bos- en haagplantsoen	0,750	(0,700) ²
laan/park/vruchtbomen	0,400 ¹⁾	(0,420) ²
rozenstruiken	0,790 ¹⁾	(0,750) ²
sierconiferen	1,000 ¹⁾	(0,900) ²
overige sierheesters en klimplanten	1,500 ¹⁾	(1,400) ²

vaste planten

1,400

1) Gemeenten 4540, 4680, 4700, 4950, 5720 en 6060

2) Overig Nederland

s.b.e. per arebloembollen en -knollen

hyacinten	0,650
tulpen	0,550
narcissen	0,320
gladiolen	0,200
lelies	1,000
overig bijgoed	0,460

TUINBOUW ONDER GLAS (gemeten maat)s.b.e. per m2groenten en fruit

tomaten: verwarmd	0,030
koud	0,023
komkommers: verwarmd	0,031
koud	0,024
aardbeien: verwarmd	0,037
koud	0,034
paprika: verwarmd	0,030
koud	0,024
augurken: verwarmd	0,030
koud	0,026
overige groenten (incl. meloenen): verwarmd	0,030
koud	0,025
druiven	0,310
overig fruit	0,025

bloemkwekerijgewassen

rozen	0,050
anjers: grootbloemige	0,053
tros	0,042
chrysanten (snijbloemen)	0,038
fresia's	0,040
gerbera's	0,052
anthurium (snijbloemen)	0,041
lelies (snijbloemen)	0,045
overige snijbloemen	0,029
snijgroen	0,040
potplanten	0,095
perkplanten	0,0375
overige bloemkwekerijgewassen (incl. aquarium-planten)	0,035

	<u>s.b.e. per m²</u>
<u>boomkwekerijgewassen en vaste planten</u>	0,074
<u>champignonteelt</u>	0,250

s.b.e. per are

GRASLAND (gemeten maat)

blijvend grasland:	
minder dan 1 jaar oud	0,015
1 jaar en ouder	0,010
tijdelijk grasland	0,010

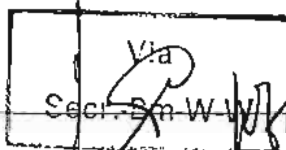
AKKERBOUW (gemeten maat)

s.b.e. per are

wintertarwe	0,025
zomertarwe	0,025
wintergerst	0,025
zomergerst	0,025
rogge (geen snijrogge)	0,025
haver	0,025
korrelmais	0,025
mengsels van granen (korrel)	0,025
groene erwten (droog te oogsten)	0,035
schokkers	0,035
kapucijners en grauwe erwten	0,035
bruine en witte bonen	0,035
koolzaad	0,030
karwijzaad, oogst 1978	0,030
blauwmaanzaad	0,030
vlas	0,035
suiker- en voederbietenzaad	0,090
graszaad	0,030
pootaardappelen: op zand- of veengrond	0,090
op kleigrond	0,120
consumptie- en voederaardappelen:	
op zand- of veengrond	0,060
op kleigrond	0,075
fabrieksaardappelen	0,045

	<u>s.b.e. per are</u>
suikerbieten (geen pootbieten)	0,065
voederbieten (geen pootbieten)	0,045
luzerne	0,015
snijmais	0,035
overige akkerbouwgewassen	0,030

PROVINCIE GELDERLAND

Het college van Burgemeester
en Wethouders van
BEMMEL

Ingek. d.d. 10 JULI 1980
Ind. Nr. 1691/79
Bijl: dw
I. h. v. A2

HUIS DER PROVINCIE
Markt 11
6811 CG Arnhem

telefoon (085) 45 74 11
telex 45569

26 juni 1980 - nr. 9291/202-RO105

Bestemmingsplan "Buitengebied 1978"

Hierbij doen wij u onze beslissing toekomen met betrekking tot het onderwerpelijke bestemmingsplan.

Wij hebben geen goedkeuring onthouden aan de plandelen waar dijkverzwaringswerken moeten worden uitgevoerd en waarvoor de planologische regeling niet in het bestemmingsplan is opgenomen.

Bij deze beslissing hebben wij aangenomen, dat u de toezegging, dat een partiële wijziging van het bestemmingsplan zal worden voorbereid en in procedure zal worden gebracht zodra de basisgegevens voor de plaatselijke dijkverzwaringssystemen bekend zijn, ook gestand zult doen.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

bijlagen

coll.
code: mh/1/U

verzonden 09 JULI 1980

INGEKOMEN 10 JULI 1980

PROVINCIE GELDERLAND

Via
Secr.-Bm-W-W

Handwritten signature

26 juni 1980 - nr. 9291/202-R0105

Gemeente Bemmelen, bestemmingsplan
"Buitengebied 1978"

Ingek. d.d. 10 JULI 1980

Ind. Nr. 1691/79

Bijl. 1

L.b.v. A.2.

09 JUL 1980

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Voorgenomen

- 1 Het bestemmingsplan "Buitengebied 1978", vastgesteld bij besluit van 26 april 1979, nr. 40, van de Raad van de gemeente Bemmelen, ter goedkeuring ingezonden bij brief van 10 juli 1979, van Burgemeester en Wethouders van Bemmelen, ter Provinciale Griffie ontvangen op 11 juli 1979;

- 2 Het bezwaarschrift van:
C. Kramer
Duisterestraat 17
6686 CS DOORNENBURG

J.A. Roelofsen
Flierensestraat 7
6691 GA GENDT

Aannemersbedrijf Hendriks-Doornenburg B.V.
Duisterestraat 7
6686 CS DOORNENBURG

Mr. W.H.B.K. Brunet de Rochebrune
Oranjesingel 6
NIJMEGEN

Ministerie van Landbouw en Visserij Consulente voor het Natuurbe-
houd
Gildemeestersplein 1
6826 LL ARNHEM

Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het Stadsgewest Nijmegen
Prof. v.d. Veldenstraat 10
6524 PP NIJMEGEN

Werkgroep Leefklimaat Zevenaar
Grootmaat 12
6903 XA ZEVENAAR

Gelderse Milieufederatie
Zypendaalseweg 44
6814 CL ARNHEM

Terwindt & Arntz Bemmelen B.V.
Buitenpolder 10
6685 MA HAALDEREN

Steenfabriek De Scherpekamp B.V.
Postbus 12
7038 ZG ZEDDAM

Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Gelderland
Zypendaalseweg 14
6814 CK ARNHEM

De inspecteur van de Volksgezondheid
Pels Rijckenstraat 1
6814 DK ARNHEM

Het Polderdistrict "Over-Betuwe"
Dorpsstraat 8
6661 EK ELST

M. Aleven-Hoogveld en A.G. van Roosmalen
Molenstraat 6
6686 AA DOORNENBURG

Gezien het advies de Subcommissie van de Provinciale Planologische Commissie voor de vastgestelde bestemmingsplannen;

Gelet op de bepalingen van de Wet op de ruimtelijke ordening, het daarop steunende besluit, alsmede op hun besluit d.d. 20 december 1979, nr. 9291/205-RO102, tot verdraging van de beslissing;

Overwegende ten aanzien van het bestemmingsplan:

dat aan de gebieden, die aansluiten aan de bebouwde kernen in het buitengebied de bestemming "agrarisch produktiegebied met beperkte bebouwing" is gegeven, waarop ingevolge artikel 8 van de planvoorschriften een of meer vormen van agrarisch grondgebruik mogelijk zijn;

dat ingevolge het bepaalde in lid 2c van dat artikel op een agrarisch bouwperceel klasse A binnen de bedoelde bestemming ten behoeve van de intensieve veehouderij ofwel veredelingsveehouderij, pluimveehouderij en/of pelsdierfokkerij uitsluitend vernieuwbouw van het bestaande aanwezige oppervlak van bedrijfsgebouwen is toegestaan, zomede uitbreiding danwel nieuwbouw van bedrijfsgebouwen ten dienste van genoemde bedrijfstakken tot een gezamenlijk totaaloppervlak van 250 m²;

dat met de hier opgelegde beperking kan worden ingestemd voor zover het de vestiging van nieuwe bedrijven betreft;

dat de opgelegde beperking niet dient te worden opgelegd voor de uitbreiding danwel nieuwbouw van bedrijfsgebouwen tot een gezamenlijk totaaloppervlak van 250 m², voor de binnen de onderhavige bestemming reeds bestaande bedrijven;

dat een dergelijke beperking ten opzichte van bestaande bedrijven, gelet op het belang van economisch noodzakelijke bedrijfsontplooiing niet verantwoord is nu niet is gebleken van dringende redenen daartoe en niet is aangetoond dat door toepassing van de specifieke milieuregelingen eventuele hinder niet voldoende zou kunnen worden voorkomen;

dat in verband hiermede aan artikel 8, lid 2c, goedkeuring wordt onthouden;

Overwegende ten aanzien van de voorschriften:

dat in artikel 1, sub z, sub y en sub aa, sprake is van respectievelijk het begrip "reëel agrarisch bedrijf" en "standaardbedrijfs-eenheden";

dat volgens die begripsbepaling onder een reëel agrarisch bedrijf moet worden verstaan een agrarisch bedrijf met een omvang van tenminste 100 standaardbedrijfseenheden, zoals bekend gemaakt in de staatscourant nr. 71 d.d. 12 april 1978;

dat het hanteren van de veeleer statistisch-economische SBE-norm, uit planologisch oogpunt bezien - mede gelet op artikel 10 van de Wet op de ruimtelijke ordening - niet uitsluitend bepalend behoort te zijn voor de toelaatbaarheid van agrarische bedrijven, maar dat daartoe ook met andere gegevens rekening moet worden gehouden;

dat in verband hiermede aan de hiervoor genoemde begrippen van artikel 1 goedkeuring wordt onthouden;

dat ingevolge het bepaalde sub ab van artikel 1 onder intensieve c.q. veredelingsveehouderij wordt verstaan: het bedrijfsmatig houden van vee met als doel vleesproduktie door middel van voedsel, hetwelk in zijn geheel niet danwel niet in belangrijke mate op hetzelfde bedrijf wordt geproduceerd c.q. geproduceerd kan worden;

dat het voor de bedrijfsvoering van de hier bedoelde veehouderij niet relevant is van waar het voedsel wordt betrokken;

dat, daargelaten of de wering van intensieve veehouderijbedrijven in het algemeen, of het voorkomen van te hoge concentraties van dit soort

bedrijven in het bijzonder in het agrarische gebied, in een bestemmingsplan regeling moet vinden door middel van een begripsbepaling, de voorliggende tekst van artikel 1, sub ab, in elk geval zodanig ondoelmatig is, dat daaraan geen goedkeuring kan worden gehecht;

dat ingevolge de artikelen 6, lid 4a en 8, lid 4a, burgemeester en wethouders met betrekking tot de bestemmingen "agrarisch gebied" en "agrarisch gebied met beperkte bebouwing" vrijstelling kunnen verlenen van de bouwverboden buiten de agrarische bouwpercelen, voor gebouwen van geringe afmetingen - als schuilplaatsen en/of voederbergingen voor vee, niet behorende tot een bedrijfsmatig beoefend agrarisch bedrijf - met dien verstande, dat per 2 ha. onbebouwd agrarisch gebied, dat de aanvrager ter beschikking staat voor het houden van vee, één schuilgelegenheid en/of voederberging gebouwd mag worden tot een maximaal oppervlak van 50 m², een goothoogte van maximaal 3m, en een hoogte van 6m;

dat het in het door hun college voorgestane beleid met betrekking tot de agrarische gebieden onaanvaardbaar is, dat in deze gebieden bouw-mogelijkheden worden geschapen, die niet noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het agrarische bedrijf;

dat het gemeentebestuur van Bemmelen hiertegen aanvoert, dat ook niet-agrariërs de gelegenheid moet worden geboden dieren te houden, waarvoor dan een behoefte aan schuilgelegenheid ontstaat;

dat deze argumentatie geen wijziging brengt in hun voormelde principiële standpunt;

dat voor het onderbrengen van de hierbedoelde dieren gebruik zal moeten worden gemaakt van de mogelijkheden, die de agrarische bedrijven in dat opzicht te bieden hebben;

dat aan het bepaalde in artikel 6, lid 4a en artikel 8, lid 4a, dan ook geen goedkeuring wordt verleend;

Overwegende ten aanzien van de bezwaarschriften:

dat de in de bij dit besluit behorende bijlage A opgenomen samenvatting en beoordeling van de bezwaarschriften geacht worden deel uit te maken van dit besluit;

dat het bezwaarschrift van Aannemersbedrijf Hendriks-Doornenburg B.V. niet tijdig is ingezonden uit dien hoofde niet ontvankelijk is;

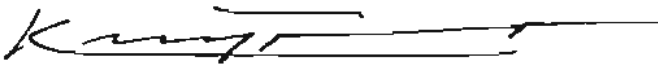
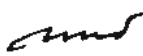

dat enkele bezwaren hebben geleid tot het onthouden van goedkeuring aan onderdelen van het bestemmingsplan;

HEBBEN BESLOTEN

- 1 Goedkeuring te onthouden aan:
op de plankaart: het gedeelte van de bestemming "natuurgebied"
ten zuiden van de kern Haalderen, dat met een
rode omlijning op de plankaart staat aangegeven;
van de voorschriften: - artikel 8, lid 2c,
- artikel 1, sub y, de zinsnede
"tenminste 100 standaardbedrijfs-
eenheden",
- artikel 1, sub z,
- artikel 1, sub aa,
- artikel 1, sub ab,
- artikel 6, lid 4a,
- artikel 8, lid 4a,
- 2 Het bestemmingsplan "Buitengebied 1978" voor het overige goed te keuren.

Gedeputeerde Staten voornoemd
overeenkomstig de geparafeerde minuut
de griffier der Staten

kopie

- het college van Burgemeester en Wethouders van Bemmelen
(- in drievoud - onder bijvoeging van een gewaarmerkte plankaart
en een gewaarmerkt exemplaar van de voorschriften)
- de Raad van de gemeente Bemmelen
- PPC (Subcommissie voor de Vastgestelde Bestemmingsplannen)
- insp. voor de Ruimtelijke Ordening in de provincies Overijssel
en Gelderland
- insp. van de Volkshuisvesting in de provincie Gelderland
- dir. PPD, 2x
- afd. Gemeentefinanciën, t.a.v. dhr. Wethmar
- dhr. Sijmons, R0102
- reclamanten

BIJLAGE A maakt deel uit van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 26 juni 1980 - nr. 9291/202-R0105

BEZWAARSCHRIFTEN ingediend bij Gedeputeerde Staten
tegen het bestemmingsplan: "Buitengebied 1978"
van de gemeente : Bemmelen

- 1 De heer G. Kramer, Duisterestraat 17 te Doornenburg
Mevrouw E. Kramer-Cornelissen, Duisterestraat 19 te Doornenburg
De heer J. Roelofsen, Flierensestraat 7 te Gendt
De heer P.H. Roelofsen, Flierensestraat 5 te Gendt

KORTE INHOUD

De bedrijfsgronden en de opstallen van reclamanten liggen daar waar het tracé van tertiaireweg 103 met een aansluiting op rijksweg 15 ten westen van Doornenburg is geprojecteerd. Reclamanten pleiten voor verplaatsing van het aansluitpunt naar de plaats waar rijksweg 15 de Krakkedel te Doornenburg kruist.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Een verplaatsing van het aansluitpunt tertiaireweg 103/rijksweg 15 naar de Krakkedel, zoals bedoeld door reclamanten, is in technisch opzicht niet mogelijk zonder wijzigingen in de overige geprojecteerde voorzieningen in dit weggedeelte. Daar komt nog bij, dat het aansluitpunt, zoals geprojecteerd in dit bestemmingsplan, dient ter directe ontsluiting van de kern Doornenburg. De projectie van de tertiaireweg 103, direct ten westen van Doornenburg, dient voor een betere bereikbaarheid van de woonkernen onderling. Verplaatsing van het aansluitpunt met de rijksweg naar de Krakkedel zou bovendien voor anderen gelijke bezwaren gaan opleveren als voor reclamanten. Aan de bezwaren van reclamanten kan niet worden tegemoet gekomen.

- 2 Aannemersbedrijf Hendriks-Doornenburg B.V.,
Duisterestraat 7 te Doornenburg.
(bezwaarschrift niet ontvankelijk)

KORTE INHOUD

Reclamante maakt bezwaar omdat het opslagterrein van de firma, gelegen aan de Rijnstraat te Doornenburg, niet zodanig is bestemd dat daarop uitbreiding voor materiaalopslag, een werkplaats en een bedrijfswoning kunnen worden opgericht. Het bedrijfsterrein aan de Duisterestraat biedt geen uitbreidingsmogelijkheden; industrieterrein is in Doornenburg niet voorhanden.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Reclamante is door de te late indiening van het bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten niet ontvankelijk.

- 3 Mr. W.H.B.K. Brunet de Rochebrune,
Oranjesingel 6, Nijmegen, namens de heer
H.J.P. Proos, Lodderhoeksestraat 59 te Angeren.

KORTE INHOUD

Reclamant maakt bezwaar tegen de bij de vaststelling van het plan (ten opzichte van het ontwerp) gewijzigde bestemming op het perceel dat in het bestemmingsplan staat omschreven als gelegen nabij de Lodderhoeksestraat 57 te Angeren, op de plankaart is aangegeven als detail 16, op de detailkaart nader verdeeld in vier bestemmingsvlakken, nader uitgewerkt in artikel 40 van de planvoorschriften en welk perceel is bestemd tot "manege".

Reclamant vreest hinder van de geprojecteerde bestemming; dit gezien de slechte ervaring in velerlei opzichten met de huidige eigenaar/gebruiker. Voorts vreest reclamant hinder door toenemende verkeersdrukke, lawaaioverlast door bezoekers, stank, het berijden met paarden van de berm van de Lodderhoeksestraat en het verlies van het vrije uitzicht over de landerijen.

Reclamant is van mening dat geen behoefte bestaat aan een manege in Angeren. Deze behoefte is door de gemeente ook niet aangetoond, terwijl een motivering voor de geprojecteerde bestemming ontbreekt. Reclamant stelt, dat het gemeentebestuur door de onderhavige projectie geen rekening heeft gehouden met de rechtmatige belangen van omwonenden.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

In planologisch opzicht ontmoet de situering van de manege geen bezwaren. Het terrein, dat deel uitmaakt van het buitengebied, heeft geen speciale landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde. Bovendien bevindt het zich in een sterk verbrokkeld agrarisch gebied, waarop zich reeds veel bebouwing bevindt. In een dergelijk gebied is een manege zoals de onderhavige aanvaardbaar. Via de Lodderhoeksestraat is dit terrein zeer goed bereikbaar. Het heeft een directe aansluiting op de voortzetting van de tertiaireweg 103 alsmede op de Krakkedel.

Maatregelen tegen eventuele hinder zullen nader in het kader van de Hinderwet en/of politietoezicht genomen moeten worden.

Aan de bezwaren kan niet worden tegemoet gekomen.

- 4 Consulent voor het Natuurbehoud,
Gildemeestersplein 1 te Arnhem.

KORTE INHOUD

- 1 Bezwaar bestaat tegen het aangeven op de plankaart van het nog niet gerealiseerde deel van rijksweg 15, omdat realisering niet zal geschieden binnen de eerste 10 jaren en zelfs het tracé nog niet vaststaat.
- 2 De natuur- en landschapswaardering voor grote delen van de Bemmelse en Huissense uiterwaarden is niet in overeenstemming met die van het Streekplan Midden-Gelderland.
- 3 Er is bezwaar tegen het niet bestemmen tot "natuurgebied" van een waardevolle meidoornhaag in de Klompenwaard en van die rondom het fort Panterden.
- 4 De bestemming tot "landweg" van de zogenaamde defensiedijk, omdat verruiming van de gebruiksmogelijkheid de onrust in dat gebied vergroot, acht reclamant een bezwaar.
- 5 Het systeem van de algemene gebruiksregeling en het aanlegvergunningstelsel is te summier en biedt bovendien te weinig bescherming van natuur en landschap, die juist in de gebruiksbepalingen en het daarvan afgeleide aanlegvergunningstelsel verankerd dient te liggen.
Ter verduidelijking van dit bezwaar tekent reclamant het volgende aan.
 - a De doeleindenomschrijving van de bestemmingen is van essentieel belang voor de hantering van gebruiksbepalingen en het aanlegvergunningstelsel; de natuur- en landschapsaspecten dienen hierin tot uitdrukking te komen en per gebied gemotiveerd omschreven te worden in de plantoelichting. In het voorschrift zal tevens de vorm van bodemgebruik moeten worden aangegeven.
 - b Naast de algemene gebruiksbepaling is per bestemming een uitgesplitste lijst met verboden gebruiksnormen wenselijk, al dan niet gekoppeld aan een algemeen gebruiksverbod.
 - c Voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden is een "absoluut aanlegverbod" niet toegestaan. Gezocht zal dan ook moeten worden naar een formulering in de gebruiksbepaling, waaruit duidelijker dan uit de "algemene gebruiksbepaling" blijkt dat ook bepaalde werken niet zijn toegestaan. Dit zal nader moeten worden toegelicht in de plantoelichting.

Resumerend stelt reclamant, dat hij bezwaar heeft tegen de doeleindenomschrijving in de artikelen 9 t/m 16 en 56 t/m 60, omdat de belangen van natuur en landschap daardoor onvoldoende beschermd (kunnen) worden.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

- 1 Bij de vaststelling van het Streekplan Midden-Gelderland is een motie aangenomen waarbij Gedeputeerde Staten worden uitgenodigd er bij de minister van Verkeer en Waterstaat op aan te dringen dat dit ontbrekende deel van RW 15 ten spoedigste zal worden gerealiseerd. Dit besluit is destijds genomen in afwijking van het Structuurschema Verkeer en Vervoer, deel a Beleidsvoornemen, waarin genoemd wegvak stond opgenomen in fase 2, hetgeen betekent: aanleg mogelijkerwijze na de negentiger jaren en mogelijkheden daartoe niet blokkeren. Sindsdien is bij een veelheid van gelegenheden gepoogd de rijksoverheid tot een positiever standpunt over dit wegvak te bewegen. Zo is onder andere in het Gelderse Commentaar op het Structuurschema Verkeer en Vervoer op plaatsing in de eerste fase aangedrongen. Bij de behandeling van het Streekplan Midden-Gelderland in de Rijks Planologische Commissie is wederom op een vervroegde aanleg aangedrongen. Ondanks deze pogingen is in de verschenen regeringsbeslissing het wegvak Bommel-Babberich van RW 15 in fase 2 blijven staan. Gedeputeerde Staten zijn van mening, dat de regeringsbeslissing op dit moment geen aanleiding geeft tot heroverweging van het eerder door de provincie ingenomen standpunt met betrekking tot het onderhavige wegvak. Aangezien de onderhavige projectie van de rijksweg over het grondgebied van de gemeente Bommel in overeenstemming is met het streekplan bestaat er dezerzijds geen aanleiding goedkeuring aan dit rijksweggedeelte te onthouden. Mede gelet op het economisch belang van deze wegverbinding voor Oost-Gelderland zijn Gedeputeerde Staten voornemens stappen te blijven ondernemen om alsnog te bereiken, dat de aanleg van dit wegvak in een eerder stadium mogelijk wordt. Aan het bezwaarschrift kan op dit onderdeel niet worden tegemoet gekomen.
- 2 Het Streekplan Midden-Gelderland heeft voor het overgrote deel van de hiergenoemde uiterwaarden de aanduiding "Landelijk gebied II" opgenomen.
De volgende begripsomschrijving hoort hierbij.

Landelijk gebied II.
Begripsomschrijving en meest gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen.

- Hieronder vallen landbouwgronden met grote natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten. Daarnaast zijn deze gebieden voor het merendeel landbouwkundig van grote betekenis.
- Het beleid ten aanzien van deze gebieden is vooral gericht op natuurbehoud en landschapsbeheer. Voor zover dit uiterwaarden betreft, dient ook rekening te worden gehouden met een goed rivierbeheer. Het ten aanzien van de landbouw te voeren beleid dient op deze gewenste ontwikkeling te worden afgestemd. Voorts zijn deze gebieden van betekenis voor de extensieve openluchtrecreatie.
- Plannen, die verbetering van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteit ten doel hebben, worden bevorderd. Bij afweging van verschillende belangen wegen die van natuur en landschap zwaar.
- Plannen tot verbetering van agrarische produktie-omstandigheden (bouwwerken, aanleg of verharding van wegen, ontwatering) zijn toelaatbaar als zij passen binnen het op natuurbehoud en landschapsbeheer gericht beleid. Bij uitvoering dient aandacht te worden besteed aan ontwikkeling van natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten. Vestiging van nieuwe agrarische bedrijven is in principe niet mogelijk. Vestiging van verblijfsrecreatieve voorzieningen is niet mogelijk. Voor de dagrecreatie zijn alleen voorzieningen met een extensief karakter toelaatbaar.

Met betrekking tot de begrenzing tussen de verschillend gewaardeerde gebieden vermeldt het streekplan het volgende:

"De grenzen tussen de verschillende categorieën landelijk gebied dienen als globaal te worden beschouwd.

In veel gevallen moet aan een geleidelijke overgang van de ene naar de andere categorie worden gedacht".

De bestemmingen die zich in deze gebieden bevinden zijn:

- a Natuurgebied
- b Agrarisch gebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde
- c Agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde
- d Bos van natuurwaarde en landschappelijke waarde
- e Baksteenindustrie

De hierbij behorende voorschriften houden in voldoende mate rekening met de landschappelijke waardering.

In globale zin is de begrenzing van de waardering van deze gebieden zoals deze is aangegeven in het Streekplan Midden-Gelderland.

- 2 De Bemmelse en Huissense uiterwaarden verdienen een hogere waardering dan de bestemming "agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde". De daarop betrekking hebbende voorschriften geven in planologische zin geen garantie ter bescherming van de natuurwaarde van deze gebieden.
- 3 Eveneens bestaat bezwaar tegen het niet bestemmen tot "natuurgebied" van de plandelen: De Kop van Panterden en de meidoornhaag in de Klompenwaard.
- 4 De bestemming tot "landweg" van de defensiedijk in de Bemmelse uiterwaarden stuit op bezwaren omdat deze bestemming gemotoriseerd verkeer toestaat dat een nadelige invloed kan gaan uitoefenen op flora en fauna.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

- 1 Verwezen wordt naar de beoordeling, onder punt 1, bij het bezwaarschrift van de Consulente voor het Natuurbehoud.
 - 2 Zoals vermeld in het commentaar op het bezwaarschrift van de Consulente voor het Natuurbehoud is de thans gegeven bestemming inpasbaar te achten in de aanduiding zoals die voorkomt in het Streekplan Midden-Gelderland. Een nog stringentere bepaling ter bescherming van de natuurwaarde van deze gebieden is moeilijk afdwingbaar.
 - 3 Hetzelfde geldt voor de bestemming die gelegd is op het gebied "De Kop van Panterden". Met betrekking tot de meidoornhaag kan verwezen worden naar de weerlegging van het bezwaar van de Consulente voor het Natuurbehoud.
 - 4 Eveneens wordt verwezen naar de weerlegging van het bezwaarschrift van de Consulente voor het Natuurbehoud.
- 6 Werkgroep Leefklimaat Zevenaar,
p/a Grootmaat 12, Zevenaar

KORTE INHOUD

Reclamante heeft bezwaar tegen het geprojecteerde tracé van rijksweg 15. Volgens reclamante heeft de minister de beslissing tot de aanleg daarvan tot na 1990 opgeschoven. Hierbij blijft ook de tracékeuze ter discussie.

Reclamante is voorts van mening, dat het te verwachten verkeersaanbod de doortrekking van de rijksweg op het grondgebied van de gemeente Zevenaar (hiertegen zijn in een ander verband bezwaren ingediend) niet rechtvaardigt.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Verwezen wordt naar de beoordeling, onder punt 1, bij het bezwaarschrift van de Consulente voor het Natuurbehoud.

- 7 Gelderse Milieufederatie,
Zypendaalseweg 44, Arnhem.

KORTE INHOUD

Reclamante heeft bezwaar tegen het geprojecteerde tracé van rijks-
weg 15, omdat realisering niet binnen deze planperiode zal geschie-
den.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Verwezen wordt naar de beoordeling, onder punt 1, bij het bezwaar-
schrift van de Consulente voor het Natuurbehoud.

- 8 Terwindt en Arntz-Bemmel B.V.
Buitenpolder 10 te Haalderen

KORTE INHOUD

De B.V. heeft bezwaar tegen de

- 1 Bestemming "baksteenindustrie", zoals omschreven in artikel
28, lid 1 van de planvoorschriften. Dit artikellid maakt het
onmogelijk andere industriële activiteiten te ontwikkelen
bij een eventuele noodzaak tot gehele of gedeeltelijke stil-
legging van de huidige produktie. Reclamante voert hierbij
de overwegingen aan van de Kroon in het Koninklijk besluit
d.d. 5 april 1977, nr. 10, inzake de Staartjeswaard.
- 2 Ook is er bezwaar tegen de bestemmingen "natuurgebied" en
"agrarisch gebied van natuurwaarde en grote landschappelijke
waarde", zoals die geprojecteerd zijn op het ca. 10 ha. grote
vuilstortterrein, dat momenteel wordt gehercultiveerd. De
gehercultiveerde gronden dienen als compensatie voor elders
tijdelijk uit cultuur genomen landbouwgrond. De gelegde be-
stemmingen houden een sterke beperking in van de agrarische
gebruiksmogelijkheden. Gepleit wordt voor een gelijke bestem-
ming met die van het naast gelegen uiterwaardengebied (gras-
land), namelijk "agrarisch uiterwaardengebied van grote land-
schappelijke waarde".
- 3 Reclamant ziet voorts gaarne bevestigd dat bij de twee in
bedrijf zijnde steenfabrieken in Bemmel voor elk van deze
bedrijven 3 dienstwoningen zullen worden toegestaan.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Overeenkomstig het advies van de Provinciale Planologische Commis-
sie heeft het gemeentebestuur de in het voor-ontwerp opgenomen
bestemming "beton- en baksteenindustrie" gewijzigd in "baksteenin-
dustrie".

De landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van de desbetreffende uiterwaarden is van dien aard dat de bestemming "betonindustrie" een te grote bedreiging zou vormen voor de waarden van dat gebied.

Aangehaald wordt het Koninklijk besluit "Staartjeswaard" van de gemeente Beuningen. Dit Koninklijk besluit betreft het bestemmingsplan "Beuningen-Buitengebied (oostelijk deel)". In dat bestemmingsplan is aan de steenfabriek de Staartjeswaard de bestemming "industriële doeleinden" gegeven. De Kroon had, evenals uw college, bedenkingen daartegen.

Met handhaving van de onthouding goedkeuring overwoog de Kroon, dat het niet nodig was om bij voorbaat de overgang op een andere vorm van industriële bedrijvigheid op het huidige bedrijfsterrein uit te sluiten en dat vestiging daarvan in de huidige gebouwen, alsmede in een beperkte aan de situatie aangepaste nieuwbouw, mogelijk was.

Terugkomend op het hiervoor liggende bestemmingsplan dient vermeld te worden dat het dezerzijds ook niet de bedoeling is bij voorbaat alle andere vormen van industriële bedrijvigheid uit te sluiten. Afgaande op de huidige situatie is de bestemming "baksteenindustrie" volledig van toepassing op het huidige gebruik.

Wanneer de bedrijven niet meer als zodanig werkzaam zouden kunnen zijn, is overleg noodzakelijk om te bezien welke andere industrie (eventueel) hiervoor in de plaats zou kunnen komen.

De toevoeging "betonindustrie" is in dit geval een toevoeging aan de bestemming "baksteenindustrie" waarvan niet vast staat, dat deze binnen de planperiode verwezenlijkt zal worden.

Dit gedeelte van het bezwaarschrift dient ongegrond te worden verklaard.

Het tweede deel van het bezwaarschrift heeft betrekking op bestemming van het voormalige vuilstortterrein. De opmerkingen hierover van reclamante zijn juist.

De voorgestelde bestemmingswijziging is aanvaardbaar.

Aan het gebied, zoals dat met een rode omlijning staat aangegeven op de plankaart, wordt goedkeuring onthouden om de aangevoerde reden.

Wat de vraag betreft of bij elk bedrijf drie dienstwoningen toelaatbaar zijn, kan verwezen worden naar artikel 29, lid 2-e. Hieruit blijkt dat deze vraag bevestigend kan worden beantwoord.

- 9 Steenfabriek De Scherpekamp B.V.
Scherpekamp 17 te Angeren.

KORTE INHOUD

Het bezwaarschrift van reclamante valt uiteen in twee gedeelten. Er zijn bezwaren tegen de bestemming "baksteenindustrie" (zoals omschreven in artikel 28, lid 1 van de planvoorschriften) wegens

te beperkte wijzigingsmogelijkheden in de produktie en er zijn bezwaren tegen de te zware bestemming "agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde" voor het terrein "De Roswaard", gelegen onder Doornenburg, sectie B nrs. 984 en 934. Voor dit onderdeel van het bezwaarschrift is reclamant niet ontvankelijk wegens het niet indienen van deze bezwaren bij de gemeenteraad.

Reclamant is wel ontvankelijk met betrekking tot de bij de planvaststelling aangebrachte wijziging van een gedeelte van de percelen, gelegen onder Angeren, sectie A, nrs. 878, 879, 998. De aanvankelijk geprojecteerde bestemming "baksteenindustrie" is daarbij gewijzigd in die van "handel en nijverheid klasse E". Het betrokken terreingedeelte is verhuurd en wordt gebruikt voor jachtbouw en scheepsreparatie. De geprojecteerde bestemming belemmert reclamant dit perceelsgedeelte wederom voor zijn eigen bedrijf in gebruik te nemen wanneer dit noodzakelijk zou zijn.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Met betrekking tot het bezwaar tegen de te beperkte bestemming "baksteenindustrie" kan verwezen worden naar het commentaar op het bezwaarschrift van "Terwindt en Arntz-Bemmel B.V."

De Roswaard heeft in het streekplan Midden-Gelderland een iets lagere waardering dan de overige uiterwaarden binnen dit bestemmingsplan. Deze waardering wordt niettemin aangegeven als "Landelijk gebied III".

Het streekplan kent voor de landelijke gebieden vijf graderingen. Dit impliceert, dat De Roswaard, naast zijn agrarische waardering, ook een landschappelijke waardering moet krijgen. In de waardering die gehanteerd wordt in dit bestemmingsplan is een en ander dienovereenkomstig geïnterpreteerd.

Met betrekking tot de bestemming "handel- en nijverheid klasse E" op een deel van het terrein van de steenfabriek "Scherpekamp B.V." dient vermeld te worden, dat dit overeenkomstig het huidige gebruik is. Ten einde ongewenste ontwikkelingen ter plaatse te voorkomen heeft de gemeente Bemmel deze bestemming op advies van de PPC in dit bestemmingsplan opgenomen.

Wanneer de bedrijvigheden op het desbetreffende scheepsbouwbedrijf eventueel zouden worden beëindigd en deze gronden weer nodig zijn voor baksteenfabricage, biedt een planwijziging de mogelijkheid dit in planologische zin te regelen. Het bezwaarschrift dient ongegrond te worden verklaard.

- 10 Gewestelijke Raad voor Gelderland
van het Landbouwschap
Zypendaalseweg 14 te Arnhem

Reclamant heeft bezwaren tegen

- 1 De inperking van de bouwmogelijkheden op de bouwpercelen voor de bestaande bedrijven binnen de geprojecteerde bestemming "agrarisch gebied met beperkte bebouwing".
Reclamant heeft geen bezwaar tegen een zonering rond de kernen mits de afstand niet groter is dan 100 m en uitsluitend nieuwvestiging is uitgesloten en een beperking op de bouwpercelen van de bestaande bedrijven achterwege blijft.
- 2 Er is ook bezwaar tegen te grote omvang van de bestemming "agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde" bij Ressen. De randpercelen van dit gebied, boomgaardgronden, zijn normale agrarische gronden, waarvoor te grote beperkingen onjuist zijn.
- 3 De begripsbepalingen in artikel 2, onder X t/m AD van de planvoorschriften, stuiten eveneens op bezwaren. Dit bezwaar betreft het onderscheiden van de agrarische produktietakken, die in strijd is met de provinciale richtlijnen. De onder AB omschreven begripsbepaling bevat criteria die niet voldoende sluitend zijn, te belemmerend werken en qua beoogde werking niet relevant zijn.
- 4 Het volledig aan banden leggen van de bestaande veredelingsproduktie in artikel 8, sub 2c.
- 5 De beperking van de lengte van bedrijfsgebouwen op de bouwpercelen tot 40 meter in artikel 10, lid 2e.
- 6 Het ontbreken van de mogelijkheid voor tuinders om buiten het bouwperceel kassen te bouwen (bijvoorbeeld tot maximaal 3.000 m²).

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

- 1 Aan dit onderdeel van het bezwaarschrift wordt tegemoet gekomen door het onthouden van de goedkeuring aan een gedeelte van artikel 8, lid 2c, van de planvoorschriften.
- 2 De bestemming "agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde" rond Ressen is daar gelegd om de nu aanwezige waarden van dit gebied, die hoger liggen dan het direct aangrenzende gebied, te behouden.
Behoud, beheer of herstel van de grote landschappelijke waarde wordt hierin nagestreefd, naast het functioneren van de grond als agrarisch gebied.
Reclamant heeft minder bezwaar tegen de bestemming dan tegen de begrenzing ervan, mede omdat binnen dit gebied een aantal boomgaarden voorkomen. Aangezien geen beperkende bepalingen voor deze boomgaarden worden opgelegd - behoudens voor nieuwe bouwwerken - moet de geprojecteerde bestemming - gelet op de landschappelijke waarde van dat gebied - als juist worden aangemerkt.

- 3 Aan de hier bedoelde bezwaren is voor een belangrijk deel tegemoet gekomen door het onthouden van de goedkeuring aan de begripsbepalingen sub y tot en met sub ab.
Overigens is van strijd met de provinciale richtlijnen in het onderhavig geval geen sprake. Dezerzijds werd de VOORKEUR uitgesproken voor een genuanceerde benadering per bedrijf boven een algemene regeling tot uitsluiting van een bedrijfssoort voor bepaalde gebieden.
 - 4 Aan dit bezwaar wordt tegemoet gekomen door het onthouden van de goedkeuring aan artikel 8, lid 2c, van de planvoorschriften.
 - 5 In overeenstemming met de provinciale richtlijnen is de maximum lengte van de agrarische bebouwing op de bestemming "agrariſch gebied van grote landschappelijke waarde" gesteld op 40 meter. De opgelegde beperkingen houden verband met de landschappelijke gevoeligheid van het gebied. Het agrarisch belang is in dit opzicht ten dele daaraan ondergeschikt gemaakt.
 - 6 In het onderhavige bestemmingsplan is de mogelijkheid om buiten een bouwperceel kassen te bouwen tot bijvoorbeeld 3.000 m² bewust niet opgenomen om dichtslibbing van het open agrarische gebied te voorkomen.
Voor een verruiming van de bouwmogelijkheden is een concentratiebeleid voor de kassenbouw noodzakelijk. Hierover zou bijvoorbeeld met de naburgemeenten gezamenlijk naar een oplossing kunnen worden gezocht.
- 11 De inspecteur van de Volksgezondheid
Pels Rijckenstraat 1 te Arnhem.

KORTE INHOUD

Reclamant maakt bezwaar tegen de onvoldoende beperking van de agrarische produktiebedrijven rondom de woonkernen, alsmede in de gebieden met lintbebouwing waar een sterke vermenging is ontstaan van agrarische bedrijven en burgerwoningbouw.

Dit is het geval aan de Plaksestraat ten westen van Bemmelen en ten zuiden van de toekomstige rijksweg, de Kamervoorde, de Kampsestraat, ten zuidwesten van Angeren, de Angerensestraat tussen Linge en gemeentegrens en de Rijnstraat ten noorden van Doornenburg.

Reclamant is van mening, dat uitbreiding van de agrarische bebouwing binnen de bedoelde gebieden ten behoeve van de intensieve veehouderij alsmede de varkensfokkerij tot maximaal 250 m² per bedrijf, slechts mag worden toegestaan door middel van een vrijstellingsregeling.

Hierbij zullen dan als toetsingscriteria moeten gelden: geen blijvende onevenredige afbreuk aan woon- en leefklimaat door stankhinder en gehoord een terzake kundige instantie.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Met betrekking tot de bestemming "agrarisch gebied met beperkte bebouwing" rondom de woonkernen wordt verwezen naar de overwegingen in dit besluit ten aanzien van de bestaande agrarische bedrijven en de nieuwvestigingen in het bedoelde gebied.

Wat betreft de aangevoerde bezwaren met betrekking tot de gebieden met lintbebouwing, waar een sterke vermenging heeft plaats gevonden van agrarische bedrijven en burgerwoningbouw, kan worden ingestemd met het door de gemeenteraad te dien aanzien ingenomen standpunt. De hinder van de agrarische bedrijven op de directe omgeving dienen te worden opgelost binnen de mogelijkheden van de Hinderwet.

- 12 Polderdistrict "Over-Betuwe",
Postbus 25 te Elst

KORTE INHOUD

Reclamant maakt bezwaar omdat het bestemmingsplan geen rekening houdt met de dijkverzwaringswerkzaamheden aan de Rijn- en Waalbandijk.

De basisplannen voor deze dijkverbetering zijn op 30 november 1972 en 17 mei 1973 reeds door de "Coördinatiecommissie voor de dijkverbeteringsplannen in Gelderland" vastgesteld. Aan het gemeentebestuur werden op aanvraag aangepaste situatietekeningen verstrekt.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

Ondanks het feit dat reclamant vermeldt dat de basisplannen op 17 mei 1973 waren vastgesteld, bleek op de van hunnen wege gehouden hoorzitting, dat ten tijde van het gereedkomen van dit bestemmingsplan (in april 1979) voor belangrijke gedeelten nog geen beslissing bekend was op de vraag aan welke zijde de bandijk verzwaaard moest worden.

Met het door de gemeenteraad ingenomen standpunt kan worden ingestemd. Het gemeentebestuur wordt bij deze herinnerd aan de toezegging, dat, zodra de basisgegevens voor de plaatselijke dijkverzwaringen bekend zijn, een partiële wijziging van het bestemmingsplan zal worden voorbereid en in procedure zal worden gebracht.

- 13 De heer A.G. van Roosmalen
Molenstraat 6 te Doornenburg,
De heer M. Aleven,
Molenstraat 6a te Doornenburg

KORTE INHOUD

Reclamanten maken bezwaar tegen de bij de vaststelling van het bestemmingsplan aangebrachte vergroting van het agrarisch bouwperceel nabij de woningen van reclamanten. Gevreesd wordt, dat door uitbreiding van het betreffende pluimveebedrijf de stankoverlast nog verder zal toenemen.

BEOORDELING GEDEPUTEERDE STATEN

De vergroting van het agrarisch bouwperceel in het betreffende agrarische gebied stuit in planologisch opzicht niet op bezwaren. Het bedrijf is hinderwetplichtig. Hinder voor de directe omgeving zal op basis van de Hinderwet bestreden moeten worden.

Mij bekend
de griffier der Staten

Plan knuikgebed
1978
Onthouding goed-
keuring plankoor.

HAALDEREN

Via
Secr.-Bm

**Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en
Milieubeheer**

*Road 18.3/85
Vla*

Ingek. d.d. 4 MAART 1985

Ind. Nr. 269/85

Bijl: 1

L.h.v. A 2 / *epu verhuur*

Postbus 20951
2500 EZ 's-Gravenhage
telefoon 070-264201, tst:
telex 34429

2293 men Hoogland

De Raad der gemeente Bemmell,
Kinkelenburglaan 6,
6681 BJ Bemmell.

Centrale Directie
Juridische Zaken
Afdeling Bestuurszaken.

Uw kenmerk

Uw brief van

Kenmerk

Datum

27 FEB. 1985

MJZ 2725040

Onderwerp

Bestemmingsplan : " Buitengebied 1978 ", gemeente Bemmell.

Hierbij zend ik U afschrift van het Koninklijk Besluit van 14 februari 1985 no. 30, houdende beschikking op Uw beroep tegen het besluit van gedeputeerde staten van Gelderland van 26 juni 1980, no. 9291/202-R0105.

Bij Koninklijk Besluit d.d. 14 februari 1985, no. 30 onherroepelijk goedgekeurd m.u.v. de navolgende onderdelen:

- a. het plan: -de bestemming primaire auto-
weg en benzinestation ten
oosten van de kruising met
de TW 102;
-de bestemming baksteenindu-
strie ten zuiden van Bemmell
en Haalderen;
-de bestemming manege voor
zover betreft aanduiding II,
voorkomend in detail no.16;
b. de voorschriften: artikel 58 en 59.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze :

De Directeur Juridische Zaken,

[Handwritten signature]

De minister van Volkshuisvesting, Ruim-
telijke Ordening en Milieubeheer.

Bijlagen:

Bezoekadres:
van Alkemade laan 85
Bereikbaar met de buslijnen 18 (stations HS - CS), en 23,
NZH-bus vanuit Amsterdam 89, en vanuit Leidschendam 64 of 65.

Verzoeken bij beantwoording onderwerp, datum en kenmerk van deze brief te vermelden

WIJ BEATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

14 FEBRUARI 1985

no. 30

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door de raad der gemeente Bommel, de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland te Arnhem, H.J.P. Proos te Angeren, de Gelderse Milieufederatie te Arnhem, de Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het stadsgewest Nijmegen, Commissie Natuurbehoud te Nijmegen, Terwindt & Arntz Bommel B.V. te Haalderen, de Consulente voor het Natuurbehoud in de provincie Gelderland te Arnhem, de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar te Zevenaar, W. Aleven-Hoogveld en A.G. van Roosmalen en J.Th.M. Hendriks, allen te Doornenburg, tegen het besluit van gedeputeerde staten van Gelderland van 26 juni 1980, no. 9291/202-R0105, waarbij gedeeltelijk goedkeuring is onthouden en gedeeltelijk goedkeuring is verleend aan het bestemmingsplan "Buitengebied 1978" der gemeente Bommel, met de daarbij behorende voorschriften;

De Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 november 1984, no. G01.80.0283.172.84;

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 8 febr. 1985, no. MJZ 0825C18 Centrale Directie Juridische Zaken Afdeling Bestuurszaken;

Overwegende dat de raad der gemeente Bommel in zijn openbare vergadering van 26 april 1979 heeft vastgesteld het bestemmingsplan "Buitengebied 1978" dier gemeente, met de daarbij behorende voorschriften;

dat de raad daarbij ten aanzien van de detailkaart heeft besloten tot het wijzigen van detail no. 16; dat deze wijziging inhoudt, dat het perceel grond aan de Lodderhoeksestraat te Angeren, kadastraal bekend gemeente Angeren, sectie A, no. 996, tot manege wordt bestemd; dat hij voorts met betrekking tot de voorschriften heeft besloten tot het invoegen van een nieuw artikel, te weten artikel 40, waarin de bestemming "Manege" wordt geregeld;

dat de raad daarbij vervolgens ten aanzien van de door de Gelderse Milieufederatie, de Stichting Werkgroep Milieubeheer Nijmegen en de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar bij hem ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, heeft overwogen, dat het tracé van Rijksweg no. 15 een door de Minister van Verkeer en Waterstaat op het Rijkswegenplan vastgesteld tracé is en dat dit tracé in het vastgestelde Streekplan Midden-Gelderland op gelijke wijze is weergegeven; dat, hoewel in het ontwerp-structuurschema Verkeer en Vervoer ten aanzien van dit weggedeelte over een uitvoering na 1990 wordt gesproken, mag worden aangenomen, dat de provinciale overheid door het opnemen in het genoemde streekplan de verwachting heeft, dat dit tracé binnen 10 jaar verwezenlijkt zal worden; dat, alvorens een weg daadwerkelijk kan worden aangelegd, het tracé daarvan in een bestemmingsplan moet zijn opgenomen; dat deze bestemming evenwel onaanvaardbaar kan worden vertraagd door het indienen van bezwaarschriften bij de raad en bij gedeputeerde staten en in beroep eventueel bij de Kroon, zodat het gewenst is tijdig de voorbereidingen daartoe treffen;

dat de raad daarbij verder ten aanzien van de door Terwindt en Arntz Bommel B.V. bij hem ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, heeft overwogen, dat de bijzondere ligging van de in de uiterwaarden gelegen steenfabrieken door dit plan weliswaar wordt bestendigd, doch beslist niet voor andere industriële doeleinden wordt vrijgegeven; dat, indien zich sanering of staking van de produktie van baksteen gaat voordoen, eerst dan nagegaan dient te worden, welke bestemming ter plaatse aanvaardbaar is, welke dan door middel van een partiële wijziging tot stand kan worden gebracht;

dat de raad daarbij wijders ten aanzien van de door de Consulent voor het Natuurbehoud voor de Hoofdingenieur-Directeur voor Landinrichting, Grond- en Bosbeheer in de provincie Gelderland van het Ministerie van Landbouw en Visserij bij hem ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, heeft overwogen, dat met betrekking tot het bezwaar ten aanzien van Rijksweg no. 15 wordt verwezen naar hetgeen hieromtrent is overwogen bij de behandeling van de bezwaren van de Gelderse Milieufederatie, de Stichting Werkgroep Milieubeheer Nijmegen en de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar; dat ten aanzien van de opwaardering van de Bemmelse en Huissense Uiterwaarden is op te merken, dat de bij het plan betrokken landschapsarchitect in nauw overleg met onder meer Staatsbosbeheer, de Provinciale Landbouwkundige Dienst en de Afdeling Landinrichting van de Provinciale Planologische Dienst een zo nauwkeurige landschaps- en natuurwaardering van het gehele buitengebied der gemeente Bemmel heeft betracht; dat de bestemmingen van de uiterwaarden als zodanig dan ook dienen te worden gehandhaafd; dat de bescherming van de meidoornhaag in de Klompenwaard reeds voldoende is verzekerd, aangezien bij de door gedeputeerde staten van Gelderland aan het Rentambt van de Overbetuwe te Elst verleende ontgrondingsvergunning onder andere is bepaald, dat geen kleispecie binnen een afstand van 2 m van de meidoornhaag mag worden gewonnen; dat het uiterwaardengebied bij het Fort Pannerden reeds de bestemming "Agrarisch uiterwaardengebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde" heeft en dat mede tot behoud van de agrarische cultuur ter plaatse de bestemming "Natuurgebied" daar niet gewenst is; dat de Defensiedijk in de Bemmelse Uiterwaarden tot "Landweg" bestemd dient te blijven vanwege de aanliggende landbouwgronden; dat voor wat betreft het verschil tussen de kaarten 7 en 8 opgenomen in de bijlage van de toelichting en het kaartbeeld van het bestemmingsplan kan worden verwezen naar de bladzijden 2 en 3 van de toelichting, waarin een motivering van de landschappelijke waardering van het buitengebied wordt gegeven; dat het, wat de bij het plan behorende voorschriften aangaat, niet juist voorkomt om in

het kader van de behandeling van de bezwaarschriften in te gaan op de juridische mogelijkheden van de voorschriften;

dat de raad daarbij ten slotte heeft besloten tot het vergroten van het agrarische bouwperceel aan de Molenstraat te Doornenburg, kadastraal bekend gemeente Doornenburg, sectie A, nos. 1858 en 1859;

dat gedeputeerde staten van Gelderland bij hun vorengenoemde besluit van 26 juni 1980 aan het onderwerpelijke bestemmingsplan gedeeltelijk goedkeuring hebben onthouden en gedeeltelijk goedkeuring hebben verleend;

dat gedeputeerde staten daarbij ten aanzien van de ontvankelijkheid hebben overwogen, dat het bezwaarschrift van Aannemersbedrijf Hendriks-Doornenburg B.V. niet tijdig is ingezonden en uit dien hoofde niet-ontvankelijk is;

dat gedeputeerde staten daarbij voorts ten aanzien van het plan en de planvoorschriften, voor zover te dezen van belang, hebben overwogen, dat aan de gebieden, die aansluiten aan de bebouwde kernen in het buitengebied de bestemming "Agrarisch produktiegebied met beperkte bebouwing" is gegeven, waarop ingevolge artikel 8 van de planvoorschriften een of meer vormen van agrarisch grondgebruik mogelijk zijn; dat ingevolge het bepaalde in het tweede lid, onder c, van dat artikel op een agrarisch bouwperceel klasse A binnen de bedoelde bestemming ten behoeve van de intensieve veehouderij ofwel veredelingsveehouderij, pluimveehouderij en/of pelsdierfokkerij uitsluitend vernieuwbouw van het bestaande aanwezige oppervlak van bedrijfsgebouwen is toegestaan, zomede uitbreiding danwel nieuwbouw van bedrijfsgebouwen ten dienste van genoemde bedrijfstakken tot een gezamenlijk totaaloppervlak van 250 m²; dat met de hier opgelegde beperking kan worden ingestemd voor zover het de vestiging van nieuwe bedrijven betreft; dat de opgelegde beperking niet dient te worden opgelegd voor de uitbreiding danwel nieuwbouw van bedrijfsgebouwen tot een gezamenlijk totaaloppervlak van 250 m², voor de binnen de onderwerpelijke bestemming reeds bestaande bedrijven; dat een dergelijke beperking ten opzichte van bestaan-

de bedrijven, gelet op het belang van economisch noodzakelijke bedrijfsontplooiing niet verantwoord is, nu niet is gebleken van dringende redenen daartoe en niet is aangetoond dat door toepassing van de specifieke milieuregelingen eventuele hinder niet voldoende zou kunnen worden voorkomen; dat in verband hiermee aan artikel 8, lid 2c, goedkeuring wordt onthouden; dat ingevolge de artikelen 6, lid 4a, en 8, lid 4a, burgemeester en wethouders met betrekking tot de bestemmingen "Agrarisch gebied" en "Agrarisch gebied met beperkte bebouwing" vrijstelling kunnen verlenen van de bouwverboden buiten de agrarische bouwpercelen, voor gebouwen van geringe afmetingen - als schuilplaats en/of voederbergingen voor vee, niet behorende tot een bedrijfsmatig beoefend agrarisch bedrijf - met dien verstande, dat per 2 ha onbebouwd agrarisch gebied, dat de aanvrager ter beschikking staat voor het houden van vee, één schuilgelegenheid en/of voederberging mag worden gebouwd tot een maximaal oppervlak van 50 m², een goothoogte van maximaal 3 m, een hoogte van 6 m; dat het in het door hen voorgestane beleid met betrekking tot de agrarische gebieden onaanvaardbaar is, dat in deze gebieden bouwmogelijkheden worden geschapen, die niet noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het agrarische bedrijf; dat het gemeentebestuur van Bommel hiertegen aanvoert, dat ook niet-agrariërs de gelegenheid moet worden geboden dieren te houden, waarvoor dan een behoefte aan schuilgelegenheid ontstaat; dat deze argumentatie geen wijziging brengt in hun voormelde principiële standpunt; dat voor het onderbrengen van de hierbedoelde dieren gebruik zal moeten worden gemaakt van de mogelijkheden, die de agrarische bedrijven in dat opzicht te bieden hebben; dat aan het bepaalde in artikel 6, lid 4a, en artikel 8, lid 4a, dan ook geen goedkeuring wordt verleend;

dat gedeputeerde staten daarbij vervolgens ten aanzien van de door mr. W.H.B.K. Brunet de Rochebrune, namens H.J.P. Proos, bij hen ingediende bezwaren hebben overwogen, dat in planologisch opzicht de situering van de manege geen bezwaren ontmoet; dat het terrein, dat deel uitmaakt van het buitengebied, geen speciale landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde heeft; dat

het zich bovendien in een sterk verbrokkeld agrarisch gebied bevindt waarop zich reeds veel bebouwing bevindt; dat in een dergelijk gebied een manege zoals de onderwerpelijke aanvaardbaar is; dat dit terrein via de Lodderhoeksestraat zeer goed bereikbaar is; dat het een directe aansluiting op de voortzetting van de tertiaire weg no. 103 heeft alsmede op de Krakkedel; dat maatregelen tegen eventuele hinder nader in het kader van de Hinderwet en/of politietoezicht zullen moeten worden genomen; dat aan de bezwaren niet kan worden tegemoet gekomen;

dat gedeputeerde staten daarbij verder ten aanzien van de door de Gelderse Milieufederatie, de Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het Stadsgewest Nijmegen en de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar bij hen ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, hebben overwogen, dat met betrekking tot hun bezwaar tegen het tracé van Rijksweg no. 15 wordt verwezen naar hetgeen hieromtrent is overwogen ten aanzien van de Consulent voor het Natuurbehoud;

dat gedeputeerde staten daarbij wijders ten aanzien van de door Terwindt en Arntz-Bemmel B.V. bij hen ingediende bezwaren, voor zover te dezen van belang, hebben overwogen, dat het gemeentebestuur overeenkomstig het advies van de Provinciale Planologische Commissie de in het voor-ontwerp opgenomen bestemming "Beton- en baksteenindustrie" heeft gewijzigd in "Baksteenindustrie"; dat de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van de desbetreffende uiterwaarden van dien aard zijn, dat de bestemming "Betonindustrie" een te grote bedreiging zou vormen voor de waarden van dat gebied; dat wordt aangehaald het Koninklijke besluit van 5 april 1977, no. 10 (Beuningen); dat dit Koninklijke besluit het bestemmingsplan "Beuningen-Buitengebied (oostelijk deel)" betreft; dat in dit bestemmingsplan aan de steenfabriek de Staartjeswaard de bestemming "Industriële doeleinden" is gegeven; dat de Kroon, evenals hun college, daartegen bedenkingen had; dat met handhaving van de onthouding van goedkeuring de Kroon overwoog, dat het niet nodig was om bij voorbaat de overgang op een andere vorm van industriële bedrijvigheid op

het huidige bedrijfsterrein uit te sluiten en dat vestiging daarvan in de huidige gebouwen, alsmede in een beperkte aangepaste nieuwbouw, mogelijk was; dat terugkomend op het onderwerpelijke bestemmingsplan dient te worden vermeld, dat het ook van hun zijde niet de bedoeling is bij voorbaat alle andere vormen van industriële bedrijvigheid uit te sluiten; dat afgaande op de huidige situatie de bestemming "Baksteenindustrie" volledig van toepassing is op het huidige gebruik; dat, wanneer de bedrijven niet meer als zodanig werkzaam zouden kunnen zijn, overleg noodzakelijk is om te bezien welke andere industrie (eventueel) hiervoor in de plaats zou kunnen komen; dat de toevoeging "Betonindustrieën" in dit geval een toevoeging is aan de bestemming "Baksteenindustrie", waarvan niet vast staat, dat deze binnen de planperiode verwezenlijkt zal worden; dat dit gedeelte van het bezwaarschrift ongegrond dient te worden verklaard;

dat gedeputeerde staten daarbij voorts ten aanzien van de door de Consulente voor het Natuurbehoud bij hen ingediende bezwaren hebben overwogen, dat bij de vaststelling van het Streekplan Midden-Gelderland een motie is aangenomen, waarbij gedeputeerde staten worden uitgenodigd er bij de Minister van Verkeer en Waterstaat op aan te dringen dat dit ontbrekende deel van Rijksweg no. 15 ten spoedigste zal worden gerealiseerd; dat dit besluit destijds is genomen in afwijking van het Structuurschema Verkeer en Vervoer, deel a, Beleidsvoornemen, waarin het genoemde wegvak stond opgenomen in fase 2, hetgeen betekent: aanleg mogelijkerwijze na de negentiger jaren en mogelijkheden daartoe niet blokkeren; dat sindsdien bij een veelheid van gelegenheden is gepoogd de Rijksoverheid tot een positiever standpunt over dit wegvak te bewegen; dat bijvoorbeeld onder andere in het Gelders Commentaar op het Structuurschema Verkeer en Vervoer op plaatsing in de eerste fase is aangedrongen; dat bij de behandeling van het Streekplan Midden-Gelderland in de Rijks Planologische Commissie wederom op een vervroegde aanleg is aangedrongen; dat ondanks deze pogingen in de verschenen regeringsbeslissing het wegvak Bemmeler-Babberich van Rijksweg no. 15 in

fase 2 is blijven staan; dat gedeputeerde staten van mening zijn, dat de regeringsbeslissing op dit moment geen aanleiding geeft tot heroverweging van het eerder door de provincie ingenomen standpunt met betrekking tot het onderwerpelijke wegvak; dat er, aangezien de onderwerpelijke projectie van de Rijksweg over het grondgebied van de gemeente Bemmelen in overeenstemming is met het streekplan, van hun zijde geen aanleiding bestaat goedkeuring aan dit Rijksweggedeelte te onthouden; dat gedeputeerde staten, mede gelet op het economische belang van deze wegverbinding voor Oost-Gelderland, het voornemen hebben stappen te blijven ondernemen om alsnog te bereiken, dat de aanleg van dit wegvak in een eerder stadium mogelijk wordt; dat aan het bezwaarschrift op dit onderdeel niet kan worden tegemoetgekomen; dat zij naar aanleiding van het bezwaar, dat de natuur- en landschapswaardering voor grote delen van de Bemmelse en Huissense uiterwaarden niet in overeenstemming is met die van het Streekplan Midden-Gelderland, opmerken, dat het streekplan voor het overgrote deel van de hiergenoemde uiterwaarden de aanduiding "Landelijk gebied II" heeft opgenomen; dat de volgende begripsomschrijving en meest gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen hierbij hoort; dat hieronder landbouwgronden vallen met grote natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten; dat deze gebieden daarnaast voor het merendeel landbouwkundig van grote betekenis zijn; dat het beleid ten aanzien van deze gebieden vooral is gericht op natuurbehoud en landschapsbeheer; dat, voor zover dit uiterwaarden betreft, ook rekening dient te worden gehouden met een goed rivierbeheer; dat het ten aanzien van de landbouw te voeren beleid op deze gewenste ontwikkeling dient te worden afgestemd; dat deze gebieden voorts van betekenis zijn voor de extensieve openluchtrecreatie; dat plannen, die verbetering van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteit tot doel hebben, worden bevorderd; dat bij afweging van verschillende belangen die van natuur en landschap zwaar wegen; dat plannen tot verbetering van agrarische produktie-omstandigheden (bouwwerken, aanleg of verharding van wegen, ontwatering)

toelaatbaar zijn als zij passen binnen het op natuurbehoud en landschapsbeheer gericht beleid; dat bij uitvoering aandacht dient te worden besteed aan ontwikkeling van natuurwetenschappelijke en landschappelijke kwaliteiten; dat vestiging van nieuwe agrarische bedrijven in principe niet mogelijk is; dat vestiging van verblijfsrecreatieve voorzieningen niet mogelijk is; dat voor de dagrecreatie alleen voorzieningen met een exentensief karakter toelaatbaar zijn; dat het streekplan met betrekking tot de begrenzing tussen de verschillend gewaardeerde gebieden het volgende vermeldt: "De grenzen tussen de verschillende categorieën landelijk gebied dienen als globaal te worden beschouwd. In veel gevallen moet aan een geleidelijke overgang van de ene naar de andere categorie worden gedacht"; dat de bestemmingen, die zich in deze gebieden bevinden natuurgebied, agrarische gebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde, agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde, bos van natuurwaarde en landschappelijke waarde en baksteenindustrie zijn; dat de hierbij behorende voorschriften in voldoende mate rekening houden met de landschappelijke waardering; dat in globale zin de begrenzing van de waardering van deze gebieden is, zoals deze is aangegeven in het Streekplan Midden-Gelderland; dat de schaal van het onderwerpelijke bestemmingsplan (1 : 10.000) van dien aard is, dat een meidoornhaag onmogelijk nauwkeurig op de plankaart in beeld kan worden gebracht; dat overigens kan worden vermeld, dat de meidoornhaag in de Klompenwaard deel uitmaakt van de bestemming "Natuurgebied" en uit dien hoofde reeds voldoende bescherming geniet; dat artikel 15 van de voorschriften (natuurgebied) namelijk behoud, beheer en/of herstel van gewassen en begroeiingen vermeldt; dat de bestemming tot "Landweg" van de zogenaamde defensiedijk geheel overeenkomstig de bestaande toestand is; dat voor het waarborgen van de rust in dat gebied andere maatregelen noodzakelijk en ook mogelijk zijn; dat er voor moet worden gewaakt, dat een bestemmingsplan aan zijn doel voorbij schiet, dat wil zeggen dat met de ordening van de ruimte in dit bestemmingsplan een beleid gaat worden gevoerd, dat ook

andere (beleids)terreinen gaat bestrijken dan volgens de bedoelingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is geoorloofd; dat deze andere beleidsterreinen vaak een eigen regime hebben en dan ook een eigen discipline vereisen, zodat bij regeling in het bestemmingsplan een détournement de pouvoir daaraan niet vreemd zou zijn; dat zowel bij het opstellen van een bestemmingsregeling als bij de latere toepassing daarvan een afweging van de meespelende belangen - die van diverse aard kunnen zijn - moet plaatsvinden; dat deze evenwel binnen de bedoelingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening moet blijven; dat met de reclamant kan worden ingestemd, dat bij een uitgebreide doeleindenomschrijving van een aantal bestemmingen het voorschrift aan duidelijkheid wint en de toepassing daarvan vergemakkelijkt zal worden; dat de thans voorliggende regeling evenwel niet van dien aard is, dat de door de reclamant bedoelde belangen in het gedrang komen; dat het onthouden van de goedkeuring aan de opgenomen regeling te ver zou voeren;

dat gedeputeerde staten daarbij ten slotte ten aanzien van de door A.G. van Roosmalen en M. Aleven bij hen ingediende bezwaren hebben overwogen, dat de vergroting van het agrarische bouwperceel in het desbetreffende agrarische gebied in planologisch opzicht niet op bezwaren stuit; dat het bedrijf hinderwetplichtig is; dat hinder voor de directe omgeving op basis van de Hinderwet zal moeten worden bestreden;

dat de raad der gemeente Bemmelen in beroep aanvoert, dat hij zich met het ingenomen standpunt van gedeputeerde staten inzake de onthouding van goedkeuring voor wat betreft de artikelen 8, lid 2c, 6, lid 4a, en 8, lid 4a, niet kan verenigen; dat enerzijds de bebouwingsdichtheid binnen deze gebieden zodanig groot is, dat artikel 8, lid 2c, geen mogelijkheden laat binnen deze gebieden nieuwe agrarische bouwpercelen toe te voegen anders dan met toepassing van een volledige planwijziging, waarbij alle belangen kunnen worden afgewogen; dat een ongeremde uitbreidingsmogelijkheid van de grootschalige gebouwen ten behoeve van de intensieve veehouderij c.a. binnen dit gebied, mede gezien de

talrijke agrarische bouwpercelen in dit gebied, uit ruimtelijke overwegingen ongewenst is; dat de ruimtelijk gewenste duidelijke overgang tussen geconcentreerde dorpsbebouwing en platteland (agrarisch gebied) door de verdichte bebouwing ten dienste van de intensieve veehouderij c.a. wordt vervaagd danwel niet meer waarneembaar is; dat hij anderzijds - met de Inspecteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland - van mening is, dat bij vergunningen ingevolge de milieuwetgeving (Hinderwet) de ruimtelijke situatie veelal bepalend is voor het verkrijgen van een vergunning; dat een goed ruimtelijk beleid binnen de zones rondom de dorpskernen met als bestemming "Agrarisch gebied met beperkte bebouwing" ook ruimtelijke maatregelen noodzaakt te nemen ter bevordering van een goed danwel redelijk aanvaardbaar woonmilieu; dat de onthouding van goedkeuring, voor zover het de artikelen 6, vierde lid, en 8, vierde lid, betreft, betrekking heeft op gebouwen van geringe afmetingen (maximaal 50 m²) zoals schuilplaatsen en/of voederbergingen voor vee, niet behorende tot een bedrijfsmatig beoefend agrarisch bedrijf; dat de bouw van hiervoor bedoelde schuilplaatsen uitsluitend wordt toegestaan bij vrijstelling in die agrarische produktiegebieden, waar belangen van natuur en landschap niet danwel van zeer ondergeschikte betekenis aanwezig zijn; dat de aanvrager de beschikking moet hebben over ten minste 1 ha c.q. 2 ha onbebouwde agrarische grond, waardoor wordt voorkomen, dat op zeer beperkte oppervlakte grond schuilgelegenheden kunnen worden gebouwd en er een duidelijke relatie wordt gelegd tussen een te beweiden oppervlak ten dienste van het vee (paard, pony, schaap enzovoort) en zijn behoefte aan schuilgelegenheid; dat, ongeacht het feit of de eigenaar van vee boer of burger is, de behoefte aan schuilgelegenheid voor dieren blijft bestaan; dat, met name op het platteland, ook niet-agrariërs in toenemende mate houders van dieren zijn; dat deze ontwikkeling regeling behoeft in het kader van de ruimtelijke ordening en alleen om zeer dringende ruimtelijke redenen niet gehonoreerd dient te worden; dat de afweging van de ruimtelijk relevante overwegingen heeft

geleid tot het in principe accepteren van schuilgelegenheden bij vrijstelling in de bestemmingsklassen "Agrarisch gebied" en "Agrarisch gebied met beperkte bebouwing"; dat het naar zijn mening binnen deze bestemmingen verantwoord is in te spelen op de groeiende maatschappelijke behoefte aan deze schuilplaatsen; dat de belangen, welke met de ruimtelijke ordening worden gediend, niet dan wel niet zodanig blijvend worden geschaad dat aan deze bepaling goedkeuring moet worden onthouden; dat hij verzoekt aan de hiervoor vermelde artikelgedeelten alsnog, indien mogelijk op zo kort mogelijke termijn, goedkeuring te verlenen;

dat de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland in beroep aanvoert, dat uit de praktijk blijkt, dat nieuwvestiging van agrarische bedrijven in de onderwerpelijke zones rondom woonkernen, alsmede in de zones met lintbebouwing in het buitengebied weinig voorkomt; dat de milieuhygiënische problematiek rondom de intensieve veehouderij zich juist toespitst in bedoelde zones, waar de veelal kleinschalige agrarische bedrijven zich wegens gebrek aan voldoende landbouw-areaal steeds verder plegen te ontwikkelen in de richting van de intensieve veehouderij; dat weliswaar de mogelijkheid bestaat om via de Hinderwet aan individuele bedrijven zekere beperkingen op te leggen, ter bescherming van de directe omgeving tegen ernstige hinder, maar dat hiermee het proces van een cumulerende aantasting van het woon- en leefklimaat in ruimere omgeving slechts in geringe mate kan worden afgeremd; dat bovendien veelal de ruimtelijke situering van een intensieve veehouderij c.a. bepalend is voor het verkrijgen van een vergunning ingevolge de milieuwetgeving (Hinderwet) en het derhalve van een duidelijk en consistent beleid getuigt hiermee reeds bij het bestemmingsplan rekening te houden; dat het ook blijkens Kroonjurisprudentie van een goed ruimtelijk beleid getuigt, indien bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening wordt gehouden met de beperkingen, die in het kader van de Hinderwet aan bedrijfsactiviteiten worden opgelegd (verwezen wordt naar onder andere het Koninklijke besluit van 13 april 1976, no. 14 (Kerkwijk) en

het Koninklijke besluit van 5 juli 1978, no. 35 (Loosdrecht)); dat een dergelijk beleid in het buitengebied van de gemeente Bommel dringend gewenst is, enerzijds ter bescherming van de daarin gelegen woonkernen en anderzijds met het oog op de sterk ontwikkelde woonfunctie van het buitengebied (circa 60% van de nederzettingen in het buitengebied is niet-agrarisch); dat hij daarom bezwaar maakt tegen het onderwerpelijke besluit van gedeputeerde staten tot onthouding van goedkeuring aan artikel 8, lid 2c, van de planvoorschriften en verzoekt het plan door de raad der gemeente Bommel te doen wijzigen conform zijn bezwaarschrift aan de genoemde raad van 31 augustus 1978;

dat H.J.P. Proos in beroep aanvoert, dat noch bij de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad, noch in beroep door gedeputeerde staten op enigerlei wijze aannemelijk is gemaakt of er wel behoefte is aan een derde manege binnen de gemeente; dat de toelichting op het bestemmingsplan niet meer bevat dan de op geen enkele wijze onderbouwde bewering dat er dringend behoefte aan een nieuwe manege zou zijn; dat dit des te meer bevreemdt, daar met name de reeds bestaande manege van de heer Jansen, Kamervoorst no. 45 te Angeren - die overigens uitsluitend omdat hij te laat op de hoogte was van de tervisielegging van het bestemmingsplan en een bezwaarschrift op die grond niet-ontvankelijk zou zijn verklaard geen bezwaarschrift heeft ingediend - onder het overgangsrecht is geplaatst; dat dit impliceert dat het gemeentelijke beleid erop zou zijn gericht deze manege te zijner tijd te saneren; dat deze goed geoutilleerde manege volgens mededeling van de heer Jansen nog lang niet voor 100% wordt gebruikt; dat de "Veldruitertjes" voor wie het litigieuze terrein - waarvan zij overigens de eigendom niet bezitten - tot "Manege" wordt bestemd, naast een zestal andere verenigingen c.q. groepen die er thans nog gebruik van maken voorheen gebruik hebben gemaakt van de manege van de heer Jansen; dat het gebruik daarvan door de "Veldruitertjes" is beëindigd vanwege een verschil van mening over de hoogte van de daarvoor te betalen vergoeding; dat de realiteit van de litigieuze bestemming ook

bij gedeputeerde staten is bestreden; dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de kleine vereniging de "Veldruitertjes" (enige tientallen leden) op wier initiatief de bestemming is gelegd, in staat zou zijn een behoorlijke manege te exploiteren, te meer daar met name de bestaande manege van de heer Jansen nog voldoende ruimte en mogelijkheden biedt en een moeilijke concurrentiepositie voor de nieuwe manege oplevert; dat voorts de argumenten van gedeputeerde staten met betrekking tot het ontbreken van landschappelijke/natuurwetenschappelijke waarden en het sterk verbrokkelde agrarische gebied waarin het terrein zich bevindt op zich niet geheel juist of relevant zijn; dat bij een manege immers veelal de behoefte aanwezig zal zijn aan een geschikt uitloopgebied dat zich met gebruik door de paardensport verdraagt; dat daarvan in ieder geval geen sprake is; dat zich aan de noordzijde het uiterwaardengebied bevindt, dat is gekwalificeerd als "Agrarisch gebied van grote landschappelijke waarde" en "Natuurgebied"; dat voor het overige het volledig wordt ingeklaard door een als "agrarisch" bestemd gebied, zij het met een groot aantal bouwblokken; dat zich alleen aan de oostzijde een afwijkende bestemming bevindt namelijk een kampeercentrum; dat een serieus te nemen agrarisch beleid - dat gezien de strekking van de toelichting wordt nagestreefd - in die situatie juist zou pleiten voor het weren van wezensvreemde bestemmingen; dat het argument van gedeputeerde staten, dat zich in het gebied reeds veel bebouwing bevindt, op zich geenszins de bestemming "Manege", noch visueel, noch functioneel motiveert; dat visueel gezien de bebouwing in de Boerenhoek (verwezen wordt naar de kaart "bestaande toestand") van het litigieuze perceel wordt afgescheiden door een vrij dicht begroeide boomgaard, zodat de gesuggereerde in- c.q. aanpassing van de bestaande bebouwing visueel niet opgaat; dat functioneel ook geen aansluiting kan worden gevonden op de bestaande bebouwing, omdat het woonbebouwing (verbouwde landarbeiderswoningen) betreft en een manege zich daarmee niet verdraagt; dat zich ten zuiden van de Lodderhoeksestraat een boerderij en ten oosten van het litigieuze perceel de woning van

appellant bevindt; dat een manege daarmee noch visueel, noch functioneel is te verenigen; dat voorts het argument dat maatregelen tegen hinder in het kader van de Hinderwet, algemener in het kader van de milieuhygiënische wetgeving moeten worden genomen,

op zich wel juist maar niet volledig is; dat het immers er primair om gaat of een hinderlijk bedrijf ter plaatse moet worden gesitueerd; dat dit met name is, omdat bepaalde vormen van hinder niet anders dan met ruimtelijke maatregelen kunnen worden voorkomen, zoals de hinder die wordt ondervonden van een buitenmanege door trainingen, concoursen enzovoort; dat vervolgens de milieuhygiënische nadelige effecten met het instrumentarium van de milieuhygiënische wetgeving dienen te worden bestreden; dat dit betekent, dat in de ruimtelijke afweging wel degelijk rekening dient te worden gehouden met de ruimtelijke effecten van milieuhygiënische hinder; dat om die reden in den lande immers ook in bufferzones rond woonkernen nieuwe agrarische bouwblokken worden geweerd en hinderlijke bedrijven zoveel mogelijk uit woonkernen worden verplaatst naar speciaal daartoe aangewezen terreinen daarbuiten; dat het uitsluitend verwijzen naar de beschermingsmogelijkheden van de milieuhygiënische wetgeving door gedeputeerde staten derhalve voorbij gaat aan de ruimtelijke relevantie van deze hinder en derhalve onvoldoende is; dat daarbij komt, dat op grond van de gedragingen van de eigenaar van het desbetreffende terrein, zoals reeds gesteld in het bezwaarschrift bij gedeputeerde staten, weinig hoop kan bestaan dat met de rechtmatige belangen van de naaste omgeving rekening zal worden gehouden; dat voorts tegen het argument, dat het terrein goed ontsloten is, is in te brengen dat de ontsluiting niet van dien aard is, dat zij geschikt is voor de paardensport; dat er geen "ruiterpaden" zijn, doch uitsluitend brede bermen; dat deze zullen worden vertrapt; dat van gemeentezijde in het verleden reeds bezwaar is gemaakt tegen begrazing daarvan door vee van appellant, zodat het thans vreemd overkomt dat een ernstige aantasting daarvan door paarden wel aanvaardbaar zou zijn; dat, indien het argument van gedeputeerde staten niet in deze zin

bedoeld zou zijn, maar uitsluitend als aanduiding van de eis dat een manege goed bereikbaar dient te zijn voor verkeer, de betekenis ervan marginaal is voor de aanwijzing van het terrein als manege; dat deze eis immers aan zeer veel verschillende bestemmingen dient te worden gesteld, maar op zich nog geen argument is voor de toelaatbaarheid van de specifieke bestemming "Manege"; dat verder moge worden opgemerkt, dat in de toelichting op pagina 30, tweede alinea, de indruk wordt gewekt dat enig haastwerk bij de voorbereiding van dit plan niet kan worden ontkend; dat overigens wordt opgemerkt, dat de schaal van de plankaarten (1 : 20.000 en 1 : 5.000) niet voldoet aan de eis van artikel 11 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening; dat het voorgaande ertoe leidt, dat het plan ten aanzien van de bestemming "Manege" bij hem sterk de indruk van "gelegenheidsplanologie" wekt; dat hij verzoekt het onderwerpelijke besluit van gedeputeerde staten van Gelderland van 26 juni 1980 waarbij goedkeuring is verleend aan de bestemming "Manege", voor zover betrekking hebbend op het perceel in het bestemmingsplan omschreven als gelegen: "nabij de Lodderhoeksestraat 57 te Angeren, kadastraal bekend onder gemeente Angeren, sectie A, nr. 996", op de plankaart aangegeven als detail 16, nader omschreven in de voorschriften in artikel 40, te vernietigen;

dat de Gelderse Milieufederatie in beroep aanvoert, dat haar bezwaren voortvloeien uit het feit, dat realisering van het traject van Rijksweg no. 15 het natuurgebied de Oude Rijnstrangen zeer ernstig zal aantasten en verder belangrijke schade zal toebrengen aan de uiterwaarden langs het Pannerdens Kanaal en de omgeving van het kasteel de Doornenburg; dat de opvatting dat deze verbinding van groot economisch belang zou zijn voor Oost-Gelderland, zoals nog steeds door de provincie wordt gesuggered, door haar reeds jaren wordt bestreden, op grond van de lage verkeersprognose en van het feit, dat er verschillende alternatieve verbindingen aanwezig zijn; dat het dan ook niet voor niets is, dat in het Structuurschema Verkeer en Vervoer de eventuele aanleg van dit wegvak pas na 1990 in het vooruitzicht

wordt gesteld; dat, indien deze aanleg dan inderdaad nog aan de orde komt, in ieder geval nadere bezinning op het tracé nodig zal zijn; dat het dan ook prematuur is om nu reeds het tracé in bestemmingsplannen vast te leggen; dat zij derhalve verzoekt aan dit onderdeel van het plan goedkeuring te onthouden, zoals reeds eerder gebeurde ten aanzien van tracégedeelten in de gemeente Zevenaar;

dat de Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het stadsgewest Nijmegen, Commissie Natuurbehoud in beroep aanvoert, dat gedeputeerde staten haar bezwaar met betrekking tot het op de plankaart vastgelegde tracé van Rijksweg no. 15 ten oosten van de Karstraat ongegrond hebben verklaard; dat haar bezwaar ter zake is gestoeld op het ministeriële Structuurschema Verkeer en Vervoer, in welk schema de eventuele aanleg van het desbetreffende wegvak pas na 1990 aan de orde komt; dat zij bovendien meent, dat de algehele onzekerheid op verkeersgebied ten gevolge van de energiecrisis alle redelijkheid ontnam aan het voornemen om zoveel mogelijk jaren vooruitlopend op 1990 een tracé vast te leggen; dat een eenmaal vastgelegd tracé immers gaat werken als een zichzelf vervullende profetie, ten gevolge waarvan een eventuele discussie na 1990 voortijdig wordt beïnvloed; dat de te verwachten schade aan met name het natuurgebied van de Oude Rijnstrangen, maar ook op Bemmels grondgebied voor haar niet aanvaardbaar is, mede op grond van haar twijfel aan de economische noodzaak van de aanleg van dit deel van Rijksweg no. 15 en de bestaande of toekomstige alternatieven; dat zij zich bij de indiening van dit bezwaar weet gesteund door de uitspraak van de Raad van State met betrekking tot het tracé van dezelfde Rijksweg ten oosten van het Pannerdens Kanaal; dat zij er dan ook op vertrouwt, dat aan dit onderdeel van het bestemmingsplan "Buitengebied" der gemeente Bommel goedkeuring zal worden onthouden;

dat Terwindt & Arntz Bommel B.V. in beroep aanvoert, dat zij haar bezwaren met betrekking tot de bestemming "Baksteen-industrie", zoals omschreven in artikel 28, eerste lid, van de planvoorschriften, handhaaft; dat zij er begrip voor kan opbren-

gen, dat - indien de baksteenfabricage geheel of gedeeltelijk wordt gestopt - het niet acceptabel is dat ieder andere, willekeurige, industrie daarvoor in de plaats komt; dat zij het evenwel onjuist acht - en daarin ligt de kern van haar bezwaar -, dat iedere andere, ook milieuvriendelijke, industriële activiteit in feite onmogelijk wordt gemaakt; dat rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat in de toekomst gehele of gedeeltelijke overschakeling van baksteenfabricage naar een ander industriële activiteit is geboden; dat om in deze gevallen een slagvaardig beleid te voeren en op korte termijn de gehele of gedeeltelijke omschakeling te realiseren is vereist dat het bestemmingsplan ruimte laat voor andere, milieuvriendelijker bestemmingen dan baksteenfabricage; dat zij verzoekt een zodanige beslissing te nemen, dat aan dit bezwaar (alsnog) wordt tegemoet gekomen;

dat de Consulent voor het Natuurbehoud in de provincie Gelderland in beroep aanvoert, dat hij de in zijn bezwaarschrift aan gedeputeerde staten genoemde bezwaren handhaaft; dat hij, voor zover nodig, een nadere toelichting of motivering geeft; dat op de plankaart een gedeelte van het nog niet gerealiseerde onderdeel van Rijksweg no. 15 tussen Bemmelen en Babberich voorkomt; dat de aanleg van dit wegvak in het Structuurschema Verkeer en Vervoer is ondergebracht in de fase 2 (aanleg na de jaren negentig), zodat eventuele aanleg niet binnen de planperiode van het bestemmingsplan zal plaatsvinden; dat het bovendien geenszins vaststaat, dat de verbinding Bemmelen-Babberich, zo deze ooit wordt aangelegd, het thans op de plankaart aangegeven tracé zal volgen; dat immers, indien al besloten mocht worden tot aanleg, dan blijkt het gestelde in het Structuurschema Verkeer en Vervoer alsnog tot heroverweging van het in 1962 vastgestelde tracé zal worden overgegaan; dat hij onder verwijzing naar het Koninklijke besluit betreffende het bestemmingsplan "Buitengebied" der gemeente Zevenaar van 27 februari 1980, no. 72, verzoekt aan het binnen het grondgebied van de gemeente Bemmelen liggende deel van Rijksweg no. 15 goedkeuring te onthouden; dat uit zijn bezwaarschrift ingediend bij gedeputeerde staten blijkt, dat hij

bezwaar heeft tegen de wijze van waarderen van belangen van natuur en landschap in de uiterwaarden; dat hij dit in concreto heeft toegespitst op het onder- of niet waarderen van de natuurwetenschappelijke aspecten in belangrijke delen van de uiterwaarden; dat hij daarbij heeft verwezen naar het Streekplan Midden-Gelderland, waarin aan de desbetreffende uiterwaarden grotendeels de aanduiding Landelijk Gebied II is gegeven, hetgeen inhoudt, dat met name het behoud van de natuurwetenschappelijke (en landschappelijke) waarden primair gesteld is ; dat hij met name de natuurwetenschappelijke (faunistische, vegetatiekundige) waarden vermeldt, omdat bij de belangenafweging welke in het streekplan heeft plaatsgevonden ten behoeve van de aanduidingen in het Landelijke Gebied, landbouwkundige en ecologische belangen tegen elkaar zijn afgewogen; dat de landschappelijke visuele aspecten niet expliciet aan de orde zijn geweest; dat hierop voortgaand kan worden gesteld, dat het college van gedeputeerde staten in feite niet is ingegaan op zijn bezwaar; dat immers bij de beantwoording, los van een uitgebreid citaat uit het Streekplan Midden-Gelderland, na opsomming van de in de uiterwaarden voorkomende bestemmingen slechts wordt gesteld: "De hierbij behorende voorschriften houden in voldoende mate rekening met de landschappelijke waardering"; dat hij, zoals uit het voorgaande mag blijken, geen bezwaar heeft tegen de landschappelijke waardering maar juist tegen de natuurwetenschappelijke waardering, reden waarom hij zijn bezwaar handhaaft; dat zijn derde bezwaar, ingediend bij gedeputeerde staten, tweeledig was; dat in de eerste plaats naar zijn mening ten onrechte een zeer markante en bijzonder waardevolle meidoornhaag in de Klompenwaard niet als "Natuurgebied" is bestemd; dat gedeputeerde staten in de beantwoording van dit bezwaar stellen, dat de schaal van het onderwerpelijke bestemmingsplan van dien aard is, dat een meidoornhaag onmogelijk nauwkeurig op de plankaart in beeld kan worden gebracht en dat bovendien de meidoornhaag deel uitmaakt van de bestemming "Natuurgebied"; dat hij hiertegen het volgende inbrengt; dat in het vigerende plan "Buitengebied - Natuurge-

bieden", goedgekeurd door gedeputeerde staten bij besluit van 28 april 1975, deze meidoornhaag als belangrijk element apart werd bestemd; dat er, gezien het feit dat dit vigerende plan dezelfde schaal kent en gedeputeerde staten bij hun destijds genomen besluit een specifieke bestemming wel hebben goedgekeurd, zijns inziens kan worden gesproken van een onzorgvuldige motivering; dat dit te meer geldt, daar legio voorbeelden zijn aan te halen van ook door gedeputeerde staten van Gelderland goedgekeurde bestemmingsplannen, waarin meer of minder markante hagen, boomgroepen, singels en houtwallen wegens hun landschapsstructuur bepalend karakter en/of natuurwetenschappelijke kwaliteiten apart zijn bestemd; dat hij de motivering dan ook onjuist en inconsequent acht; dat naar zijn mening de tweede stelling, dat de meidoornhaag door de "onderliggende" bestemming, zijnde "Natuurgebied", reeds zou worden beschermd in strijd is met de feiten; dat hij, indien dit zo zou zijn, uiteraard dit bezwaar niet had ingediend; dat het tweede onderdeel van zijn derde bezwaar betrekking had op de gronden rondom en ten zuidoosten van het fort Pannerden; dat deze gronden van een dermate uitzonderlijke floristische waarde zijn, dat een bestemming "Natuurgebied" hier ten zeerste vereist is; dat gedeputeerde staten op dit onderdeel van zijn bezwaarschrift in het geheel niet zijn ingegaan, zodat hij dit nogmaals naar voren brengt; dat hij ter informatie hier nog aan toevoegt, dat in het bewuste gebied ± 200 tot zeer zeldzame soorten behorende hogere planten voorkomen en dat dit gebied door deze botanische rijkdom tot de uit natuurbeschermingsoogpunt belangrijkste uiterwaarden in Nederland wordt gerekend; dat hij tevens zijn bezwaar tegen de bestemming "Landweg" van de defensiekade in de Bemmelse uiterwaard handhaaft; dat het hier een geasfalteerde zomerkade betreft die - de benaming zegt het reeds - in het verleden een functie heeft gehad in het kader van de landsverdediging; dat de kade niet als openbare weg in de desbetreffende registers is opgenomen; dat er echter clandestien wel op wordt gereden onder meer met auto's, crossmotoren en dergelijke, hetgeen uit een oogpunt van natuurbescherming ongewenst

moet worden geacht; dat hij legalisering van dit gebruik, ook door middel van procedures in het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening onjuist acht; dat zijn laatste bezwaar betref het systeem van gebruiksbepalingen, aanlegvergunningen in relatie met hetgeen qua toelichting op en motivering van de onderscheiden bestemmingen in de toelichting op het plan is opgenomen; dat het antwoord op dit onderdeel van zijn bezwaarschrift in een richting wijst die hij geenszins beoogt en heeft beoogd; dat hij, met handhaving van hetgeen in zijn bezwaarschrift met betrekking tot dit onderdeel is gesteld, het volgende naar voren brengt; dat hij, zich baserende op het algemeen aanvaarde beginsel (zie onder meer artikel 13, onder f, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening) dat in bestemmingsplannen doeleinden van natuur en landschapsbescherming worden nagestreefd, van mening is dat erkenning op gemeentelijk niveau van belangen van natuur en landschap in het buitengebied zou moeten leiden tot een afweging met andere belangen en tot een stelsel van bepalingen dat inhoud geeft aan de genoemde doeleinden; dat hij het een vergaande conclusie acht, dat zulks een "detournement de pouvoir" tot gevolg zou hebben; dat hij reeds in het voorgaande heeft betoogd, dat het noodzakelijk is mede op basis van vaste jurisprudentie bestemmingen en daarop stoelende gebruiksvoorschriften te motiveren; dat het daarbij gehanteerde stelsel van gebruiksvoorschriften dan vervolgens zowel uit een oogpunt van rechtszekerheid als uit een oogpunt van hanteerbaarheid van het plan zo duidelijk mogelijk zal dienen te zijn; dat hij het door hem beoogde systeem een goede opzet voor een dergelijk systeem en zeker ook passend binnen de huidige inzichten van jurisprudentie acht; dat hij dan ook verzoekt te beslissen in de door hem in zijn bezwaarschrift aangegeven zin;

dat de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar in beroep aanvoert, dat zij bezwaar heeft ingediend tegen het tracé van Rijksweg no. 15, zoals opgenomen in het onderwerpelijke bestemmingsplan; dat ten onrechte in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt gesteld, dat "zowel Rijk, Provincie als Gewest gekozen hebben

voor het reeds door de Minister vastgestelde tracé zoals op de plankkaart is aangegeven ..."; dat de minister blijkens het Structuurschema Verkeer en Vervoer de beslissing tot de aanleg van Rijksweg no. 15 tot na 1990 heeft verschoven, waarbij ook de tracékeuze ter discussie blijft; dat zij van mening is, dat - nu geen duidelijkheid bestaat of de verbinding tot stand zal worden gebracht, en zo ja, welk tracé dan zal worden gekozen - het onjuist is een tracé in het bestemmingsplan op te nemen; dat zij voorts meent, dat, zo de verbinding al tot stand zal komen, dit na de expiratie van het bestemmingsplan zal zijn; dat een mogelijk tracé voor de verbinding dan ook niet behoort te worden opgenomen in dit plan; dat zij mede ook op grond van eerdere jurisprudentie (verwezen wordt naar het Koninklijke besluit van het bestemmingsplan "Babberich 1979" en het Koninklijke besluit van 27 februari 1980, no. 72) het opnemen van Rijksweg no. 15 in het onderwerpelijke plan onjuist acht; dat zij overigens van mening is, dat het te verwachten verkeersaanbod een doortrekking van Rijksweg no. 15 niet rechtvaardigt (verwezen wordt naar het Structuurschema Verkeer en Vervoer, deel a: beleidsvoornemen, bladzijden 201 en 202: Prognose autoverkeer 1990 en 2000 op hoofdwegennet van fase 1 en 2 en provincie Gelderland: Nota over de ontbrekende delen van Rijksweg no. 15, t.w. Ressen-Babberich en Groenlo-Overijsselse grens, Arnhem 1977, hoofdstuk 2 u.u.: Verkeersbelasting bij de drie alternatieven); dat zij tegen het destijds door de minister vastgestelde tracé onder andere op gronden ontleend aan landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van het te doorsnijden gebied grote bezwaren heeft gemaakt (verwezen wordt naar haar rapport "Ressen-Babberich, rijksweg 15 wel of niet?");

dat W. Aleven-Hoogveld en A.G. van Roosmalen in beroep aanvoeren, dat door hen bij gedeputeerde staten tegen de uitbreiding van het agrarische bouwperceel nabij het pand Molenstraat no. 6 te Doornenburg, kadastraal bekend gemeente Doornenburg, sectie A, nos. 1858 en 1859, zonder succes is geprotesteerd; dat de opvatting van gedeputeerde staten is, dat genoemde uitbreiding

niet op planologische bezwaren stuit en dat de Hinderwet in dezen een beslissende instantie is; dat zij toch van mening blijven, dat zij moeten protesteren, omdat deze bio-industrie zonder de beloofde beplantingen het landschap ontsiert; dat blijkbaar geen enkele officiële instantie controle uitoefent op eenmaal afgegeven vergunningen; dat zij zich afvragen wat dan de taak van officiële instanties is en wat vergunningen dan voor zin hebben; dat in verband met beperkte toezeggingen van hun zijde met betrekking tot hun eigen weg verdere vergunningen hiervan afhankelijk zijn; dat woon- en leefklimaat door geluid- en stankhinder steeds verder in de knel komen;

-) dat J.Th.M. Hendriks in beroep aanvoert, dat hij tegen de niet-ontvankelijkverklaring en bij gevolg tegen het niet in behandeling nemen van zijn bezwaar protesteert; dat gedeputeerde staten ten onrechte zijn bezwaarschrift niet-ontvankelijk hebben verklaard, daar zijn bezwaarschrift met betrekking tot het perceel Rijnstraat tussen de nos. 54 en 56 op vrijdag, 6 juli 1979 om 16.15 uur op het huis der provincie Gelderland in de bus is bezorgd; dat hij voor wat betreft het niet in behandeling nemen van zijn bezwaar verzoekt alsnog een oordeel te vellen omtrent de redelijkheid daarvan; dat er nu ter verduidelijking een korte samenvatting van het probleem volgt; dat het aannemersbedrijf Hendriks reeds in 1924 is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Nijmegen en al die jaren nadien in Doornenburg en omgeving werkzaamheden heeft verricht; dat hij in 1962 de leiding van het bedrijf van zijn vader heeft overgenomen; dat hij in 1965 naast zijn woning aan de Duisterestraat no. 7 te Doornenburg een werkplaats heeft gebouwd; dat het terrein aan de Rijnstraat, dat nu in geding is, tot op de dag van vandaag een wezenlijke functie heeft vervuld binnen het bedrijf, namelijk die van opslagterrein; dat aannemersbedrijf Hendriks namelijk is gespecialiseerd in de restauratie en renovatie van bouwwerken; dat in verband hiermede grote hoeveelheden, al of niet moeilijk verkrijgbare oude bouwmaterialen tijdelijk dienen te worden opgeslagen; dat zich daar-

voor op het omstreden terrein aan de Rijnstraat meerdere opslagloodsen bevinden; dat het dan ook voor de hand had gelegen, dat het gemeentebestuur van Bemmelen bij de presentatie van het bestemmingsplan "Buitengebied 1978" het onderwerpelijke terrein had bestemd tot bijvoorbeeld "Bedrijfsterrein"; dat het gemeentebestuur dit nochtans niet heeft gedaan, zodat hij werd genoodzaakt daartegen bezwaar te maken; dat zijn aannemersbedrijf in de loop der jaren constant is gegroeid; dat dit inhoudt, dat de diverse, door hem in zijn bezwaarschriften gevraagde wettelijke mogelijkheden (uitbreiding van materiaalopslag, een werkplaats en een bedrijfswoning) ook worden gerealiseerd in het bestemmingsplan, zodat aan het bedrijf voldoende bestaanszekerheid wordt gegeven; dat, indien dit niet gebeurt, zijn bedrijf zich wellicht niet zal kunnen handhaven;

Overwegende ten aanzien van de ontvankelijkheid:

dat J.Th.M. Hendriks er bezwaar tegen maakt, dat gedeputeerde staten van Gelderland hem in zijn bij dit college ingediende bezwaarschrift niet-ontvankelijk hebben verklaard;

dat gedeputeerde staten deze beslissing hebben gegrond op de overweging, dat dit bezwaarschrift niet binnen de wettelijk daarvoor vastgestelde termijn is ingekomen;

dat uit de stukken blijkt, dat het vastgestelde plan met ingang van 7 juni 1979 gedurende één maand ter inzage heeft gelegen, gedurende welke termijn ingevolge artikel 27, eerste lid, der Wet op de Ruimtelijke Ordening bezwaren bij gedeputeerde staten konden worden ingediend;

dat het bezwaarschrift van de appellant, dat is gedateerd op 4 juli 1979, blijkens inkomststempel eerst op 16 juli 1979, derhalve niet tijdig, bij gedeputeerde staten is ingekomen;

dat weliswaar bij het beroepschrift van de appellant een verklaring van zijn zoon H.J.T. Hendriks en C. Leenders jr. is gevoegd dat appellants bezwaarschrift door hen op vrijdag 6 juli 1979 op het provinciehuis in de bus is bezorgd;

dat laatstgenoemden - naar uit de ambtsberichten blijkt - voorts mondeling hebben verklaard zo zeker te zijn van deze

datum, omdat zij zich goed herinneren, dat het bezwaarschrift is afgegeven op de vrijdag vóór het begin van de bouwvak vakantie;

dat evenwel de bouwvakvakantie in 1979 heeft geduurd van maandag 16 juli tot en met vrijdag 3 augustus;

dat, gelet op het vorenoverwogene, moet worden geoordeeld, dat gedeputeerde staten de appellant terecht wegens termijnoverschrijding niet-ontvankelijk hebben verklaard;

Overwegende ten aanzien van de hoofdzaak:

dat in artikel 8, tweede lid, onder c, is bepaald, dat op een agrarisch bouwperceel klasse A ten dienste van de intensieve veehouderij ofwel veredelingsveehouderij, pluimveehouderij en/of pelsdierenfokkerij uitsluitend vernieuwbouw van het bestaande
1 aanwezige oppervlak van bedrijfsgebouwen is toegestaan, zomede uitbreiding, dan wel nieuwbouw van bedrijfsgebouwen ten dienste van genoemde bedrijfstakken tot een gezamenlijk totaal oppervlak van 250 m²;

dat de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland deze bepaling niet stringent genoeg acht, aangezien hierin de mogelijkheid voor agrarische bedrijven om de bedrijfsgronden ten behoeve van de intensieve veehouderij uit te breiden tot een oppervlak van 250 m² niet aan een vrijstelling van burgemeester en wethouders is gebonden;

dat gedeputeerde staten weliswaar aan deze bepaling goedkeuring hebben onthouden, echter op grond van de overweging, dat
1 - dit voorschrift ten aanzien van de uitbreiding, dan wel nieuwbouw van reeds bestaande bedrijven te beperkend moet worden geacht;

dat de raad der gemeente Bemmelen met deze beslissing niet kan instemmen;

dat, gelet op het feit, dat er ook bouwpercelen rond de woonkernen zijn geprojecteerd, de onderwerpelijke bepaling in zoverre juist moet worden geacht, dat hierin per bouwperceel de bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij wordt geregeld en daarvan de bestaande bedrijven niet worden uitgezonderd;

dat het zonder meer toestaan van bebouwing voor de bovengenoemde bedrijfstakken tot een oppervlakte van 250 m² per bouwper-

ceel, zoals in het bestreden voorschrift is geschied, niet onaanvaardbaar moet worden geacht, gelet op de belangen van de bestaande bedrijven en de beperkte maximale maat;

dat het echter onjuist is te achten, dat in meergenoemd voorschrift in het geheel niet is voorzien in de mogelijkheid van een uitgebreidere bebouwing;

dat in bepaalde gevallen een grotere bebouwingsoppervlakte ten behoeve van de intensieve veehouderij dan in dit voorschrift is toegestaan aanvaardbaar kan zijn;

dat een daartoe strekkende vrijstellingsbevoegdheid van burgemeester en wethouders, slechts te hanteren na ingewonnen advies van de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland, in deze bepaling ten onrechte ontbreekt;

dat dan ook goedkeuring onthouden moet blijven aan dit voorschrift, zij het gedeeltelijk om andere redenen dan de door gedeputeerde staten gebezigde;

dat uit het vorengaande volgt, dat de desbetreffende beroepsonderdelen deels gegrond zijn;

dat Wij voorts de door de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland in beroep naar voren gebrachte opvatting, dat onder de omschrijving van intensieve c.q. veredelingsveehouderij in artikel 1, onder ab, ten onrechte de varkensfokkerij niet is begrepen, delen;

dat gedeputeerde staten evenwel reeds goedkeuring hebben onthouden aan deze bepaling, omdat zij het hierin vervatte criterium, dat de vleesproduktie een doelstelling moet zijn, terecht ondoelmatig achten;

dat in verband met een en ander aan deze bepaling goedkeuring onthouden moet blijven, opdat deze in vorenoverwogen zin wordt aangepast;

dat in verband met het hierboven overwogene het onderwerpelijke gedeelte van het beroep gegrond moet worden geacht;

dat de appellant verder wenst, dat de zones met de bestemming "Agrarisch gebied met beperkte bebouwing" ook langs de lintbebouwing worden gesitueerd;

dat weliswaar in het onderwerpelijke buitengebied concentraties van woningen in lintbebouwing voorkomen, waar hinderlijke agrarische bedrijfsvormen op enige afstand moeten worden gehouden;

dat evenwel deze concentraties qua dichtheid niet zijn te vergelijken met de kernen zelf;

dat daarnaast in dit geval binnen de linten zich aanzienlijke verschillen voordoen in dichtheid en gebruik van de bebouwing;

dat het daarom niet nodig moet worden geacht om langs de door de appellant bedoelde wegen dezelfde beperkende agrarische bestemming te projecteren als rond de kernen;

dat dan ook terecht in het plan aan de agrarische functie op deze plaatsen, behalve voor wat betreft de omvang van de bouwpercelen, geen bijzondere vrijheidsbeperking is opgelegd;

dat er van uit moet worden gegaan, dat in het kader van de milieuwetgeving er zorg voor kan worden gedragen, dat hinder wordt voorkomen;

dat er in verband met het voorgaande geen aanleiding is aan appellants wens tegemoet te komen;

dat mitsdien dit beroepsgedeelte niet gegrond is te achten;

dat de raad der gemeente Bemmelen zich voorts niet kan verenigen met de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan artikel 6, vierde lid, onder a en artikel 8, vierde lid, onder a;

dat ingevolge deze voorschriften burgemeester en wethouders in de gebieden met de bestemmingen "Agrarisch gebied" en "Agrarisch gebied met beperkte bebouwing" vrijstelling kunnen verlenen van de bouwverboden buiten de agrarische bouwpercelen ten behoeve van gebouwen van geringe afmetingen - als schuilplaats en/of voederberging voor vee, niet behorende tot een bedrijfsmatig beoefend agrarisch bedrijf - met dien verstande, dat per 1 ha onbebouwd agrarisch gebied, voor wat betreft de gronden met eerstgenoemde bestemming en per 2 ha onbebouwd agrarisch gebied, voor wat betreft de gronden met laatstgenoemde bestemming, dat de

aanvrager ter beschikking staat voor het houden van vee, één schuilgelegenheid en/of voederberging mag worden gebouwd tot een maximaal oppervlak van 50 m², een goothoogte van maximaal 3 m en een hoogte van maximaal 6 m;

dat in de onderwerpelijke gebieden in grote mate reeds niet-agrarische bebouwing heeft plaatsgevonden;

dat naar Ons oordeel verdere verstening van het buitengebied dient te worden tegengegaan;

dat daartoe bebouwing op de agrarische bouwpercelen moet worden geconcentreerd;

dat voor het overige slechts voor de agrarische produktie noodzakelijke bebouwing kan worden toegestaan;

dat zeker bebouwing in de hobbysfeer, waaronder schuil- en voederplaatsen voor dieren van niet-agrariërs dienen te worden gerekend, ongewenst moet worden geacht;

dat deze dieren ook kunnen worden gehouden in de onderkomens, waarover de agrarische bedrijven beschikken;

dat, indien zulks in bepaalde gevallen niet mogelijk is, het belang van het open houden van de ruimte en van het tegengaan van versnippering ook in visueel opzicht van het agrarische gebied van groter gewicht moet worden geacht dan het belang, dat de niet-agrariër heeft bij het houden van vee;

dat gedeputeerde staten dan ook terecht goedkeuring aan deze bepalingen hebben onthouden, weshalve dit bezwaar ongegrond is;

dat de Gelderse Milieufederatie, de Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het stadsgewest Nijmegen, Commissie Natuurbehoud, de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar en de Consulente voor het Natuurbehoud in de provincie Gelderland bezwaar maken tegen het in het plan geprojecteerde wegtracé van Rijksweg no. 15, voor zover dit betreft het gedeelte ten oosten van de kruising met de TW no. 102;

dat het geprojecteerde wegtracé van Rijksweg no. 15, voor wat betreft het gedeelte ten westen van de kruising met de TW no. 102 ten noordoosten van Bemmelen, inmiddels is gerealiseerd, zij het niet in volle breedte;

dat evenwel het in geding zijnde gedeelte van dit tracé ten oosten van evengenoemde kruising nog niet is verwezenlijkt;

dat het voorts blijkens de ambtsberichten en het verhandelde in de openbare vergadering van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State niet aannemelijk is, dat dit tracé-gedeelte binnen de planperiode zal worden gerealiseerd;

dat er onder deze omstandigheden aanleiding bestaat alsnog goedkeuring te onthouden aan het onderwerpelijke plandeel;

dat mitsdien de beroepen van de Gelderse Milieufederatie, de Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het stadsgewest Nijmegen, Commissie Natuurbehoud, de Werkgroep Leefklimaat Zevenaar en het desbetreffende onderdeel van het beroep van de Consulente voor het Natuurbehoud in de provincie Gelderland gegrond moeten worden geacht;

dat de Consulente voor het Natuurbehoud in de provincie Gelderland het systeem van gebruiksbepalingen en het aanlegvergunningenstelsel in het plan ten aanzien van de gebieden, waar sprake is van landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarden, te summier en te weinig beschermend acht;

dat, gelet op de inhoud van de plantoelichting ter zake, voor wat het gebruik van de grond betreft, door de algemene gebruiksbepaling, die is opgenomen in artikel 60, eerste lid, voldoende bescherming kan worden geboden;

dat een nadere detaillering van gebruiksvormen, zoals de appellant wenst, dan ook niet noodzakelijk moet worden geacht;

dat in artikel 58 het aanlegvergunningenstelsel wordt geregeld voor de bestemmingen, waarin het begrip natuurwaarde naar voren komt;

dat artikel 59 het aanlegvergunningenstelsel regelt voor bestemmingen, die betrekking hebben op alle overige gronden, welke geen natuurwaarde hebben en niet het drinkwatergebied betreffen;

dat het plan blijkens de stukken niet zonder reden en zonder doel onderscheid maakt in bestemmingen zonder landschappelijke waarde, met landschappelijke waarde en met grote landschappelijke waarde;

dat het dan ook niet juist moet worden geacht, dat alleen natuurwetenschappelijke waarden aanleiding geven tot afzonderlijke aanlegvergunningsvereisten;

dat voorts op basis van de uitvoeringsregelen van de zogenaamde Relatienota beheersovereenkomsten kunnen worden gesloten;

dat deze overeenkomsten echter op vrijwillige basis worden aangegaan en het beheer van gronden, die natuurwaarden bezitten, inzet kunnen maken van de bedrijfsvoering, waarmede onder meer de ontwikkeling van deze waarden wordt beoogd;

dat blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet op de Ruimtelijke Ordening het doel van een bestemmingsplan is een goede ruimtelijke ordening van het gebied, waarover het plan zich uitstrekt;

dat dan ook een bestemmingsplan een zelfstandige betekenis dient te hebben en niet gekoppeld kan worden aan buiten het plan staande regelingen en overeenkomsten;

dat voorts in artikel 58 en artikel 59, voor zover dit voorschrift betrekking heeft op gronden van landschappelijke waarde, werken of werkzaamheden als afgraven, egaliseren, graven en dempen van sloten, bebossen van gronden, voor zover deze ingrijpend van aard zijn, ten onrechte niet aan een aanlegvergunning met toetsingscriteria zijn gebonden;

dat op grond van het vorenoverwogene moet worden geoordeeld, dat goedkeuring dient te worden onthouden aan de artikelen 58 en 59;

dat mitsdien het onderwerpelijke beroepsonderdeel gedeeltelijk gegrond is te achten;

dat de appellant voorts meent, dat in het plan ten onrechte grote delen van de Bemmelse en Huissense uiterwaarden geen natuurwetenschappelijke waardering hebben gekregen;

dat de Bemmelse uiterwaard ten zuiden van Bommel ligt;

dat de Huissense uiterwaard is gelegen langs de Nederrijn, ten noordwesten van de plaats, waar de 150 Kv-hoogspanningslijn Nijmegen-Doetinchem de rivier kruist;

dat de Bemmelse uiterwaard, voor zover hier van belang, naast de bestemming "Agrarische uiterwaarden gebied van grote landschappelijke waarde", waarin het natuurwetenschappelijk element ontbreekt, tevens de bestemmingen "Natuurgebied", "Agrarisch uiterwaardengebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde" heeft gekregen;

dat de Huissense uiterwaard, voor zover in het plan gelegen, bijna geheel is bestemd tot "Agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde";

dat daarnaast een vrij klein deel is bestemd tot "Natuurgebied";

dat op grond van de stukken en de ambtsberichten moet worden aangenomen, dat, gelet op de feitelijke hoedanigheid van de desbetreffende gebieden, in bovengenoemde bestemmingen op juiste wijze de waardering van deze gebieden tot uitdrukking komt;

dat echter, voor wat betreft het gebied met de bestemming "Agrarisch uiterwaardengebied van grote landschappelijke waarde", de mogelijkheid dient te bestaan het aanwezige reliëf te beschermen, mede omdat zulks van belang is voor de vogelstand;

dat om dezelfde reden dient te worden voorkomen, dat bebos-sing of het aanbrengen van opgaand houtgewas plaatsvindt;

dat, zoals hiervoor is overwogen, een en ander moet worden geregeld in het aanlegvergunningenstelsel van artikel 59;

dat uit het voorgaande volgt, dat dit beroepsgedeelte deels gegrond is;

dat vervolgens naar de mening van de appellant ten onrechte de Meidoornhaag in de Klompenwaard niet tot "Natuurgebied" is bestemd;

dat de Klompenwaard de landpunt vormt bij de splitsing van Rijn (en Pannerdens Kanaal) en Waal;

dat in de Klompenwaard het opvallende Fort Pannerden ligt, dat tot "Natuurgebied" is bestemd;

dat de bedoelde meidoornhaag zich ten noorden en ten zuiden van dit fort uitstrekt en er door wordt onderbroken;

dat de Klompenwaard de bestemming "Agrarisch uiterwaarden-gebied van natuurwaarde en grote landschappelijke waarde" heeft gekregen.

dat deze bestemming zich in feite slechts van de bestemming "Natuurgebied" onderscheidt, doordat in de omschrijving ook het agrarische gebruik is vermeld ;

dat de bescherming van de natuurwetenschappelijke waarden in beide bestemmingen op dezelfde wijze is geregeld;

dat deze bescherming nog meer zal zijn gewaarborgd, indien artikel 58 na de vaststelling van het nieuwe plan ex artikel 30 der Wet op de Ruimtelijke Ordening in bovenoverwogen zin zal zijn uitgebreid;

dat immers in dat geval aanzienlijk meer werken en werkzaamheden dan thans het geval is aan een aanlegvergunning zullen zijn gebonden;

dat voorts in het onderwerpelijke plan een aantal details van grotere schaal is opgenomen, ten einde het onderscheid in bestemming op zeer kleine gebiedjes in verband met het verschil tussen de desbetreffende gebruiks- en bebouwingsregeling te verduidelijken;

dat evenwel de noodzaak voor een detaillering van de Klompenwaard, gelet op de feitelijke hoedanigheid van dit gebied, niet aanwezig moet worden geacht;

dat op grond van het vorenoverwogene moet worden geoordeeld, dat de bestreden bestemming voor de Klompenwaard of enig deel daarvan niet onjuist is;

dat mitsdien het onderwerpelijke onderdeel van het beroep ongegrond moet worden geacht;

dat de appellant verder de gronden rondom en ten zuidoosten van het Fort Pannerden van zo grote floristische betekenis acht, dat een bestemming "Natuurgebied" is vereist;

dat het in geding zijnde gebied agrarisch wordt gebruikt, zij het als gevolg van de aard van dit gebied zeer extensief;

dat de thans plaatsvindende extensieve beweiding zich goed verdraagt met de aanwezige natuurwetenschappelijke belangen;

dat er dan ook, mede gelet op hetgeen hiervoor is overwogen met betrekking tot appellants bezwaar tegen de op de Meidoornhaag gelegde bestemming, ook voor het onderwerpelijke gebied geen reden is tot bestemmingswijziging;

dat mitsdien dit bezwaar eveneens niet gegrond is te achten;

dat voorts bij het plan op de Defensiekade de bestemming "Landweg" is gelegd;

dat de appellant zich er niet mede kan verenigen, dat de wijze van gebruik van het gedeelte van deze kade langs de Waal ten westen van de steenfabriek in de Bemmelse uiterwaarden thans door de bovengenoemde bestemming wordt aanvaard;

dat echter - anders dan de appellant meent - de onderwerpelijke bestemming de door de appellant bedoelde gebruiksvorm niet toelaat;

dat de bestemming op zich aanvaardbaar moet worden geacht;

dat in dit bezwaar dan ook geen aanleiding kan worden gevonden alsnog goedkeuring aan deze bestemming te onthouden;

dat mitsdien ook het onderwerpelijke bezwaar ongegrond moet worden geacht;

dat Terwindt & Arntz Bommel B.V. bezwaar maakt tegen de bestemming "Baksteenindustrie", die bij het plan op twee terreinen ten zuiden van Bommel en Haalderen is gelegd;

dat de appellante deze bestemming niet ruim genoeg acht;

dat de op het oostelijke terrein gevestigde baksteenfabriek inmiddels is verkocht;

dat op dit terrein thans een atelier is gevestigd;

dat een hernieuwde vestiging van een baksteenfabriek aldaar niet valt te verwachten;

dat er onder deze omstandigheden aanleiding bestaat alsnog goedkeuring te onthouden aan het desbetreffende plandeel;

dat op het westelijke terrein nog een baksteenfabriek is gevestigd;

dat de gewraakte bestemming uitsluitend voorziet in een voortzetting van het huidige gebruik van de onderwerpelijke gronden en opstallen voor baksteenfabricage;

dat zulks in dit geval te beperkt is te achten;

dat uit een oogpunt van ruimtelijke ordening geen overwegende bezwaren behoeven te bestaan tegen een bestemmingsregeling voor laatstgenoemde gronden, welke een industrie toelaat, die qua verkeersaantrekkende, milieubelasting, verschijningsvorm en anderszins overeenkomt met de industriële bedrijvigheid, die mogelijk is ingevolge de onderwerpelijke bestemmingsregeling;

dat er dan ook aanleiding is aan het in geding zijnde plan-deel alsnog goedkeuring te onthouden;

dat uit het voorgaande volgt, dat het beroep gegrond is;

dat H.J.P. Proos bezwaren aanvoert, die zijn gericht tegen de op gronden aan de Lodderhoeksestraat geprojecteerde bestemming "Manege";

dat deze bestemming op perceel no. 996 is geprojecteerd en een onbeperkte bebouwingsdichtheid op het met een II aangegeven bestemmingsvlak toelaat, waarbij ingevolge de voor deze bestemming geldende voorschriften de maximale goothoogte op 5 m en de maximale hoogte op 8 m is gesteld;

dat het bestemmingsvlak circa 2.800 m² groot is;

dat dit vlak aan de oostzijde slechts op ongeveer 17 m van appellants op perceel no. 997 gelegen woning en op circa 5 m van de grens van zijn perceel is geprojecteerd;

dat zich westelijk van het perceel no. 996 echter geen bebouwing in de onmiddellijke omgeving bevindt;

dat, gelet op het voorgaande, moet worden geoordeeld, dat de bestreden bestemming "Manege" qua omvang en situering van de toegelaten bebouwing niet aanvaardbaar is;

dat het in verband met een en ander wenselijk voorkomt, dat het bestemmingsvlak wordt verkleind, dan wel voorzien van een bebouwingspercentage en op een redelijke afstand van appellants woning en grond wordt gesitueerd;

dat dan ook alsnog goedkeuring moet worden onthouden aan dit bestemmingsvlak;

dat Wij de bezwaren, die de appellant overigens in dit verband aanvoert, niet delen;

dat in verband met het vorenstaande het beroep gedeeltelijk gegrond moet worden geacht;

dat W. Aleven-Hoogveld en A.G. van Roosmalen zich er in verband met te duchten geluid- en stankhinder niet mede kunnen verenigen, dat bij de vaststelling van het plan het ten behoeve van de gebroeders Hoogveld ontworpen bouwperceel langs de ten zuidwesten van Doornenburg geprojecteerde tertiaire weg no. 103 is vergroot;

dat het perceel thans 110 x 110 m meet;

dat op de desbetreffende gronden door de gebroeders Hoogveld een pluimveebedrijf, omvattende twee loodsen, in elk waarvan 20.000 leghennen worden gehouden, wordt uitgeoefend;

dat door de bestreden vergroting van het bouwperceel laatstgenoemden in staat worden gesteld een derde loods van 20.000 kippen op te richten;

dat weliswaar de toegangsweg naar de kippenfarm langs de woning van W. Aleven-Hoogveld en de voormalige woning van A.G. van Roosmalen loopt;

dat evenwel beide woningen van deze weg zijn gescheiden door een erf of oprit;

dat voorts het zich op deze weg in verband met het bedrijf voordoende vrachtverkeer van incidentele aard is;

dat er geen reden is aan te nemen, dat zulks na uitbreiding van het bedrijf met een derde loods anders zal zijn;

dat dan ook moet worden geoordeeld, dat de van het vrachtverkeer te ondervinden geluidoverlast ook na de in het plan voorziene bedrijfsvergroting niet onaanvaardbaar is;

dat verder de bovengenoemde woningen en de woningen van derden zich op een zodanige afstand van de grenzen van het bouwperceel bevinden, dat, mede gelet op de aard van het bedrijf, alsmede op de aantallen hierin te houden kippen, bij deze woningen niet voor onaanvaardbare geluid- of stankoverlast behoeft te worden gevreesd;

dat in de bezwaren van de appellanten dan ook geen aanleiding kan worden gevonden de bestreden vergroting van het bouwperceel ongedaan te maken;

dat mitsdien het beroep ongegrond is te achten;

dat uit het vorenstaande volgt, dat het bestreden besluit van gedeputeerde staten niet geheel kan worden gehandhaafd;

gezien de Wet op de Ruimtelijke Ordening;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

I. J.Th.M. Hendriks niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep;

II. het beroep van W. Aleven-Hoogveld en A.G. van Roosmalen ongegrond te verklaren;

III. met vernietiging in zoverre van het besluit van gedeputeerde staten van Gelderland van 26 juni 1980, no. 9291/202-RO105, aan het door de raad der gemeente Bemmelen op 26 april 1979 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied 1978" alsnog goedkeuring te onthouden, voor wat betreft:

- A. het plandeel met de bestemmingen "Primaire autoweg" en "Benzinestation", ten oosten van de kruising met de TW no. 102, nader op de plankaart aangegeven;
- B. de plandelen met de bestemming "Baksteenindustrie" ten zuiden van Bemmelen en Haalderen, nader op de plankaart aangegeven;
- C. het nader op de plankaart aangegeven plandeel met de aanduiding "II" in de bestemming "Manege", voorkomend in detail no. 16;
- D. de volgende gedeelten van de bij het plan behorende voorschriften:

artikel 58;

artikel 59;

IV. de beroepen van de raad der gemeente Bemmelen, de Inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Gelderland, de Consulente voor het Natuurbehoud in de provincie Gelderland en H.J.P. Proos voor het overige ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer is belast met de uitvoering van dit besluit.

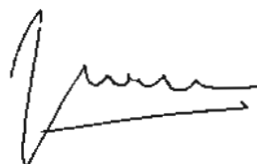
's-Gravenhage, 14 februari 1985

w.g. BEATRIX

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER,

w.g. P. Winsemius

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Chef Kabinetszaken,

PROVINCIE GELDERLAND

S.v. ... rector de ... I.Z.

Paraaf voor „gezien”

AZ

Fin.

Bev.

Soza.

Het college van Burgemeester
en Wethouders van de gemeente
BEMMEL

Postadres

Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Telefoon 080-269111
telex 45569 pbgid nl

19 maart 1985 - nr. R085.745/5-ROV/G5208

Beroep inzake bestemmingsplan Buitengebied
1978

Met verwijzing naar het u rechtstreeks toegezonden afschrift van het Koninklijk besluit van 14 februari 1985, nr. 30, betreffende het hierbovenvermeld plan, doen wij u hierbij op verzoek van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer een detail/kopie van de desbetreffende plankaart toekomen, waarop de grens is aangegeven van het plangebied, waaraan bij genoemd Koninklijk besluit alsnog goedkeuring is onthouden.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

bijlage

coll. 4
code: yb/320w